

Grace
Triumphant

ING PAMANALU NING GRASYA NING DIOS
KING FILIPINAS

Sariling kuwentu ning bie a sinulat nang Cyril H. Brooks

Kayabeng Libru ning Kawalung Tomu

© 1985 Walterick Publishers · Ginu, Ibie Mu Kekami Ining Bunduk

Grace Triumphant

Ing Pamanalu ning Grasya ning Dios king Filipinas

AUTOBIOGRAFIA A SINULAT NANG
CYRIL H. BROOKS

Copyright © 1985 Walterick Publishers, Kansas City, Kansas. ISBN 0-937396-66-4. All rights reserved.

Ding Kasulatan king milimbag a libru NIV la. Para king bersyun king internet, ing KJV ing gamitan, uli ta public domain ya, para iwasan ing balang kutang tungkul king copyright.

Ding litratu king libru ning 1985 pinili la at ding caption da sinulat nang Ken Engle. Ing buung libru malyari yu muring basan king plymouthbrethren.org.

Tungkul king Edisyun a Iti

I Cyril H. Brooks ya ing misyonaryu a menimbita kang Ken Engle king Filipinas. Menatili ya i Ken king bale da reng Brooks king San Juan ibat Marsu 1951 angga king kasal na, at angga king tauli ning bie da, ausan dang Dad and Mom Brooks ding Brooks nang Ken at Mary Lou.

Kanitang 1985, tinapus nang Dad Brooks ing libru a iti, ing sariling kuwentu na king anampulung banua king Filipinas. I Ken ing pemili kareng litratu at sinulat na ding caption, at inalok nang Mary Lou a ya ing magproofread. Apulung kopya ing dinatang king Abilene kanitang 24 Oktubri 1985. Miuli ne king Ginu i Dad Brooks apat a bulan kaybat.

Ing balang lugal a lulto la ding Engle, atin yang marang linya king gilid, ampong tala a tuturu king pareung kuwentu king aliwang bahagi ning serye. Ding sariling pamagtama nang Ken ibat king kayang kopya atiu la muri kareng tala a iyan.

Ing kuwentu da reng Brooks, ding sulat da kareng Engle, at ding artikulu nang Dad Brooks atiu la king Kawalung Tomu: Cyril at Anna Brooks.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Laman

Pamuklat 5
1. Nokarin Mumpisa Ing Sablang Bage 6
2. Ding Aldo Kanitang Anak Ku Pa 10
3. Ing Bie king Canada 20
4. Pamagsilbi king Mumunang Gera Pangyatu 28
5. Ing Pamaus king Mission Field 37
6. Pamaganaka para king Mission Field 45
7. Pamanuntun tungkul king Mission Field 54
8. Pamumpisa ning Obra Mi bilang Misyonaryu 62
9. Pamanuli king Manila 74
10. Ing Mumunang Furlough Mi 85
11. Ing Pamumpisa ning Obra king San Juan 95
12. Apulung Banua a Mitmu Gawa 106
13. Mipupun Ding Ulap ning Gera 117
14. Ing Pamanakup da reng Hapon 127
15. Ing Bie king Internment Camp 136
16. Kalayan ibat king Internment 144
17. Pauli Kami! 153
18. King Bale, King Tauli 162
19. Ing Kalagayan ning Relihiyun at Pulitika Kaybat ning Gera 171
20. Pamipasibayu king San Juan 179
21. Pamanyulung ning Pisamban 189
22. Aliwa Pang Pamanyulung ning Pisamban 200
23. Ing Bible School of the Air 213
24. Ing Obra king Camp 225
25. Pamakiabe king Ebanghelyu 233
26. Ding Kayabeng Obrero kang Cristo 244
27. Ing Pamanyulung ning Ebanghelyu 258
Nokarin Lumto Ding Engle 271

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Pamuklat

Aduang banua king pamakilaban king France king Mumunang Gera Pangyatu – pamanligtas king oras ning panganib. King ospital ampong pulmonya at pleurisy – ing sabi ning doktor, "Ali ne malampasan ing bengi!" Banua-banua a pamagsilbi bilang misyonaryu king Filipinas, kayabe ing pamanarap king danup kanitang panaun ning pamanakup da reng Hapon at king internment camp. Ing makapangamanung pamanligtas kanaku ali mebayatan bayu ing pigplanung pamamate da kanaku reng Hapon. Ding karanasan a anti kaniti ing mekagawa king metung a mitmung bie, bie a mitmu king kayapan at grasya ning Dios.

Dakal a besis sinabi da reng tau, "Dapat sumulat ka libru!" Ing karaniwang sagut ku, "Potang ala na kung aliwang mas mayalagang gawan!" Ngeni, bilang metung a tau a lagpas na walumpulu ing banua, kulang ne ing biskeg at kakayanan ku para kareng pilan a mayalagang obra, at anti mu nang atin nang panaun para isulat ing patutung iti king katapatan ning Dios.

Nung malyari, buri ku sanang iwasan ing dakal a pamanggamit ning "aku" uli ta ali ku buring maging "espesyalista king aku." Dapot ing pamanyulat king katlung persona anti mu nang ali ya tapat. Nung atin mang alaga ing patutung iti, ing galang at kaluwalhatian lubus yang ning Dios. Anti nang Pablo, ing agyu ku mung sabian, "Uli ning grasya ning Dios, iti ku ngeni." Nung mas mesuku ku mu sana king pamanuntun at kapangyarian ning Ginu, mas maragul a bage ing agawa sana ning Kayang grasya kanaku at kapamilatan ku. Ay, makapangamanu ing Kayang pamanaya at pamagtiis kabang ipakit Na ing Kayang lugud at grasya king metung a ali karapat-dapat kaniti! Anti nang Jacob kanitang milabas, sasabian ku, "Ali ku karapat-dapat king pekamalati kareng sablang kalunus-lunus at king sablang katapatan a pakit Mu king kekang talasilbi" (Gen. 32:10).

Dakal a banua ing milabas, pribilehiyu ku a kayabe ku metung a aldo ing aduang banal a talasilbi ning Ginu, i Mr. at Mrs. Jansen, king Culion Leper Colony. Potang pasalamatan ku i Mrs. Jansen king kayapan at pamanggap na, sinabi na, "E me agawan ing Dios king Kayang kaluwalhatian, uli ning pamasalamat mu kanaku." Anya king sablang malyaring mamasa king kuwentung iti, buri kung sabian, "Pakisabi yu pin, e yu agawan ing Dios king nanumang kaluwalhatian, uli ning pamibie yu nanumang puri kekami."

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 1

Nokarin Mumpisa Ing Sablang Bage

"Ing matuwid a tau malinis ing bie na: mapalad la reng anak na kaybat na....Tumalakad la reng anak na at ausan dang mapalad." (Prov. 20:7; 31:28)

Ing Lingfield metung yang masayang balen king Surrey, ampong makapanyulat a matuang bale a dutung. Atiu ya malapit 25 milya king timug-aslagan ning London, England; ing bage mu a pang-akit kaniti king yatu ya ing metung a karerahan. Dapot ding gagawan karin ali na la abalisa ing mayumung bie king balen, uli ta ing karerahan at ing istasyun ning tren atiu la king labas ning balen. King pusod ning balen atin lawa, at bilang malating anak, isipan ku a karin mibatan ing kasabian, "Malyari meng idala ing kabayu king danum, dapot ali me malyaring piminum." King kabilang dalan, atiu ya ing tindahan ning panday, nung nu panuburan mi ampong pamangamanu ding kabayu kabang lalagyan dang bakal ing kuku da. Kaybat a banua, potang kailangan kung tandanan ing "The Village Blacksmith" nang Longfellow, isipan ku i Mr. Huggett, ing mabiskeg a panday. Kilala ku ya murin bilang superintendent ning Sunday school king Mission Room.

Ing kapilya a iti atiu ya king likud mismu ning eskwela, at mibuklat ya para king pamisamba kanitang Hunyu 9, 1875. Balang Dominggu a abak, kaybat ning Sunday school da reng anak, mipupun la reng matua at mayumu lang makatuknung king palibut ning lamesa, nung nu melagay ing tinapay at ing tasa para king Apunan ning Ginu. Ding bangku megawa la para kareng matua, at ing sasandalan pilan a matas para king metung a malating anak. Kailangan nang makatuknung a lalam a matuwid, o panganib ya a makasalisik palual king likud ning upuan. King kabilang parang, atiu ya ing pisamban da reng Anglican. Atiu ya pa karin ing metung kareng kakaunting Biblia a makakadena. Kanitang mumunang milimbag ding Biblia, ding pilan kinadena de king pulpitu ba ali la akua da reng magaganakang parokyanu! Potang mituknang ing kampanilya ning pisamban king alas onse, metung a kapatad tumalakad ya para ipabalu ing mumunang himnu. Ing paggalang at debosyun kareng pamipun a iyan, mekapag-iwan lang tatandanan a ali malilingwan.

Kareng bulan ning tag-init, mipupun la king lualan king gilid ning lawa. King metung a dulu ning lawa, atiu ya ing metung a matuang gusali a batu king lilim ning metung a maragul a dutung. Ing malating gusali a iti ausan dang "The Cage" (Ing Kulungan), at dati yang bilangguan. Karin miparalan ing Ebanghelyu

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

at king mayumung gatpanapun ning tag-init, ing siwala ning mangangaral mapakiramdaman ya king buung balen. Ali na kailangan ing sound system potang ala yang ingay ning trapiku o radyu. Kareng aktibu king lokal a pisamban a mipupun king Mission Room, kayabe la i Harry at i Ellen Brooks.

25 ya i Harry at 23 ya i Ellen kanitang mikasal la kanitang Disyembri 20, 1886. King pamumpisa ning siglu, mibie la king metung a maragul a hacienda a ausan dang Felcourt, malapit atlung milya ibat king balen. I Harry ing pangulung hardinero, at ing bale da bahagi ya ning metung a bale a mabilug ing itsura at mabalutan ivy. Apat ing anak da. I Ethel Annie, a kaybat nang mikasal kang Richard Weller kanitang 1911, mibie ya king Western Canada; i Florence Lillian, a ali mikasal dapot minta ya muri king Canada at 25 a banua yang migobra king Dept. of Agriculture ning gobyernu ning British Columbia; i George Arthur Stanley menatili ya king England, nung nu migaral ya horticulture at pilan a banua yang mamuntuk king metung a maragul a kumpanya a magtanam binhi. Lagyu ne king aduang bapa na, i George at i Arthur, dapot ing katlung lagyu ekua ya king metung a dakilang mumunang misyonaryu king Central Africa, i Frederick Stanley Arnot. Pitung banua ing pasulput bayu mebait ing kapat a anak da kanitang Disyembri 11, 1898, at lagyuan deng Cyril Harry. Ing kaduang lagyu, siempre, ibat king tata ku, dapot ing mumunang lagyu ibat kang Cyril Bird, metung a misyonaryu a mete uli ning lagnat king Angola kanitang 1896. Dakal a banua kaybat, mekilala ku lalam ing balu na at ing kaduang asawa na, i Dr. Andrews.

Ing pamamagyu da kareng anak dang lalaki king lagyu da reng misyonaryu, pakit na a i Harry at i Ellen Brooks lalam lang mapamisip king misyon. Metung a panaun, buri da sanang maging misyonaryu king Spain, dapot ali ne binuklat ning Ginu ing paralan. Nune, migobra lang misyon king Surrey. Pilan a banua king Lingfield, ding bautismu gewa da king metung a tangke a bakal king metung a parang king gilid ning Mission Room. Kanitang 1901, misaupan la reng brethren para maglagay baptistry king lalam ning Mission Room. I Harry Brooks metung kareng sinaup king proyektung iyan.

Kabang dadalanan ku ing malating diary na para king 1905, ing tauling banua na keni king yatu, anti mu nang dakal a besis atiu ya king aliwang lugal a mangaral kareng Dominggu

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kareng malating asembleya a abut na king bisikleta na. King espiritu a iyan ning pamagmisyun, iniandu da king Ginu ing pekamalating anak dang lalaki para king pamagsilbi bilang misyonaryu, maging bayu ya pa mebait. Abalu ku mu iti kaybat kung mismung sinagut ing pamaus ning Ginu.

Siempre, ali na malino ding gunam-gunam ku kareng mumunang banua a iyan king Lingfield. Ing pamagdalan king hardin kayabe nang Tatang, at ing pamibie na kanaku metung a malating maluting kamatis, at ing pamipasuk ku kaniti king asbuk ku ba asabak ku ing buung manyaman a lasa potang mipusit ya! Ing pamikalukluk ku para magpalinga kaybat ning pamangan king ugtu, dapot ing pamanyalisik ku palual king pasbul king arapan, at ding kapatad kung babai lalabasan da ku! Metung a aldo, kabang magluto ya tinapay i Ima, makatuknung ku king metung a tinapay; kailangan dang ayusan pasibayu ing itsura na bayu ra malutu! Atin ya pang pilat king tud ku, uli ning metung a pamagbagsak…. Ing mumunang besis a akit ku ing kotse. Siguru panaun ning taglagas iti, uli ta mekatawa ku a akit ding bulung a lalabasan da ing kotse king lalam a kasikan na – siguru 20 milya king metung a oras!

Atin metung a dutung malapit king bale mi a pinutul de, at metung a pamutul kaniti a melagay king gilid ning kalan king kusina ya ing peka-gustu kung upuan, lalu na king aldo-aldong debosyun ning pamilya balang abak. Maging bayu ku pa abalu mamasa, atin na kung sariling Biblia, anti reng matua. Ing aldo-aldong debosyun ning pamilya a anti kaniti, tuloy-tuloy ku yang gewa king buung bie ku. King Mission Room, atin Sunday school king abak at king gatpanapun. Dapot king gatpanapun, menatili ku king bale kayabe i Ima para pakiramdaman ding kuwentu ning Biblia at tandanan ding bersikulu ning Biblia. Masalese ing pamanandanan king Isaiah 53:6, uli ta king palibut dakal la reng tupa. Balu ku nung makananu lang mitalikud king sariling dalan da. Anya, kanitang malati ku pa, abalu ku a i Jesus ing memasan king kasalanan tamu ngan. Ali ku agunam-gunam ing panaun a ali ku paniwalan iti.

Dakal a mangaturu king Biblia at misyonaryu ing binisita king Lingfield at pepanganan mi la king bale mi. Mesikan kung abalu a ding malating lalaki dapat akakit dapot ali dapat dinge ing siwala! Ing dakal kareng lalaking iti atin lang bungut, at para kanaku, anti mu lang lalam a mayap a tau. Siguradu ku a ding matua ala lang kaguluan king pamibie king mayap a bie at pamanyiwas king kalukuan. Anti mu lang lalam a mahigpit potang mupa la king balang ali mayap a gawa ku. King isip ku bilang anak, ing Dios Tata anti ya kareng lalaki a iyan, at mitakut kung manalangin Keya. Dapot i Jesus ing Kaluguran ku a minigmalan kanaku at mete para kanaku, anya ali mirap ing manalangin Keya. Metung a besis,

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ayun king sinabi da kanaku, akit da ku a makasakay king metung a sawhorse a dutung, at king masigla a siwala lalagun ku ing koru ning metung a himnu ning misyun, “Speed away, speed away on your mission of light.”

Ing tauling sulat king diary nang Tatang ning 1905 para ya king Oktubri 24, dapot para king susunod a aldo, sinulat nang Ima, “Ika-44 a kebaitan na. Taunang tea king Staffords Wood, masaya, ing tauling pamipun na.” Bage ya talaga iti, uli ta dakal a besis yang mengaral karin. Kaybat mismu niti, ali ne mayap ing pamikaramdam na at ausan de i Dr. Austin. Ing mayap a doktor metung yang taga-pamuntuk king asembleya at malapit a kaluguran. Atiu ya pa kanaku ing metung a libru a binie na kang Tatang. Ausan de ing metung a espesyalista ibat London at meoperahan ya. Ali ku talaga balu nung nanu ing sakit na. Baka mebayat ya pa sana ing bie na nung atin ya sana kanita ing pamikabalu ning modernung medisina.

Huwebes a gatpanapun, Nobyembri 30, linub ku para umaru kang Tatang bayu matudtud. Kaybat a abak, potang pibangun na ku nang Ima, sinabi na, “Dinala ne nang Jesus i Tatang king banua.”

Kabang masakit ya, atin metung a tau a mipadala card ampong simpling mensahi, “Balu na ning Tata yu.” Dakal yang aliwalas iti kang Ima king lungkut na. Sinulat na king diary, “Ing pekamaragul kung lugud a H. metudtud ya kang Jesus. Ing Ginu ing mibie at ing Ginu ing minua. Purian ya ing lagyu ning Ginu.” Sinabi nang Ima king metung a tau a king malapit aduampulung banua ning pamikasal da, ala yang metung mang amanung mimuring mipalual king pisasabatan da. Lugud da ing metung at metung, dapot lalu pa, lugud da ing Ginung Jesucristo.

Dinge ku ding pilan a matua a sasabi, “Malati ya pa para atyuan na.” Ali ku agunam-gunam a menangis ku. King pamaniwala ning anak, paniwalan ku a tutu yang kayabe nang Jesus king banua. Dapot apagkulangan ku ya i Tatang, uli ta balu ku a lugud na ku. Kabang lalawen ku ing milabas a bie ku, abalu ku a dakal ing mekuang kanaku uli ta ala kung tata kareng banua ning pamitas ku. Melubung ya king campo santu malapit king pisamban da reng Anglican kanitang Disyembri 6, pilan mung aldo bayu ning ika-pitung kebaitan ku. Aduang lubung iti, uli ta metung a malapit a kamaganak milubung ya malapit karin king pareung oras.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 2

Ding Aldo Kanitang Anak Ku Pa

“Tata da reng ulila, at taga-ipagtanggol da reng balu, ing Dios king Kayang banal a pibalebalayan.” (Psa. 68:5)

Nanu ing gawan ning metung a balu ampong apat a anak, potang king susunod a aldo kaybat nang ilubung ing asawa na, tanggapan na ing pabalu a lisan ing bale a pibibiyan da king dakal a banua? Siempre, ing ali bayaran a bale metung kareng pamibie a kayabe ning obra ning asawa na king hacienda. Anya ing may-ari atin yang karapatan. Maging anti kaniti, iti ing kalagayan nung nu pakit ning balu ing katutuan ning bersikulu king babo.

Ding aduang dalaga, i Ethel at i Florrie, atiu la king aliwang lugal, migobra bilang katulung king bale. I Ethel migobra ya kang Mr. Scott king Dorking, metung a kasosyo king Cristianung kumpanya king pamanlimbag a Morgan and Scott. I Florrie migobra ya king metung a bale nung nu ing pinsan na ya ing kusinera. I George mekatanggap scholarship at mibie ya king Reigate Grammar School. Anya, king pitung banua ku, aku mu ing mekakawani kayabe i Ima. Uli da reng kalagayan a iti, ali mu ala kung tata, nune ala ku muring karaniwang pamakiabe da reng kapatad kung babai at lalaki. Ngang anti ya mu ing pamanjadi bugtung a anak ning metung a balung indu. Labas kareng kaklase ku, kakaunti mu la reng kalarus ku. Siguradu, aliwa sana ing bie nung mibie ya i Tatang, dapot ing Dios ali ya magkamali.

Mainyan ku at makanakutan, at ali ku masyadung mabiskeg ing katawan. Metung a aldo, kabang pauli ku ibat king eskwela, metung a magaspang a lalaki ibat king slum binuntu na ku king gabun. Mekapagsaya ya, dapot aku ali! Kinuwa na muri ing kalupi ku. Mitakut ku kaya, dapot mas mitakut kung mumuli a ala ing kalupi ku. Anya tinuki ku kaya king mayap a kalayuan angga king linako na ing kalupi ku king metung a poste ning gate at mekipalayu ya.

Ing ima ku mipapalungub na apatpulu, at kailangan nang manintun paralan para suportan ing sarili na at para kanaku. Pasibayu, pakit ning Dios a Ya ing “taga-ipagtanggol da reng balu.” Ali mebayatan, mekakua yang obra bilang housekeeper ning metung a ginung ali mikasal. I Mr. A. C. Knight metung yang direktor king maragul a kumpanya a magawang sabun. Bilang metung a Cristianu a mipupun king Congregational Church, interesadu ya kareng lalaking anak at

aktibu yang taga-pamuntuk king Boy's Brigade. Anya, malyari kung manatili kayabe ing ima ku king bale na. King Mumunang Gera Pangyatu, migsilbi ya i Mr. Knight bilang opisyal, at mete ya king makalungkut a landing king Gallipoli. Kanita, linipat na kami king Canada.

King pamumpisa ning 1906, linipat kami king Blackheath, metung a lugal king timug-aslagang London. Metung a maragul a heath, o malapad a lugal para king sports, atiu ya king pisasabatan ning Blackheath at ning Greenwich Park. Lalam kung mekilala king park a iyan, nung nu atiu ing Greenwich Observatory, ing lugal ning zero longitude at pibatan ning Greenwich Mean Time. Malapit karin ing museu ning Navy at ing Ilug Thames.

Malapit king ika-walung kebaitan ku, minulan ya ing snow. Kabang dalan na ku pauli ning maestra ku king Sunday school, kinutang na, "Nanu ing mas maputi kesa king snow?" Lalam na kung pepaisip niti! Isipan ku ding maputing bage – papel a susulatan, asukal, asin, ding melabang imalan nang Ima (ala yang abu-abu kaya!) – dapot ing snow mas maputi ya kareng sablang iti. Pepakit nang Ima a dapat kung pagisipan ing aliwang direksyun. Anya king tauli, abalu ku ing sasabian ning himnu, "Linisan Mu ku king dala ning Kordero at mas maputi ku pa king snow." Malyari kung manalig king amanu ning Dios, "maging ding kasalanan yu anti ya kapula ning eskarlata, maging maputi lang anti ing snow" (Isa. 1:18). Siguradu ku a meligtas na ku kanita, uli ta ali ku agunam-gunam ing panaun a ali ku paniwalan a i Jesus mete para kanaku. Dapot ala ku pang buung kasiguraduan.

Kanita, dakal ing diin king pamanuli nang Cristo, at abalu ku ing tungkul king Rapture. Atin besis a lalawen ku ing makapanyulat a pamagtagun ning aldo king bintana ning kuartu ku, at isipan ku nung datang ne kaya i Cristo bayu ing abak! Dapot atin besis a ali ku siguradu. Metung a gatpanapun, mumuli ku ibat king eskwela at akit ku a makakandadu ing pasbul. Siguradu, mamalengki ya i Ima. Ala yang problema! Makatuknung ku mu king agdan at manaya ku. Dapot anti mu nang lalam a mabayat ing pamanaya. Kaybat, dinatang ing isip – baka dinatang ne ing Ginu at mekawani ku! Makananu ku abalu? Balu ku na! Panuburan ku la reng tau a magdalan king dalan mi. Nung atin kung akit a metung a tau a paniwalan kung Cristianu (siempre, kailangan a ibat ya king kapilya mi!), balu ku na a ali ya pa dinatang ing Ginu. Maging kanita, mayap ne ing pamagturu kanaku – ala pang teoriya ning partial

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

rapture a dinatang kanaku. Megaan lalam ing pamikaramdam ku, uli ta ing mumunang Cristianu a akit ku i Ima, a lulub ya king gate mi.

Atin besis a abalisa ku uli ning kakulangan a iti ning kasiguraduan. Metung a Dominggu a gatpanapun (ali ku agunam-gunam nung kapilan), pinasya ku a gawan kung nanu man tungkul kaniti. Baka uli ning bage a sinabi ning mangangaral king pamisamba, ali ku talaga agunam-gunam. Anyaman, kabang lumuhud ku para king karaniwang panalangin ku bayu matudtud, atin kung dinagdag. "Ginu, nung ali ku tutung menalig keka kanita, ngeni paniwalan ku at tanggapan dakang Tagapagligtas ku." King oras mismu, mesiguradu ku a tutu kung meligtas, at ing kasiguraduan a iti ali na ku linako kapilan man. Siguradu, tutu na kung meligtas bayu iti, dapot kailangan ku ing tiyak a gawang iyan para masiguradu ku. Kaybat, abalu ku a ing kasiguraduan ning kaligtasan ali ya makabatay king karanasan tamu, nune kareng pangaku ning Amanu ning Dios.

Malapit metung a kapat ning milya ibat king pibibiyan mi king Blackheath, atiu ya ing Alexandra Hall. King pilan a paralan, aliwa ya ing asembleya karin kareng aliwa. Ing dakal kareng miembru tau lang mataas a antas, at kakaunti mu ing ibat king maralitang antas. Atin metung a babai a tagalinis, dapot lalam yang mabibig at magaspang potang ibuslu na ing pamanlait na king kayabangan da reng pilan a ginang karin. Ing ministeryu nang Ima ya ing pamakiluguran kareng pilan a matuang babai, at ali ku masyadung masaya kareng anti kanitang bisita! Mekainteres ya muri kareng dalaga a migobrang katulung, a marayu la king bale da.

Kanitang mumuna kaming linipat karin, lalam yang dakal ing tau king Alexandra Hall. Malapit aduang dalan angga atlung dalan ing mipupun balang Dominggu a abak para king Apunan ning Ginu. Ali magkamali, metung a kapatad, i Mr. Luck, mamasa yang metung a kapitulu ibat king Biblia ala yang komentu, at potang Dominggu ning Pagkabuhay, siguradu Luke 24 ya. Malapit limang dalan ing atiu king pamisamba king gatpanapun. I Dr. Robert McKilliam ing kilalang taga-pamuntuk king asembleya, at ya pirmi ing mangaral potang atiu ya king bale. Maging doktor ya, dakilang estudyante ya ning Biblia at editor ya muri ning metung a magasin balang bulan, "The Morning Star," a didinan diin ing Kaduang Pamanuli nang Cristo. Ing koru, a ing dakal karela matua, makatuknung la king plataporma. Metung a ginu atin yang peka-gustung upuan king gilid ning baranda, at kabang mangaral, manyandal ya king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

baranda at manyaman yang matudtud pilan.

Ing asembleya regular yang migdaus 15 minutung pamisamba king lualan king agdan bayu ning pamisamba king gatpanapun, tag-init man o taglamig. At king tag-init, atin pamipun king lualan king pusod ning balen kaybat ning pamisamba. Kaybat, potang kakaunti na ing tau, migdaus lang kampanya ning ebanghelyu. Ing imbitang mangangaral metung yang kakaibang lalaki a lagyu nang Hodson. Ing sigasig na para king Ginu kayabe ne ing pamanyaliwa king biru at ing mesikan a pakibat. Metung a besis, ayun king sinabi da kanaku, migpalakad yang kampanya king tolda king metung a balen king England. Dominggu a abak, minta ya king pisamban da reng Anglican para pakiramdaman ing parson. Uli ta lalam yang melungkut king sermon, kinutang ne ing parson, “Ausan mu ya kaya iyang pamangaral king Ebanghelyu?” Anti mu nang uli ning pamanimalus, apaniwala na ning reverendung ginu ing aduang matapang a lalaki king balen a pasakitan de i Mr. Hodson at sulan de ing tolda na. Potang linapit la kang Mr. Hodson king arapan ning tolda na at sinabi de ing kalaburan da, uli ta maragul at mabiskeg yang lalaki, pinulan na la metung-metung at binuntu na la king labas ning bakud. Ing parson, a makatalakad king kalayuan, linapit ya at mapagmataas yang kinutang, “Mr. Hodson, ausan mu ya kaya iyang pamangaral king Ebanghelyu?” Sinagut nang Mr. Hodson, “Ali, ausan ku yang pamamalual demonyu!”

Baka bahagi ning dahilan ning pamikunti da reng tau ing ala yang Sunday school at kakaunti la mu reng kabatan king Alexandra Hall. Kaybat ming lisan ing lugal a iyan, miuli ne king Ginu i Dr. McKilliam, at lalu yang memalala ing pamanyabak. Kabang migsilbi ku king Mumunang Gera Pangyatu, binisita ku ing Blackheath metung a gatpanapun, at akit ku ing malapit aduampulung mananampalataya a mipupun king mas malating hall.

Uli ta ala yang Sunday school karin, minta ku balang Dominggu a gatpanapun king Sunday school king metung a magaspang a lugal king Lewisham. Ing kaluguran ku, i Willie Peacock, kayabe ku, at ing maestru mi metung a mayap a lalaki, i Mr. Bernau. King slum a iyan, ding bintana makaprotektar la king makapal a alambre. Ngang balang dominggu, atin metung a maingay a lalaki a pigpalual da uli ning pamamaglako gulu, dapot pirmi lang bumalik king susunod a dominggu.

Mumpisa ing pamag-aral ku king Lingfield, metung a banua o maigit king Primary School bayu mete i Tatang. Potang linipat kami king Blackheath, minta ku king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Northbrook School king Lea Green, 20 minutung lakad king balang paralan. Ala pang school bus kanita. Gustu ku la reng maestru karin, dapot lalam ku yang ali gustu ing principal. Para kanaku, bage ya ing lagyu nang Mr. Fluke: metung kaniti, manigarilyu ya! Metung a aldo king klasi, ali na meintindian ing sagut ku (sadya, siguru), at pigbiruan na ku king arapan ning klasi. Anti mu nang uli iti ning paninindigan ku bilang Cristianu, maging malati ya pa iti kanita. King metung a bakasyun, manaya ku para pakagupit. Linub ya i Mr. Fluke at linukluk ya king silya ning barbero king arapan ku, ampong metung a mapanglait a sabi king barbero.

Kabang pauli kami ibat king eskwela metung a gatpanapun, metung kareng aduang kayabe ku ekit nang metung a mekuyut a patatas king kanal. Anti yang goma, at sinabi ning kaluguran ku, "Malyari kaya yang mumbat!" Ala kaming sinayang a panaun king pamanisip nung mumbat ya ing matuang patatas, maging nanu man ing palibut. King metung a maingay a tawiran nung nu misasabat ing atlung dalan, binuntu ning kaluguran ku ing patatas king gabun. Ay, mumbat ya kaya? King pamumbat na, tinamaan na ing bonnet ning metung a matuang babai a lalapit, at lubus na sanang mekua nung ali makatali ding laso. (Kanita, ding malating matuang babai magsulub lang bonnet, a matas king arapan king babo ning kamua, at makatali king laso a mekatali king lalam ning baba.) Akit ku ding gamat a mitaas para kuanan ing bonnet at dinge ku ing metung a kiak. Ali kami minuna para pakiramdaman ing sermon tungkul king kasalbayan da reng kabatan king "modernung panaun" a iyan. Atlung lalaki ing mekipalayu king atlung magkaibang direksyun, ampong kasikan a siguradu malyaring makasulat king Guinness Book of Records nung meyabak la.

Kaybat, minta ku king Greenwich Central School, a kapareha ning High School. 45 minutung lakad ya ibat king bale, dapot ala kaming isip kaniti kanita. Ing headmaster karin, i Mr. Wood, mahigpit dapot maunawain at lalam yang igagalang. Ing pamipun balang Lunes a abak iniandu de king pamamasa Kasulatan at panalangin. Ding eskwelang iti para la mu kareng lalaki; ala yang co-educational kanita. Balang Lunes a abak, ding aduang monitor ning klasi kailangan dang datang agad at pitmuan ding sablang inkwell kareng desk (ala pang fountain

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

pen o ballpen kanita!). Metung a abak, ing kaklase ku at aku dadalan mi ing metung a bandeha ning inkwell pababa king agdan, potang metung a datang a tauli a manik a malagu king agdan misalpuk ya kekami. King susunod a pamipun, atin mapait a sabi ing headmaster tungkul king kapabayan da reng lalaki a minugsak tinta king agdan!

Anyaman, apanatili ku ing sarili ku ibat king gulu, anya ali na ku kapilan man pepadala king opisina ning headmaster uli ning kasalbayan. Ing metung a tala king itim a libru na kabaldugan na, ala kang rekomendasyun potang lumual ka king eskwela. Ali ku siguradu nung karapat-dapat ku king sinulat na kanitang Abril 25, 1912 – "a ing pamanyulung na lalam yang makapasiyan, at lumual ya king eskwela kaybat nang akuanan ing paggalang da reng kaklase na at da reng maestru na." Mibie ya ing rekomendasyun a iti ali mebayatan bayu ku lisan ing eskwela a iyan para munta king Canada. Ing maestru at ing klasi mabait dang binian kung pera bilang regalo kabang lalako ku.

Malino king gunam-gunam ku kanitang anak ku pa ding bakasyun king tag-init. Karaniwan, i Ima at aku binisita mi la reng kamaganak na, at uli ta dakal la, magkaibang lugal ing pupuntalan mi balang tag-init. Lalam yang maragul ing pamilya nang Ima, a ing pekamalating kapatad nang babai dara ne potang mebait ya.

Ing Cromer metung yang resort king gilid ning dagat king aslagang gilid ning England. Pigpasa da king gamat ku ing metung a Japanese Lantern ba makiabe ku king prusisyun da reng parul, at menalu kung katlung premyu. Ing nanumang pamagmataas ku mekuang ya pilan mung aldo kaybat. Kabang kakalkal ku king buangin, metung kareng sapatus ku melubung at mekuang. Pepagalitan na ku nang Ima, at lalam kung pepalinyan uli ta kailangan kung mumuli a alang sapatus.

Metung kareng kapatad nang Ima a lalaki mibie ya king Cardiff king South Wales, nung nu migobra ya kareng drydock. Mangamanu ku potang akit ku ing metung a barku king drydock. Metung kareng pinsan ku migobra ya muri karin, at kaybat mete ya potang mabagsak ya king metung a drydock. Metung a aldo, sinakay kami king steamer para king excursion, likwan ing Bristol Channel para bisitan ding malagung lugal anti ing Clovelly. Ing malating lugal a iti king Devon kanita, abut mu king bangka, at ding bale makatuknung la king makilinggus a gilid ning bunduk king tabing dagat. Tinuki kami king Ilfracombe para king pamangan king ugtu a para king metung a lalaki ali malilingwan – inyawang tupa ampong malating patatas (a nilutu ampong mint) at bayung gisantes a maletu. Ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

panghimagas metung yang pinggan ning raspberry a atin Devonshire cream king babo, metung a lalam a makapal at malasang cream.

Ing Littlemore metung yang balen pilan a milya ibat Oxford, nung nu mebait i Ima at nung nu ing pekamatuang kapatad nang lalaki atin yang tindahan ning panday at pamagawa karwahi. Makapainteres ing akit nung makananu dang lagyan bakal a rim ing gulung a dutung ning karetun. Ing pamaglakbe king malating bangka kapamilatan da reng lock king babong Ilug Thames dinala na kami king metung a garden party para kareng tau king lugal, king maragul a hacienda ning Earl of Harcourt. Aliwang aldo, linibut mi ing Oxford University, a ala kaming ekuang pamikabalu ibat king tanyag a lugal ning pamag-aral a iyan.

Metung a tag-init, magkaiba ing linakaran mi nang Ima, at menatili ku kayabe ing pamilya ning nobyo nang Ethel, ding Weller. Bayu kanaku ing pustiso kanita. Mangamanu ku a i Richard, a maging bayaw ku, kukuanan na ding ipan na king bengi. Abalu ku a ali malyaring kuanan ding ipan ku. Anampulung banua kaybat, kanitang 1969, binisita mi nang Anna ding aduang kapatad nang Rich a babai a bibie la pa, a mibibie la pa murin king pareung bale. Siempre, mitua na la, dapot ing bale anti mu nang ali mibayu.

Ing pekamalating kapatad nang Ima a babai, i Aunt Millie, mibie ya king Folkestone king timug a tabing dagat a pakaharap king English Channel. Ing asawa na retiradung sundalu, at atin lang aduang anak a babai a malapit king banua ku. King metung kareng pamamisita mi karin, ding Red Cross at Ambulance Corps migdaus lang klasing pamagsanay. Mamaus lang lalaking anak a magboluntaryu, ampong pangaku a anam a penny. Dinala da kami king labas ning balen king truck at sinabian da kaming makalukluk a mikakalat king metung a parang a makaruut. Lagyan da kaming tag a mamaliwanag nung nanung klasing sugat ing kunwari atin kami. Kaybat, dinatang la reng nars para bendahan kami at idala kami pabalik king eskwela, a ya ing maging ospital. Dakal kareng lalaki “ambulatory patients” (makalakad). Ampong makabendang buntuk o gamat a makasabit, kailangan dang lakaran pabalik king eskwela. Bilang metung kareng mas malalang mesugat, mapalad ku a dinala da ku pabalik king stretcher. Ding ginang king bale, potang akit da ing prusisyun da reng mesugat at ali da balu a pamagsanay mu iti, linual la para makiramay kareng kaawa-awang biktima ning aksidente. Para karela, pinagsikapan kung maging pekamakalunus-lunus ing itsura ku king kalagayan a iyan. King “ospital,” ing panulu a lemonade at

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

cookies migawa yang “makapangamanung pamanyawa,” anya kinuwa da ding benda mi at pepauli da kami.

Isipan nang Ima a mas mayap ing pamagkataun para kanaku king metung a bayung bayan anti ing Canada. Ding milyari king yatu ali ku pa pakialaman kanita, dapot atin na kanitang salita tungkul king gera laban king Germany. Ing kapatad kung i Ethel minta ya king Edmonton, Alberta, kaybat a aldo ning kasal na kanitang Hunyu 1, 1911. Metung a banua kaybat, i Ima, i Florrie at aku tutuki kami. I George mekakua yang kaduang scholarship king College of the Royal Horticultural Society, anya pinasya nang manatili king England.

King labingatlung banua ku, dinatang ing kutang tungkul king bautismu. Ala yang baptistry king Alexandra Hall, at ali ku balu nung nanu ing paninindigan ning asembleya karin tungkul king bautismu. Dapot, ampong dakal a takut, minta ku kang Dr. McKilliam para king interview. Lalam yang mabait kabang pakisabian na ku tungkul king pamaniwala ku kang Cristo. Anya tinggap da ku king fellowship king Alexandra Hall ali mebayatan bayu kami linako. Pigpalakad da a mebautismuan ku king Lingfield, king baptistry a sinaup ing tata ku king pamagawa. Iti kanitang Mayu 7, 1912, at para kanaku lalam yang masayang okasyun. Pepaisip na ning Ginu king pusu ku ing John 13:17, “Nung balu yu la reng bage a iti, mapalad kayu nung gawan yu la.” Anya, maging lalam kung mangamba, lalam ku muring masaya. Dakal ing tungkul king bautismu a ali ku meintindian, dapot balu ku a iti ing buri ning Ginu a gawan ku.

Maging kanita, lalam kung interesadu kareng kuwentu ning misyun. Ali ku agunam-gunam a dakal ing interes king misyun king Alexandra Hall, dapot maigit metung a besis, lakaran ku angga king King George St. Hall king Greenwich para pakiramdaman ing metung a misyonaryu, lalu na nung ibat ya king Africa. Metung kareng makapanyikan a karanasan ing paintulutan da ku a munta king taunang pamipun ning misyun king London kanitang Oktubri 1911. Mipun la kanita king Devonshire House, a mitmu ya king pamipun king gatpanapun. Makatuknung ku king agdan king gallery, at pakiramdaman ku i Dan Crawford, a pauli ya kanita king mumunang furlough na king maigit aduampulung banua.

Pilan a aldo kaybat ning bautismu ku, kanitang Mayu 16, linako kami king Southampton king metung a barku ning Cunard, ing S.S. Ausonia, a talagang ali metung kareng pekamayap da. Mamaglakbe kami kayabe ing grupu da reng emigrante a pigpalakad ning Salvation

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Army, a ing dakal karela babai. King mumunang abak king dagat, metung ku kareng kakaunting matapang a linto para king almusal. Ing menu king steerage class Irish stew o melagang ebun. Irish stew para king almusal – e ne isipan! At pati ing stew! Anya mangan kung aduang melagang ebun, a agad kung pinagsisian! Masakit ing pamikaramdam ku king dagat (seasick) metung a dominggu, at banua-banua ali ku sagidan ing melagang ebun. Banua-banua kaybat, abalu mi king mayap ming kaluguran a i George Maslen a minta ya king Ausonia king milabas a paglakbe na. Lalam yang malase ing pamangan, ding pasaheru king steerage ngang magkagulu la!

King pusod ning Atlantic, mipalibutan kami da reng iceberg at lalam a maingat ing pamamagkadalan mi paarap, at atin talagang dahilan uli ta metung mung bulan ing milabas, melunud ya ing Titanic. Agunam-gunam ku ing balita, “Melunud ya ing barku a ali malyaring malunud.” Ing barku a iti megawa yang atin compartment a ali lalubuan danum, ba king teoriya ali ya malyaring malunud. King mumunang paglakbe na, a dakal ing tanyag a tau a makasakay, misalpuk ya king metung a iceberg at dalan-dalan a bie ing mekuang. Pasalamatan mi ing Dios king siguradung paglakbe.

Kanitang dinatang kami king Quebec king Dominggu a gatpanapun, tutunug la reng kampanilya. Isipan ku kampanilya la ning pisamban, angga king abalu ku a ing balang makina ning tren atin yang kampanilya at murin cow-catcher king arapan. Pilan a aldo kaming mamaglakbe king tren angga Calgary. Tutuki ya ing tren king pilan a lugal para salilan ing makina at ding tripulante, kabang ding pasaheru lalam a mesikan dang palayu king restaurant ning istasyun para king masikan a meryenda. Ding tren karin lalam lang aliwa kareng tren king England, at aliwa la murin king pamaglakbe king tren ngeni.

King Calgary, menatili kami metung a bengi bayu kami tuloy king pangulu angga Edmonton king susunod a abak. Dinala da kami ning Salvation Army king citadel da, nung nu atin pamipun ning patutu a gagawan. Ding pilan a miembru karin dinala da kami king bale da para king bengi, a lalam a mabait da. Mekatawa ku king patutu ning metung a lalaki, kabang kuwentu na ing bayung ligaya na king kaligtasan. Uli ning ligaya na, tutuksu-tuksu ya king plataporma, at kabang kukuskus ne ing atyan na, sinabi na, “Lalam a manyaman ing pamikaramdam ku keni king lalam!” Uli ta agunam-gunam ku ing pamagdusa mi king pamanyakit king dagat metung a dominggu bayu kaniti, ampong kakulangan ning paggalang, binulung ku king kapatad ku, “Nung atiu ya sana king kekami milabas a dominggu, ali ya sana

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

makanyan kamanyaman ing pamikaramdam na karin king lalam." Manaya tamu a ing kasiguraduan na king kaligtasan ali ya mu makasandal king pamikaramdam ning katawan na.

Ing pamaglakbe king tren king susunod a aldo dinala na kami king Edmonton, ing kapitolyu ning Alberta, a kanita mas anti yang balen king hangganan a misusulung. Karin, tinggap da kami ning kapatad ku at ning asawa na.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 3

Ing Bie king Canada

"At tinuntunan na la king tamang dalan, ba datang la king siudad a malyari dang pibalebalayan." (Psa. 107:7)

Lalam yang aliwa ing bie king Canada king dakal a paralan. Bayu ku lisan ing England, ipagmalaki ku a atin kung mumuna (at bugtung) a bowler hat, ing talagang kalupi ning metung a Ingles. Ali mebayatan, abalu ku a king Canada, ing bowler hat mesikan yang pupuntiryan, ali mu ning pamagbiru, nune da reng bage a mas matibe.

Ing bale mi king Edmonton aduang tolda, ampong magaspang a sale a tabla at gilid a tabla. Metung a maragul a canvas ing mekasaklub kareng aduang tolda at mibie yang dagdag a proteksyun laban king panaun. Ing metung a tolda migsilbi yang sala, kakanan at kusina, at ding babai matudtud la king aliwa. Metung a malating barung-barung ing migsilbing kuartu para king bayaw ku at kanaku, angga king dinatang ing taglamig. Kanita, linipat kami king tolda a pibibiyan, at matudtud kami king lamesa malapit king kalan king kusina. Ing barung-barung menjadi yang malamig a pipaglagyan ning karni ning baka at baboy. Metung a aldo, minta ya ing kapatad ku king barung-barung para putulan karni. Ali na inisip, ipasuk na king asbuk na ing susi metung a momentu. King lalam a lamig a iyan, mekuang ing balat ning labi na. Kabang lalakad ya king pangulung dalan metung a aldo, tinuknang ne ning metung a lalaki at sinabi, "Pasensya, dapot mebalu ya kaya ing arung mu?" Ali na apansin!

Mibie kami king patag king gilid ning North Saskatchewan River, anya malapit ing danum a dadaluy. King tag-init, atin kami muring ekit a bunga a malyaring kanan para mibayu-bayu ing pamangan mi. King taglamig, kailangan ming butasan ing adua o atlung talampakan a yelu para makakua danum. Pababa king ilug, malapit kareng tolda mi, kekayari da ing high-level bridge king pisasabatan ning Edmonton at Strathcona. Kabang taglamig, dakal a scaffolding ing megawa king babo ning yelu. Kaybat, king tagsibul, dinatang ing break-up, potang mipusit ing yelu at mumpisang dumaloy pababa king ilug. Ding maragul a tipak ning yelu, a kasing maragul ning gilid ning metung a bale, mabagsak lang metung king babo ning aliwa, at dadalan da ing sablang atiu king arapan da. Kanitang mumunang bahagi ning taglamig, pigputul de ing yelu a bloke-bloke at linagay de kareng maragul a bodega para gamitan king tag-init.

Kulang ing pera mi kanita, anya kanitang dinatang kami king Edmonton

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kailangan ming manintun obra. Mekakua yang obra i Florrie bilang katulung king bale, at i Ima gewa nang balang obra bilang praktikal a nars. Kanitang tag-init a iyan, mebait ing mumunang anak nang Ethel, metung a dalaga, i Beatrice (Tricie). Ing asawa nang Ethel a i Richard pintor yang bale king England, dapot kailangan nang tanggapan ing aliwa-aliwang obra king Canada. Labingatlung banua ku, at ing mumuna kung obra bilang messenger king metung a tindahan ning alahas. Kayabe na muri iti ing pamanjadi janitor. Balang Sabadu a bengi, mabuklat ya ing tindahan angga alas diyes. Kabang pauli ku metung a Sabadu a bengi, atin lalam a mabiskeg a bagyung atin kildap. Kaybat kung lumual king streetcar, linakad ku ing tuloy ning dalan, lumabas king bayung Alberta Parliament buildings a kekayari pa, at lumabas king metung a matuang Hudson's Bay Fort. King pisasabatan da reng kildap, ali malyaring akit nanu man. Ing dalan miliku king wanan, pababa king metung a pulu-pulu angga king patag. Nung malampasan ku ing likuan a iyan, malyari kung mabagsak king makilinggus a gilid angga kareng riles ning tren king lalam, a malyaring kabaldugan na mepugut a butu o kamatayan. Kabang aapuan ku ing dalan ku king dalumdum, atin lalam a maliwanag a kildap. King arapan ku mismu ing gilid ning bangin. Abalu ku a ing Ginu mamantay kanaku kabang pababa ku king pulu-pulu.

Kanitang tag-init a iyan, dakal a obra ing sunud-sunud. Ing taga-alahas ali ya mesiyan at pigpalual na ku. Para kanaku, lalam yang mabigat a dagok. Dapot kaybat, metung a kapatad a babai king asembleya binie na kanaku ing obra a maglagay insulation kareng tubu ning danum king basement ning metung a apartment a kaya. Para kanaku mayap yang obra kabang atiu ya, at para kaya mura ya ing obra! Kabang taunang fair king fairgrounds, migobra ku bilang busboy king metung a restaurant, mabigat a obra dapot dakal ing pamangan. Kaybat, migobra ku bilang messenger king metung a tindahan ning bestida. Pamuntukan da iti ning metung a lalaki ampo ing asawa na, a pirmi lang miyawayan. Uli ta mepagal na ku a mipusan king pusod ning awayan da, linual ku.

Kaybat, minta ku king Canadian Pacific Railroad para magobra bilang telegraph messenger. Ala kung bisikleta, dapot mesikan ku at balu ku la ngan ding bakanting lote at ding masikan a dalan king balen. Potang abalu ku a ding aliwang lalaki ali da buring dalan ing abak a padala king kanlurang dulu ning balen, migboluntaryu ku. Mabuklat la pamu ding opisina king Parliament Buildings, anya pirmi dakal ing mensahi a kailangan idala karin, at sablang malapit-lapit. Ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

bayad kekami ayun king dakal da reng telegrama a idala mi. King rutang iyan, malyari kung mumuli para mangan king ugtu bayu ku bumalik king opisina. Karaniwan metung a dolyar ing kita ku balang aldo, a ali na malase kanita. Malyari kung mangan mayap at mabiskeg a pamangan king metung a malinis a restaurant king 25 centavu! Metung a aldo, atin kung ekit a meal ticket ibat king metung a mas mayap a restaurant. Ding tau sasali lang ticket king metung a buung alaga, ampong diskwentu. Ing dakal kareng butas king ticket a iti ali pa mebutas. Isipan ku ding makapangamanung pamangan – a ali bayaran. King ugtu, minta ku king restaurant. Makapakatawa! Alang tau king lalam king ugtu! Kaybat, akit ku ing karatula king pasbul, "Sarado ne ing negosyu." Abalu ku a king yatu a iti, ala kang akakuang nanu man nung ala kang ibie. Anti ya ning dakal a ibie ning yatu a iti – mapait a pamanyabak at pangaku a ali mekatupad.

Mirap ing taglamig. Dakal ing pamagkataun para king skating, dapot ali ku hilig king sports at ali ku kapilan man pigaralan ing ice skating. Metung a bengi, kabang atin blizzard, sinamahan ke i Ima pauli ibat king obra, king 30 below zero Fahrenheit. Kabang pamagsikapan ming lakaran ing snow, isipan ku nung abut mi kaya. Aliwang abak king gilid ning ilug, ing temperatura mibaba angga 52 below. Kukuanan ku ing gatas mi a makabote king Fort kabang pauli ku. Mitmu ya yelu, at ding takip makatalakad king babo ning gatas a meging yelu, metung a pulgada king babo ning bote. Metung a gatpanapun, dadalan ku ing metung a bote king balang gamat. King metung a malating pababa king dalan, mesalisik ding aduang bitis ku paarap, at bigla at masakit kung mibagsak a makatuknung. Esalba ku ing gatas, dapot uli ning sakit at pamagsikap a tumalakad pasibayu.

Dakal a besis, buri ku sanang munta king lugal a pirmi tag-init. Ali ku ngang inaasahan a ibie ya ing buri ku, uli ta kanita ala kung isip a ing dakal ning bie ku manatili ku king lugal a maparas. Kanita, ali ku mayap king espiritu. Malati kung Cristianu, ali mu uli ta bagyu ku pa, nune lalu na uli ta ali da ku tinuru a mamangan king Amanu ning Dios. Regular kaming mipupun king asembleya, dapot ali dakal la reng kabatan. Kakaunti ing saup para kareng kabatan uli ning makalungkut a kalagayan ning asembleya. Ali mebayatan kaybat ming dinatang king Edmonton, linipat de ing hall king bayung lugal. Bayu kanaku ing akit ing anti kanitang gusali a mabagal dang ilipat king dalan!

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Atin aduang bahagi a misasalungat king asembleya. Metung a matuang kapatad a may-ari ning hall atin yang pilan a kaluguran a lalam a mahigpit ing isip tungkul king pamakiabe kareng aliwang mananampalataya. King Labor Day, atin conference a dakal ing mipun, kayabe ing dakal a mangangaral. Ding aduang bahagi, balang metung menimbita lang mangangaral a mayun king sariling isip da. Mabuklat ya ing plataporma, ala yang planung programa. King mapaling pamipun king gatpanapun, a mipupun la king metung a gusali a arkila, metung a kapatad ing magsalita a ali mayari-yari. King pulitika, ausan dang “filibustering” iti. Pamagsikapan nang ali ibie ing plataporma king metung a mangangaral a mas mabuklat ing isip tungkul king pamakiabe. King tauli, metung a matuang kapatad a menuna king obra ning Ginu kareng prairie tumalakad ya, binasa na ing 1 Corinthians 14:30, at sinabi na king magsalita a ibie na ing lugal kareng kapatad na.

Kaybat, metung a Dominggu ali mebayatan kaybat ning milyari a iyan, pepabalu da a mibie ne ing pabalu king asembleya a lisan ing hall. Dapot, ing may-ari pepabalu na kareng kaluguran na a manatili la. Anya mipusit ing asembleya, ampong dakal a pait at sakit ning lub. Ing anti kanitang kalagayan at ali Cristianung espiritu ali ya makasaup king pamitas king espiritu ning metung a bagyung mananampalataya anti kanaku.

Kanita, atin real estate boom king Pacific Coast. Ding ahente pupurian de ing British Columbia, a tutu yang malagung probinsya; dapot ali ngan ding sasabian da reng ahente malyaring paniwalan. Ding pilan a kaluguran sinali lang gabun a pamagsaka a lalam a mura uli ning makapanyulat a balita a tinggap da, at kaybat abalu da a ing gabun da atiu ya pala king gilid ning makilinggus a bunduk! Maging anti kaniti, pinasya ming lisan ing Edmonton para munta king lugal a mas mayap ing klima. Kanitang Abril 1913, i Richard, ing bayaw ku, menuna ya king Victoria, king timug a dulu ning Vancouver Island. Ding aliwa kekami tinuki la metung a bulan kaybat, king malating bale a sinali na. King distritu ning Oaklands, malapit king metung a bayung eskwela, ekit mi ding mabait a kapitbale. Kareng apulung bale king block a pibibiyan mi, metung a panaun, siyam ing atin mananampalataya ibat king asembleya. King kilid mi, atin metung a pamilya ning misyonaryu a migsilbi king Ginu king South India. Ding adua kareng lalaki pilan a matua kanaku, at lalam kung mekiluguran kang Frank Maynard. Uli ning saup

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ning aliwang kapitbale, mekakua kung obra king metung a maragul a department store, ing David Spencer's.

Ali mebayatan bayu kami dinatang, mipalagan ya ing metung a bayung asembleya king distritu ning Oaklands, a mibukad ibat king maragul a asembleya king downtown, ing Victoria Hall. Kanita, mipupun la king metung a hall a arkila king babo da reng pilan a tindahan king sulut ning Hillside at Cedar Hill Road. Metung a gatpanapun king pamipun ning panalangin, ikami reng lalaking anak akit mi ing metung a kamalig a lalamunan ning apu king dalan, malapit metung a milya ing kalayuan. Isipan mi a ali na isara da reng kapatad ing pamipun a iyan ba makapalayu kami palual para akit ing apu!

Kanitang 1914, ing asembleya king Oaklands mekasali yang metung a gabun king kilid ning pipupunan da at mumpisa lang magtayu. Ing dakal king obra boluntaryu. Ing pilan king bakanting panaun ku mebie king proyektung iyan. Kanitang Agostu ning banuang iyan, bakasyun mi nang Frank, at pinasya ming lakaran ing bahagi ning Vancouver Island paitas. Mipupun na la reng ulap ning gera, dapot ali mi pakialaman iti kanita. King mumunang gatpanapun, mumpisa na kaming manik king Malahat. Ngeni, ing Malahat metung yang malagung dalan king pangulu ning Victoria. Kanita, dalan yang graba a metung mung direksyun, ampong pilan a lugal king balang dake para mamilabas ing sasakyan a datang paminsan-minsan. Makilinggus ing panik, at ding pilan ipagmalaki da a apanik da king high gear. Lalam a ali malyari iti! Malapit ne ing gatpanapun, at mumpisa na kaming manintun lugal a bage para matudtud king lualan king bengi. Metung a magmaneho king model-T a Ford a ala yang bubung inalok na kami a pasakayan. Menik ya i Frank king upuan king arapan king gilid ning driver, at aku menik ku king babo da reng pilan a dalan king upuan king likud. Kaybat, linakad ya ing driver king metung kareng pekamakapanyikan a pamagsakay a aranasan ku. Paitas at pababa, palibut kareng kurba king dalan a graba king gilid ning bangin, ali ya tinuknang angga king tinuknang ya king arapan ning metung a saloon king Duncan. Pinangaku na a lumual ya pilan mung minutu, sapat mu para patibayan ing espiritu na king alak. Pilan a milya ing linakad, tinuknang ya pasibayu king saloon king Horseshoe Bay. Pinasya ming ali na ilagay king panganib ing bie at katawan mi kayabe ing anti kanitang driver. Anyaman, dadalumdum na. Anya linakad kami palayu king dalan, gewa kaming kama ibat kareng sanga ning pine at pakô, at mekakulut kami king kumut mi.

Kaybat a aldo, linakad kami pilan pang milya pangulu, at kaybat binalikan mi

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ing dalan mi. Atin kaluguran i Frank king Cobble Hill, at kayabe ke king aduang masayang aldo a mamangka at malangi. Ibat karin, minta kami king Shawnigan Lake (kakaunti mu ing bale karin kanita), at kaybat ning metung a bengi karin, linakad kami angga Goldstream kapamilatan ning Sooke Lake. Malungkut ing dalan dapot lalam yang malagu. Ala kaming akit a metung mang tau king buung aldo, dapot akit mi ding bakas ning bitis da reng oso at panther.

Kabang pamaglakad mi, mipahayag ya ing Mumunang Gera Pangyatu. Ing department store a pigobran ku atiu ya king pisasabatan ning aduang opisina ning pahayagan. Ding pekabayung balita ning gera mipaskil la kareng bintana, anya tutuknang la reng tau para basan ing balita ning gera. Ali ku masyadung pakialaman ding bage a anti kaniti, uli ta 15 ku mu.

Ing bie ku bilang Cristianu lalam yang karaniwan mu; ali ku pa abalu ing mamangan king Amanu. Ing pamipun, ing Sunday school, at king tag-init ing pamakiabe kareng pamipun king lualan king downtown, iyan mu ngan ing gagawan ku king espiritu. Dapot ala yang tutung pamitas king espiritu o malinong patutu para kang Cristo. Meligtas ku, dapot ala yang mamukaw kanaku, o kaya lilingwan ku ing balang pamamukaw a atiu.

Kanitang 1915, lalung mapilit ing pamaus kareng lalaki a magboluntaryu king pamagsilbi king militar. Ali ku talaga buring munta king aliwang bayan, at ing pamilya ku siguradu ali na ku pinalakas king anti kanitang isip. Atin pamikakaiba ning isip king asembleya tungkul king pamagsilbi king militar. Ding pilan menyundalu la, dapot ding aliwa menindigan lang conscientious objector at mesakitan la uli ning paninindigan da. Metung a kapatad lalam yang mabibig king pamanlait na kareng lalaking menyundalu. Para kanaku, ali ya mabigat ing pamanlait na, uli ta mayap ing kita na king pamagawa kareng gamit ning gera. Nanu ing pamikakaiba ning pamagawa bala at ning pamamaril kaniti?

Ing talagang mekapainteres kanaku ya ing pamagkataun a menyundalu king metung a lokal a regimentu a mamantay king Pacific Coast. Ing regimentung iti bahagi ya ning regular a Canadian army, at aliwa ya king Canadian Expeditionary Force a mamaganaka a munta king aliwang bayan. Ibie na kanaku iti ing pilan a mas dakal a pera kesa king kita ku, at manatili ku malapit king bale. Atin muring buri ning kabatan a lumayu king bale at akit ing aliwang bahagi ning bie. Ala kung isip a manalangin tungkul

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king anti kanitang gawa o kutnan ing Ginu tungkul king Kayang kalaburan.

Ing pamamayu ku king banua ku ibat 16 angga 18 ali ya tapat, dapot isipan ku a para ya king bayan ku. Ding recruiting officer lalam dang buring kumpletuan ing quota da, at maragul ku para king banua ku. Anya menjadi kung private king Royal Canadian Garrison Artillery at linagay da ku king Signal Hill, a tanawan na ing Naval Base ning Esquimalt. Uli ta regular a army kami, binian da kaming dress uniform labas king regular a uniporme. Makasulub ku king kapulang uniporme ku, at isipan ku a mapansin da ku reng dalaga potang atiu ku king leave king Dominggu. Ding sundalung pamagsanay para king gera ala lang anti kanitang uniporme, dapot sisaludo la king uniporme ku, uli ta isipan da a ing opisyal mu ing manatapang a magsulub anti kanitang palamuti. King pilan mung bulan, mebie kung promosyun angga lance-corporal at mekakua kung mumunang stripe. Mas dinagdag na iti ing kayabangan ku kesa king kakayanan ku. Siguradu, ali ku mayap king pamagsilbi king Ginu at ali ku mayap a sundalu nang Jesucristo. Kabang lalawen ku ing milabas, mangamanu ku king Kayang grasya – karapat-dapat ku sana king dishonorable discharge ibat king Kayang pamagsilbi. Makapangamanu ing pamagtiis at pamanaya ning makapanyulat tamung Ginu at Tagapagligtas, i Jesucristo.

Ing taglamig a atiu ku king Signal Hill lalam yang malamig para king Victoria. Karaniwan, pilan mung pulgada ing snow king panaun a iyan, dapot king banuang iyan malapit atlung talampakan king metung mung bagyu. Atiu ku king balen potang mumpisa ya, at ali mebayatan ali na la tatakbu ding streetcar. Kabaldugan na, lakaran ku ing atlung milya king metung o aduang talampakan a bayung snow. Kaybat a aldo, ausan da la reng sundalu para saup king pamaglinis snow kareng dalan, dapot ali kayabe ing regimentu mi. Tanyag ya ing Victoria king slogan para kareng turista, “Follow the birds to Victoria,” uli da reng sea gull. King taglamig a iyan, danup la reng ayup. Ding pilan kareng lalaki tinali la reng tipak ning mataba a bacon king magkabilang dulu ning metung a tali, at masaya dang panuburan ing tug-of-war da reng ayup a lilipad.

Atin kaming trumpeter para itunug ding tawag. Ali ya kapilan man makauniporme king oras para itunug ing tawag kalahating oras bayu ning parada balang abak, anya buklatan na ing bintana at itas na ing trumpeta palual para itunug ing tawag. Metung a abak, metung kareng lalaki menik ya king bubung

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ampong metung a pitsel a danum, at ibuslu na iti king trumpeta kabang mumpisa ya ing tawag. Dakal ing pamikakatawa kabang mete ing tawag king metung a gurgle at splutter!

Lalung dakal ing salita tungkul king pamanta king aliwang bayan. Ding pilan a lalaki tinakas la para makiabe kareng grupu a munta king labanan king Europa. Lalam a kabangan, mepayag ku kayabe ing metung a kaluguran ku a lumako kami ala yang paintulut (absent without leave). King Vancouver, menyundalu kami king metung a construction company a munta king France. Bumalik kami pa ngan king Victoria para magpaalam kareng pamilya mi. Dapot kabang pabalik kami king Vancouver, dinakap da kami ning M.P. at pepabalik da kami para king court-martial. Mesentensyan kaming 30 aldo king bilangguan ning militar. Metung a gatpanapun karin, kinuwa ku ing Biblia at binasa ku ing Salmu 51, at king pamagluhud ku, intapat ku king Ginu ing kasalanan ku. Metung o aduang aldo kaybat, inalok na kekami ning Commanding Officer mi ing kapatawaran nung magboluntaryu kami para king pamagsilbi king aliwang bayan kayabe ing metung a detachment a ipadala ibat king Battery. Potang mekalual ku, kinutang ku king pamilya ku ing kapatawaran, at minta ku muri king pilan kareng elder ning asembleya para itapat. Iti ya ing milyari a kabangan ning kabatan a buri ku sanang lingwan, dapot aliwalas kanaku a potang patawaran ning Dios, lilingwan Na muri. Ali ya masaya a isulat ku iti keni, nune mu uli ta pakit na ing kadakilan ning grasya ning Dios.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 4

Pamagsilbi king Mumunang Gera Pangyatu

"Nanu ing bunga a ekua yu kanita kareng bage a ikayayaltu yu ngeni?" (Rom. 6:21)

Lalam a malino ing sagut king kutang a iyan! ALA! Nung ali uli ning makapanyulat a kayapan at lugud ning maawain tamung Ginu king karanasan ku king militar, mas mayap sana a takpan ding banua a iyan. Metung kareng pekamalungkut a tau king yatu ya ing mananampalataya a ali mabibie para king Dios. Ala yang ligaya king bie na bilang Cristianu, uli ta ali ya makiabe king Ginu na potang masuway ya. Ali ya paintulutan a makakua ligaya ibat king yatu, uli ning konsensya na a magsala at ning obra ning Espiritu Santo king pusu na. Uli ta metung ku kareng malati at makalungkut a Cristianu a iyan, dakal ing gewa ku a lubus kung ikayayaltu ngeni.

Pilan a banua kaybat, kaybat na ku pibalik ning Ginu king sarili Na king Kayang grasya, dakal ing aliwalas a ekit ku king propesiya nang Joel. Maging ing kabaldugan na para ya king Israel, atin aplikasyun a malyari kung kuanan at kinuwa ku. "At ibalik ku kekayu ding banua a kinan da reng balang" (Joel 2:25). Ing milabas a kapitulu kuwentu na ing kasiraan a gewa ning salot da reng balang. Lalam sanang mas mayap nung ala lang balang ibat king pamumpisa. Dapot ing Dios ning sablang grasya pibalik na ing kinan da reng balang. Maging siguradu ku king sariling kaligtasan ku, malati kung mananampalataya, lalam a malati, a ding tau king palibut ku ali da balu a mananampalataya ku.

Pinasya da reng mamuntuk king militar a palagan metung a battery ning artillery ibat king Royal Canadian Garrison Artillery. Anya metung ku kareng detachment ibat king West Coast. Ing paglakbe a 3000 milya dinala na kami lagpas king Canada ibat king Pacific king Kanluran angga king Atlantic king Silangan. King Halifax, Nova Scotia, mekiabe kami kareng detachment ibat kareng aliwang grupu at linagay da kami king Citadel. Iti metung yang matuang kuta king babo ning pulu-pulu a tanawan na ing siudad at ing Bay ning Halifax. Metung kareng kaluguran ku atin yang kapatad a, king Navy, ya ing mamuntuk king metung a launch karin. Metung o aduang besis, sinakay kami king launch para libutan ing puertu. Malapad ya ing puertu; ing tutu, aduang puertu iti a misasabat

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king metung a makitid a channel. Pilan a bulan kaybat, kabang atiu kami king France, metung a barku a makadala bala misalpuk ya king aliwang barku king channel. Ing pamagputuk a mibunga niti sinira na ing maragul a bahagi ning siudad.

Metung a bengi karin, ausan da kami para labanan ing apu king pantalan. Mesikan kaming pababa king pulu-pulu, lagpas king balen angga king pantalan. Metung a barku ing lalamunan ning apu, dapot ala kaming agyung gawan uli ta ala kaming gamit pamamate apu. Metung a lalaki mipit ya at pinagsikapan nang lumual king porthole. Mete ya bayu ra adala ing sulu para butasan maragul. Dakal a besis isipan ku nung obat ali dang gawan pilan a maragul ding porthole kareng barku.

Ing church parade balang Dominggu a abak sapilitan ya. Ing koronel mi minungkahi na a ing buung battery mag-martsa king aliwang pisamban balang Dominggu, kesa munta kami king malating grupu king pisamban a pilinan mi. Uli ta ala kung balung asembleya king Halifax, mekiabe ku. Pirmi yang biru a kaybat nang tanggapan ning parson ing battery kanita abak, ipabalu na, “Ngeni, kuanan tamu ing handug.”

Metung a maragul a asung Newfoundland ing mascot mi. Mag-martsa yang kayabe mi king pantalan potang sumakay kami para likwan ing Atlantic, dapot ali de pepaintulutan a sumakay. Ing asu ali na buring mekawani. King hating-bengi, potang mayumu na ngan, menik ya king gangplank. Ing metung mung bantay ali na apigilan ing anti kanitang maragul a asu, anya mitagu ya king barku. Mekalual ya king quarantine king England, sakdal king oras para makiabe pasibayu king battery potang likwan na ing France. Mekuang ya ing mascot kanitang mumunang lumub kami king labanan, at dinge mi ing balita a atin maragul a asu a akit da king front lines.

King timug ning England, linipat da kami kareng magkaibang campo para kareng magkaibang bahagi ning pamagsanay mi. Paminsan-minsan, mekakua kung weekend leave at abisita ku ing kapatad ku ampo ing asawa na at ding pilan a matuang kaluguran mi. King kalambatan ning taglamig, atiu kami king Lydd, metung a malungkut a lugal king timug a tabing dagat. Karin, tinuru da kami king pamagawa lugal para kareng kanyun. Metung a bengi, a atin snow king gabun, pinagsikapan kung lumuksu lagpas king isipan kung makitid a sapa. Kabang atiu ku pa king angin, abalu ku a mas malapad ya pala kesa king isipan ku! Mipusit ing yelu at mekalub ku angga king balakang king malamig a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

danum! Makapangisnawa a karanasan! Dapot atin muring kapalit—pepabalik da ku king barracks para mangan mapaling sopas at magsulub malang imalan, at ali na ku pepagobra.

King tauling campo mi king Salisbury Plains, binian da kami ding kanyun mi—anam a pulgada (155m) a howitzer—at aliwang gamit, kayabe ing helmet a bakal, a mibie pamu kanitang milabas a banua. Metung a lalaki linub ya king barracks a makasulub helmet. King likud ning pasbul atin aliwang sundalu ampong walis, at pepakpak na iti king helmet a bakal ampong maingay a pamamakpak. Ngang mebagsak ya ing lalaki, dapot sinabi ning sundalu, "Buri ku mung akit nung kasanting kaya ning helmet!"

Ing metung a bengi a pamaglakbe king metung a mabaung barku ning kargamentu dinala na kami ibat Southampton angga Le Havre king France. King milabas a paglakbe na, dinala na la reng kabayu at mula, a dakal a gamitan para dalan ding gamit angga king front lines. Anti mu nang ala yang menglinis kaybat. Kaybat ning makaping panaun king Le Havre, mamaglakbe kami pangulu king box car angga king front. Ding kanyun mi melagay la sakdal king oras para king mumunang barrage ning labanan king Vimy Ridge king Dominggu ning Pagkabuhay, 1917. Uli ta lalam kaming marayu king likud (bage kareng bayu-bayu anti kekami), ding German mesikan dang pepabalik lagpas king abut da reng kanyun mi. Ing Vimy Ridge tanawan na ing distritu ning minas ning karbun king Lens at ing patag ning Douai. Potang malino ing aldo, akakit ya ing Douai, ing lugal nung nu milathala ing bersyun ning Biblia da reng Romano Catoliku kanitang 1609 A.D. Ding infantry da reng Canadian mesikan dang linisan ing ridge king German at sinulung la paarap kareng patag king kabilang dake. Siguru apusit da sana ing linya da reng German at minta la sana angga Douai, dapot ding general ali la makaganaka para king gera a mipupunta-punta. Para karela, gera iti da reng army a makatalakad king trench a mipapaharap. Ali mebayatan, ding mesugat a makalakad pa mipupun lang bumalik lagpas king balen nung nu atiu kami. Ibat king metung karela, abalu ku a ing kaluguran ku a i Frank Maynard mete ya king pamanlusub king abak a iyan. Lalam kung megulat, uli ta manaya ku a akit ke pasibayu ali mebayatan.

Kanitang tag-init ning 1917, dakal ing labanan a akit mi, uli ta atiu kami king metung a balen king pangulung dulu ning Vimy Ridge. Ding eroplanu da reng German a manyira king observation balloon mi, ing metung a sirang eroplanu a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

lilipad paitas ning buntuk mi angga king pamagbagsak na, ding dog fight kabang ding eroplanu gagawan da ing barrel roll at loop. Metung a aldo, akit mi ing metung a kapulang eroplanu a isipan mi baka ya ing tanyag a German ace, ing Red Dragon, i Baron von Richtofen. Potang akit ku ding modernung eroplanu tamu, isipan ku nung makananu la mekatagal ding makina a lilipad da kanita.

Ing obra ku bilang signaler, ing dakal pamag-ayus at pamaglagay linya king pisasabatan da reng kanyun at ning headquarters. King aduang banua ning labanan, ali ku kapilan man pemaril nanumang klasing baril. Ing pibalebalayan mi atiu ya king basement ning metung a sirang bale. Metung a aldo king susunod a balen, akit mi ing metung a kalan a kinuwa da ibat king metung a bale at malinong para ya king kakanan da reng opisyal. Kanita bengi, "akuwa" mi iti para king sariling gamit mi. Kabang mamasa ku king liwanag ning lampara a langis metung a bengi, binuntu ne ning kaluguran ku. Lumuksu ku para pamatan ing apu ning gas king kama ku. Ing kaluguran ku mekatawa ya lalam kabang sasabian na, "Lawen me ing buak mu!" Ali ku akakit ing buak ku, dapot kinuskus ku ing gamat ku king buak ku para pamatan ing apu a lulual ibat king buak ku. Isipan na a lalam yang makapakatawang tanawan! Mapalad, ala yang sira labas king ali bayarang pamanyalab ning buak; ing gas mu ing mesulu. Mibalus ku kaya kaybat. Metung a aldo, sinabi na, "Atin kung asamyu a masusulu." Ampong pamikatawa, sinagut ku, "Wa, ing bigoti mu." Sisigarilyu ya angga king makaping-makaping upus, a susulun na ing bigoti na.

Ali mebayatan kaybat ming dinatang king balen a iyan, aku na ing kailangan a mamulut king pamangan mi king kusina king ugtu. Ding kusineru atiu la king metung a sirang bale. Uli ta abala ku king metung a obra, metung kareng kaluguran ku ibat Victoria inalok na a ya ing munta para kanaku. Malino a pamanuburan da reng German ding lalaki a mipupun king lugal a iyan. Kanita aldo, metung a bomba tinamaan na ing kusina at pitu kareng kayabe mi ing mete, kayabe ing kaluguran ku. Aliwang lalaki ibat Victoria mekuang ya bitis kanita. Abalu ku a ing Dios ing mamantay kanaku, maging ali ku karapat-dapat kaniti.

Kanita mismung gatpanapun, aduang signaler kekami, sinabian da a kayabe da ing metung a lieutenant king metung a observation post king arapan. Ing dalan a kailangan ming dalanan metung kareng matibeng dalan a batu ning France, at ding German pipabagsak lang bomba kaniti balang minutu. Ing lieutenant mi

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

anti mu nang ali na inisip a munta king aliwang dalan. Mumpisa kaming lakad king dalan a iyan. Mibagsak ya ing metung a bomba, at kabang ding tipak lilipad king babo mi, mipalayu kami king pekamasikan a agyu mi, ampong mabigat a gamit. Kaybat, ing sipul ning aliwang bomba a datang! Lumuksu kami king trench king gilid ning dalan, sapat para iwasan ding tipak na. Kaybat, tumalakad at mipalayu kami pasibayu. Lalam kaming bisa king pamikabalu king kalaki at malyaring pupuntalan ning balang bomba uli ning tunug na. Ing mabagal a ugung malyari meng ali pakialaman, dapot ali ing biglang daguyduy. Ing problema, nung mas malapit ing bomba, mas makaping panaun ing pamagbabala.

Metung a bengi king Septyembri, binomba da reng German ing balen king malating bomba. Ausan mi lang "whiz-bangs," uli ta atin "whiz," kaybat "bang." Kayabe da niti ding pilan a bomba a gas. Ing gas mibaba ya kareng mababang lugal, anya iniwasan mi ding kanal at butas ning bomba. Atin kaming gas mask, a e mi masyadung gamitan. Ali malyaring makipagsalita king mouthpiece, at ding salamin ning mata mica la, a malabu la. (Iti bayu ra megawa ing malinong plastic.) Dakal kareng linya mi ing mepugut, anya atiu kami palual king buung bengi a mag-ayus kareng linya ning komunikasyun.

Potang lumto ing aldo, tinuknang ing pamamomba, at malagu, maslag at malinong abak ya. Bayu kami magpalinga, migboluntaryu kami nang Martin a munta king kusina para king rasyun mi king aldo. Kabang pabalik kami king pibalebalayan mi, lalapit kami king pangulung pisasabatan ning dalan king balen. Dinge mi ing kiak ning metung a maragul a bomba a datang a mesikan at malapit! Bumagsak ku at linukluk ku a makadapa king dalan kabang mibagsak ing bomba at lilipad ding tipak. Kaybat, ekit ku a metung a malating tipak, kasing laki ning metung a gisantes, linub ya king patch a balat ning riding breeches ku at mekaskas ne mu ing balat ku. Megaan ing pamikaramdam ku a ali ku tinamaan, tumalakad ku at inaus ke i Martin a tuki ya. Makadapa ya king dalan at ali ya gagalo. Biniling ke—ing metung a tipak linub ya king salu na. Ing uniporme na mitmu na dala. Mesikan kung manintun saup, dapot balu ku a ala ne silbi. Metung yang fatalista at mapangahas, anya ali ku siguradu nung pinagsikapan nang dumapa man. Metung a panaun, lubus a mikakawatak ing nerbyus ku. Pasibayu, ing Ginu king Kayang grasya inligtas na ku. Dapot ali ku binayu ing paralan ku. Makapangamanu dapot tutu, a dakal a besis ing takut tamu king tau atin yang

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

mas mabiskeg a pamanyakmal kekatamu kesa king takut king Dios.

Ali mebayatan kaybat ning milyari a iyan, linipat da kami pangulu king siudad ning katedral, ing Ypres king Belgium. Ing katedral at ing dakal king balen mesira la ngan. Mibie kami kareng basement da reng sirang bale. Ding kanyun mi atiu la malapit limang milya ibat king siudad, patuknang king Passchendale Ridge, a pamagsikapan da reng sundalu mi a akuanan ibat kareng German. Balang kaduang abak, lakaran mi angga king lugal ning battery mi para king 24 oras a obra; lalabasan mi ding lugal a dati atin balen dapot ala neng metung mang ladriyu a makakawani. King labas ning pangulung dalan, burak ya mu ngan, angga tud at angga king pupu ing kalalam. Atin muring kapalit ing burak, uli ta lulunukan na ding tipak da reng pupusit a bomba.

Kanita, kayabe ku ing metung a talagang matuang sundalu, a karaniwan mamugtung at maireklamu king sablang bage. Dapot anti mu nang misundu kami. Metung a aldo, pepadala da kami para suriin ding koneksyun ning telepunu a melagay king metung a matuang lugal ning kanyun da reng German. Ing pasbul pakaharap ya king linya da reng German, at ing pasbul metung yang basang kumut a mitmu burak. Pasalamatan me ne kaya ing Dios king metung a basang kumut? Kalub ku pamu, at pamagsikapan kung mitandu king liwanag ning kandila king lalam, potang mipusit ya ing metung a bomba da reng German king labas mismu ning pasbul. Ing kumut linunukan na ding tipak, dapot mete la ngan ding kandila. Megulat ku, at ding lalaki king lalam mumura la kanaku uli ta inakit ku kanu ing bomba. Nanu ya i Brown, a atiu ya king likud ku? Inaus ke. Sinagut na king siwala, “Mesugat ku!” Mesikan kung lumual—mebuntu ya 20 talampakan king kabilang gilid ning lugal ning kanyun. Kakapan na ing sarili na para abalu nung nokarin ya tinamaan. Ing tutu, ali ya tinamaan, dapot lalam yang megulat at mayari ne ing obra mi kanita aldo.

Ding infantry da reng Canadian akuwa da ing ridge, ampong dakal a bie ing mekuang. Pinalual da kami para magpalinga kabang Pasku. Ing Canadian Commander, i General Currie, binisita na kami king hacienda nung nu magpapalinga kami. Bayu ning gera, atin yang real estate agency king Victoria, at dakal a besis yang padala ku king bale na. King salita na, sinabi na a ing pamanakua king Ridge binie na kekami ing pamibatan para king pamanlusub king tagsibul. Kanitang tagsibul ning 1918, ding German ing linusub, at pepabalik da reng sundalu mi ibat king Ridge, angga malapit king Ypres.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Kanita, atiu kami king timug a dulu ning Vimy Ridge. Ala kaming balita, dapot balu mi, uli ning pamanuburan king lugal da reng observation balloon, a ding German sulung la king pangulu at king timug mi. Atiu kami king metung a mapanganib a salient. Ding opisyal mi mangamba la, uli ta balu da a mirap ing pamanalikud mi. Ing code word ya ing "Ottawa." Kabaldugan na, pusitan me ding kanyun at palayu ka king pekamayap a agyu mu. Mapalad, ali mi kailangan mipalayu. Kanitang dinatang ding sundalung Amerikanu king Western Front, mituknang ya ing pamanlusub da reng German at mibalik ya.

Kanitang tag-init at taglagas a iyan, linual kami king gera king trench at mas pirmi kaming mipupunta-punta kabang pepabalik la reng German. Ngang ali kami pa mekalagay king lugal mi, datang ne ing utus a lumipat pasibayu. Sumulung kami kareng lugal a ali masyadung mesira. Tuknang kami kareng balen a bayu-bayu mu lakwan da reng tau. Ing panganib keni ding booby trap a linako da ning kalaban. Metung a sundalu linub ya king metung a bale a atin piano; potang pindutan na ding tecla, mipusit ya. Kabang sulung kami, misalpuk kami king pilan a lason a gas, dapot mikalat ne iti. Labas kareng mata at arung a dadaluy, anti mu nang ali na kami masyadung abalisa. Uli ta ali ku buring isipan da a magkunwari kung masakit, ali ku ne ipabalu. Kaybat, abalu ku a makasaup ya sana kanaku nung atin kung sick call king rekord ku. Atin ku muring tinggap a bunga kaybat ning discharge ku.

Metung a gatpanapun, metung kareng kayabe mi pepate yang kuneho king mapalad a pamamuntu batu. Pinulut kami gulay king hardin ning metung a Pranses at mangan kaming manyaman a stew a kuneho, a masayang pamibayu king bully (corned) beef at matibeng biskwit. Kaybat, kanitang Nobyembri, dinatang ing masayang balita ning armistice. Atiu ya pa kanaku ing message form a dinatang king battery mi, "Ing labanan tumuknang ya king alas onse king Nobyembri 11… ala yang nanumang klasing pamakiabe king kalaban." King metung a balen king Belgium, king ika-labing-metung a oras ning ika-labing-metung a aldo ning ika-labing-metung a bulan, mikakayakap kami at masaya kami uli ta king tauli, mayari ne ing labanan. Atin besis a anti mu nang ali na mayari kapilan man! Linipat kami king metung a balen malapit king Mons, at menatili kami karin pilan a bulan. Iti ing lugal nung nu ding British a "Ol' Contemptibles" mumuna dang inarap

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

da reng Aleman kanita ing 1914.

Atin kekaming mekakuang pass ban bisitan ing Brussels, apulung aldo mu kaibat dang linako ding Aleman king siudad a ita. Megastos kami king metung a mal a pamangan king metung a hotel king pun a plaza. Kabang papunta kami karin, milabas kami king Waterloo, a pamanalala king metung a gera a milabas na. Gewa ning army ding praktikal a kurso, a makasaup king pamanyuli king bie sibilyan. Kapamumpisa ning 1919 minta ku king pass ban bisitan ing kapatad kung lalaki king England. Kabang mumuli ku, milabas ku king Folkestone ban sakyan ing barku a tatawid king Channel. Atin dang Canadian a mag-demonstrasyun, at pipilitan dang mipauli la king Canada potang ngeni pamu. Ing pamanyantala niti mibie keng pamanaun ban bisitan ing bapa at dara ku karin. Potang dinatang ku king France, mipantala ku pasibayu king metung a base camp, dapot king kauli-ulian mekasakay ku king tren, king metung a freight car. Papunta yang Cologne, Germany, at tinukso ku mebaldug a sumundu karin angga king dulu. Dapot uli ta AWOL na ku, pinasyan kung mumaba malapit king Mons. Tatakut ku nung mabayu ku ing ali karin, baka mipantala ya ing pamanyuli ku king Canada.

Potang tag-sibul, milipat kami king metung a kampu king North Wales ban panayan ing pamanyakad mi pa-Canada. King kapamumpisa ning Mayu, sinakay kami king S.S. Mauritania king Southampton. Mekatulung ing pangalan kung mumpisa king "B"—mebie kung cabin, nung ali metung a duyan king lalam ning barku. Ing Mauritania kapatad yang barku ning malas a Lusitania a pelumbug da reng Aleman kapamumpisa ning gera. Dakal a banua iti ing pekamabilis a barku a tatawid king Atlantic. Ing biahi mi ali mibaliw. Linako kami king Southampton bengi ning Dominggu at dinatang kami king Halifax abak-abak ning Biernes. Ing pamaba mi mayap ya, ala yang aberya. Ding papunta king West Coast mumunang mibaba at sinakay la keng tren a manyanaya. Libu-libung lalaki ing mibaba king barku keng abak a ita, at kening ugtu linako ya pa-New York para king pamanyuli na.

King dakal a balen king biahi a ita a 3000 milya, atin dakal a tau a menaliwa kareng sundalung mumuli. King tauling bahagi mu ning biahi geguluan da reng autoridad. Kailangan mi pa kanu ing metung pang pamikaranasan king "hurry up and wait" ning army. Ibat Vancouver angga Victoria, minupa lang mabagal a barku, dapot sana malagwa kaming sinakay king regular a barku a aldo-aldo mamiyaye.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Ing lalam a pantalan ning Victoria metung la kareng pekamalagu king yatu. Ali ya mesanting nung e keng gatpanapun a ita king Mayu, kabang pepunu mi ing arap ning barku. Kabang malapit ya ing barku king pantalan, tutu king arap ing malagung Empress Hotel, sakluban ning ivy at palibut ning damu. King wanan ding marangal a Government Buildings, maganaka ing damu ampo ding malagung bulaklak. Dapot ing pekamalagung akit da ding kaluguran mi a manyanaya king pantalan, a mangawe-kawe kabang miakit kami. Atyu na kami king bale pasibayu, ligtas at ala mesakitan! "Dapot nung nu ya dinakal ing kasalanan, lalu ya pang dinakal ing grasya." Siguradu, uli mu ning grasya a lalu-lalung dakal, mikabalik ku ibat king kasalukuyan ning gera.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 5

Ing Pamaus king Mission Field

"Turuan da ka at ipakit ke keka ing dalan a dapat mung lakaran; gabayan da ka king mata ku." (Psa. 32:8)

Kareng bulan bayu ku mipauli, ikit ku na ing kailangan ku ing pamagbayu king bie ku. Ing pamagluwal king army at ing pamanyalambat king bie sundalu ditak a mayap a panaun ban paintunan ku ing pakikiabe ku king Ginu. Makanyan murin, mepagal na ku king bie ku, mepagal na kung pakibasaran ing Ginu, kahit ing sablang kayang makapanyulu a grasya a menyalbag kaku keng dakal a banua ning laban. Kaibat ning armistice, binulag ku na ing sigarilyu at minbalik ku king pipa. Kanita pamu, malawig bayu da ipaburen ing kanser king baga, ding sigarilyu tatawagan da nang "coffin nails" (pakung ning kabaong). Kabang tatawid kami king Atlantic, pibuang ke king dagat ing pipa ampo ing tabaku. Linisan ku na ing bie ku, dapot ali ku pa linub king Amanu.

E mabayu kaibat kung dinatang king bale, inimbita ku nang Brother Fisher ban mamalagi ku kaya pilan a panaun king Deep Bay. Kapatad ne ning metung kareng mumunang misyonaryu karin a ngeni Zambia. I Mr. Fisher atin yang pilan a acre a gabun king pampang ning dagat, nu ya magtanam asparagus ampo black currant ban dagdag king retirement pay na. Ing pamag-obra king garden ampo ing mamangabit makapaimpanunga ya kaku ibat kareng karanasan king gera. Binie ne kaku ing metung a Scofield Bible, a makasaup kanaku kabang pepamumpisan ku ing ugali a basan ing Kasulatan aldo-aldo.

E mabayu murin kaibat ning pamanyuli ku, ibalita dang atlu ing pamipisan nang C.A. Swan king Victoria Hall king dauntaun ning Victoria. Uli ta metung ya kareng mumunang misyonaryu king Central Africa, dakal yang makapalanyang kuwentu. Mumuna yang minta king Africa king 1887. King 1904, uli ning kayang salusalu, minta yang Portugal, at kabang gera ginubra ya kayabe da reng sundalung Portuges king France. Iti makapainteres kaku uli ta minsan atin kaming Portuges a kayabe king battery mi king France. Kabang kayanakan ku pa, sobra kung maninteres king pamakiramdam kareng misyonaryu, lalu na ding ibat king Africa; dapot kanita minta ku mu uli ning kuryusidad, ali ku penaninipan ing upaya da reng pamipisan a reta king bie ku.

Tandanan ku pa mayap nu ku makalukluk king katlung pamipisan.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Bayu ya mangaral, menalangin ya pamu i Mr. Swan. Ipanalangin na ding melakwan da reng mal da kabang gera—ding babai a ding asawa ra ali na mumuli. Mabilang 60,000 a Canadian ing mete king Mumunang Gera Pangyatu. Kaibat, pasalamatan ne ing Dios uli kareng mumuli, at ngana, "Ginu, ipakit mu karela nung nanu ing anyang menyalbag la!" Ali ku balu nung nanu pa ing aliwang ipanalangin na o nung makanu kalwat ya menalangin. Ing kayang pakisabi sinagut ne agad king kaso ku. Mamialbe ya ing Ginu kanaku. E ya boses a aparandaman; ala nang aliwang tau a mekarinig. Dapot tutu ya kanaku anti ing boses ning mangangaral. "Siniluban da ka ban munta ka king mission field!" Mangmang kung mekipaglalam king Ginu—ala yang silbi itang sablang panaun. "Dapot, Ginu, kadatang ku pamu king bale kaibat ning atlung banuang pamanyalis. Ali ku buring lumako pasibayu king ngeni pamu. Atin kung balung ima, at kailangan kung manatili keni, mangatindag bale, at tustusan ya." Pasibayu, dinamdam ku ing boses na, "Linako ka king bale para king ari at king bayan, ali ka makasadiang lumako king bale para kanaku? Ali ka maniwala a ayalagan ke ing ima mu?" Nanu ing silbi ning mekipaglalam king Metung a atin sablang sagut? Bayu ne pa apupus i Mr. Swan ing panalangin na, menalangin ku murin, "Sige, Ginu, nung iyan ing buri mu, makasadia ku."

Ing Dios Dios yang alang angga ing kayang pamibabaliw-baliw, at mibabaliw ing paralan na king pamaus kareng kayang talapagsilbi. E dakal ing panaun a makanyan kalino ing pamialbe na, dapot pasalamat ku kaya uli ning malino a pamaus a ita. King mumuna mi furlough, mekiabe ku pasibayu kang Brother Swan king Victoria at kinuwentu ku kaya nung makananu agad sinagut ning Dios ing kayang panalangin keng bengi a ita.

Metung kareng mumunang kailangan bayu ku munta king mission field ing pamangatindag bale para kang Ima ampo king kapatad kung i Florrie. Mekasaliri kaming adwang lote, makapalibut a anti L king bale ning kapatad kung i Ethel. Metung kareng obra ku ing pamag-obra king metung a kapatad a mangagawang bale. King pamaganaka ku, linuluwal ku ing metung a malating bale king lote a sinaliri mi. Ampo ing saup ning kaluguran ming mangagawang bale, megawa ing plano at mepamumpisan ing pamangatindag bale. Dinakal ing likwas king tag-init ning 1919. Dakal a bengi, ding kayanakan a lalaki ibat king asembleya datang la at saup lang mangatindag.

Mekit ku ing bayung ligaya king pamakiabe king Ginu at king pamamangan

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king Amanu na at king pamikabalu king kayang grasya king pamaus na kanaku ban maging misyonaryu. Malino ku kabang mag-obra. Metung a aldo, kabang atyu ku king bubung at magbalbal yero, kakanta ku, at bigla kung ikit a ing kekantan ku pala, "Some day this earthly house will fall" (Metung a aldo, mabagsak ing bale a iti king yatu). Pepatawa na ku ing biru na. Agyang balu ku, ing bale a ita king yatu makatindag ya pa angga ngeni, kaibat ning lagpas anam a pulung banua. Kaibat ning pangamate nang Ima, dinyang da Ethel at Richard ing bale ra at linipat la king bale a ita, at kaibat ning pamanyuli nang Ethel king Ginu, mepibili ya.

Ing gobiernu ning Canada mamie yang pamagaral para kareng beterano, lalu na kareng anti kaku a linub king army kabang tinedyer la pa. Mamie kung aplikasyun king Bible Institute of Los Angeles, dapot ali ya tinanggap uli ta ali ya king Canada. Kanita ali ku balung atin Bible school king Canada, agyang atin pala king Vancouver. Anya, mamie kung aplikasyun para king commercial course king metung a business college king Victoria.

Kabang tag-lagas angga kapamumpisa ning tag-lamig, sobra kung mag-obra, mag-aral king aldo at mag-obra king bale king bengi, nung e bengi ning pamipisan. I Dr. Harris Gregg mengaral serye ning pamanaral king Biblia, at memalsinta ku karin king ugtu ampo bengi. Dakal ya ing pamakapagpala da reti king bie ku king espiritu, dapot ing kakapagal ku mumpisa nang makaapektu.

Kapamumpisa ning Eneru 1920, sobra ya ing lamig. Metung a abak, kabang magbilu ku, akit ku ing api a mamalarawan king salamin. Linual ku at akit ku ing bale ning metung a kaburi a pupulan, at minta ku ban saup. Ing mekiyari luluwal ya ibat king silung at ngana ala nang tau king bale. Kabang lalapit ku ban lawen nung atin pang mesalba kareng kayang gamit, mekasapu ya ing bubung at ala nang ageawa.

E mabayu kaibat, mitatagal kung bronchitis, a dinagul at maging pneumonia ampo pleurisy. Potang menyatu ku king Jubilee Hospital, ali ku abalu nung makananu kasakit ing kalagayan ku. Ing balu ku mu, ding masakit a tutusuk king tagiliran ku king balang ange ku. Bandang alas onse ning bengi, linub ya ing kapelyan da reng beterano ban manalangin kayabe ku. Pemaliwa ku nung obat dinatang ya king oras a ita. Pasalamat ku king kayang malasakit, agyang ali ku isipan a meligtas ya.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Keng bengi a ita, metung a negosyanteng ibat king India ing maka-iskedyul a mamie Bible study king Oaklands Chapel. Bayu ya mangaral, ibalita da a sobra ku masakit king ospital at ngana ning doktor ali na ku agyang abutan abak. Ali ku ita abalu angga king kaibat. Pakisabi ning bisita a mangaral, kesa Bible study, manalangin la mu. "Dapot ding pisamban menalangin la ali mipapatad king Dios para kaya." (Acts 12:5). "At ing panalangin a maki-pamaniwala apakayap na ing masakit" (Jas. 5:15). Ali na kailangan a lalam mu agad ing pamakayap—king kaso ku, mabayu ya a pamagdaan.

Sinubukan ning doktor a sipsipan ing danum king pleural cavity kapamilatan ning karayum. Ali mekayari uli ta ing danum meging nana ne. Anya kailangan ing operasyun, a pamaiwa king pagitan da reng tadyang ban ipasok ing tubu a pamanyalisan. Dinatang i Ima ban lawen na ku bayu ku minta king operating room, at ngana, "Nung atin mangyaring nanu man, mayap ya mu, ali?" "Siguradu," sinagut ku, "dapot ala yang mangyaring nanu man. Munta ku king mission field at iti bahagi ya ning pamanyanay kanaku." I Dr. Wace, metung kareng pekamahusay a siruhanu king Canada, ing mengopera, dapot ing pamagtiwala ku ali kaya nung e king Ginu.

Kabang lulual ku king ether (alang kaanting baung ning amoy na!), masaya na kung ginabi ing punung nars king ward, i Miss Harman. Masikap yang Cristianu, at kaibat meging misyonaryu ya king Congo, at minyaring martir ya king pamanalakal karin. Ing Matron ning ospital mibaliw yang tau. Tatakut la kaya ding nars potang daramdam dang sasalang ya king pasilyu ning ospital. I Ima menatad pilan a violet, ing bulaklak mu king garden. Malati la para kareng vase a atin, anya pebie la ning nars king metung a malating pinggan. Linub ya i Miss McKenzie king kwartu, akit na ding violet at king sobrang mimua, pikuwa na la ngana, "Violet king salt cellar ku!" Agyang malati ku pa, ali ku mepigilan a matawa, dapot ing nars ala yang akit a biru king meyari.

Ing kayabe ku king kwartu i Mr. Enoch ibat Ladysmith. Ali ya anti king kayang kapangalan king Biblia, uli ta ali ya mananampalataya. Dakal a pamanaun kaming ding bisita ku ban mamie patutu kaya tungkul king Manyaligtas. Anti ya malapit na king pamagpasya, dapot metung a aldo ngana, "Ala kung

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

klasing pamaniwala a atin ka." Sinagut ku, "Nanu kaya ing pamaniwala king isip mu, metung a bage a atin 57 a klasi?" Ali ing klasi o ing dagul ning pamaniwala mu ing mayalaga—ing mayalaga ing pupuntalan ning pamaniwala tamu. Potang linako ya king ospital, ali ne pa pepagtiwala ing pamaniwala na kang Cristo.

Adwa o atlung bulan kaibat, minipun ya pasibayu ing nana, anya miskedyul ya ing metung pang operasyun. Gewa ne iti nang Dr. Russell Robertson, a sobra murin kahusay a siruhanu. Matas yang tau, marangal, at matalim ing mata na. Tatayu ya king pengari ning kama ning pasyenti, basan na ing chart, at lawen ne ing pasyenti. Ngana ning aliwa, ali ne kailangan ing X-ray uli ta akit na ka lagus. Ing doktor a mangasiwa king kaso ku i Dr. Baillie, a mayap ing pisasabi mi.

Keng tag-init a ita, milipat ku king ospital militar king Esquimalt, a atin tanawan king pantalan. Mas malagu ing palibut karin dapot marayu ya para kareng bisita ku. Ing Matron karin mibaliw ya. Mapagtiyaga yang mamanintun kaayusan dapot ali ne pepalakas ing boses na, at ali na pinuna ing nars king arap da reng pasyenti. Babai yang sinukat ing kanilang paggalang uli ning kayang pamikatarunganan.

Karin, mepakit a apektadu la ding bato ku at atin kung nephritis. Ibig sabyan, seat bath ampo pamangan a maka-limitadu. Panaun ning strawberry kanita, at ali ku ali sang-ayun king metung a pinggan strawberry king balang pamangan. Pibie ning doktor metung a botelya Guinness Stout aldo-aldo a tonic. Ali ku sinuway uli ning konsensya uli ta medisina ya, dapot ali ku buri ing lasa na. Ding aliwang pasyenti, buri da sablang makatanggap ing pantas a reseta!

Metung kareng orderly karin, mababa ya at matipunu, malawig ing gamat na. Tatawagan de ding lalaki nang Tarzan. Asira na ing aliwang bedside table a ali malagwang ayusan. Ing nars kanita sobrang maragul a dalaga, mapalyari anam a talampakan at mayap ing katawan. Metung a bengi, dinatang ya i Tarzan ampo ing bandehadu ning apunan a ala ing dessert, a nilagang apricot. Utus ne ning nars a ilual na pasibayu ding bandehadu at idagdag ing dessert king kusina ning ward. Para kang Tarzan, mas maslagwa nang dalan ing maragul a mangkuk apricot at isandok la karin king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

bandehadu. Mibalbagan lang kalaban ning loob. Inutus ne ning nars a ilual na ing bandehadu. Pebantan nang ibatu ne kaya ing apricot. Atin yang kapangyarian ing nars, dapot atin yang lakas i Tarzan! Pibatu na ing mangkuk ning apricot, tutu king target. Apricot ya ibat king takip ning buntuk na angga king pamanyulut ning uniporme na. Linual yang kumiak ban mamalit. Lisan ya i Tarzan kabang sasalang la ding pasyenti. Ali ne mibalik!

King Oktubri, kasaupan ning Matron ing metung a ambulansia ban ihatid na ku metung a aldo kayabe ning pamilya ku. Kagandang loob a sobra kung pasalamatan. Bandang angga ning Nobyembri, mepalual ku king ospital—mapalyari metung a buung banua ku karin. Ali tinanggap ing aplikasyun ku para king bayung kurso uli ta ngana ning Board ing sakit ku ali ya lagyu king serbisyu. Nung minta ku mu sana king sick call kanita a akaramdam ku ing gas king France!

Ing mumunang aldo ning Ginu a mibalik ku king Apunan ning Ginu kaibat ning dakal a bulan a ali ku karin, metung ya a mal a pangyayari. Atin minie ning himnu "Awake, my soul, in joyful lays." Pakisabi ku ban ulitan de ing metung a bersikulu:

"Potang ing kasakitan, anti makadiklam a ulap,
minipun ya at kinilat, at ing gaba makaduluk,
I Ya king piyalung ku ing sablang panaun makatindag
Ing kayang malasakit a pamakamal, o kayap!"

Pilan a bulan kaibat ning pamanyalis ku king ospital, mebie kung obra a mal a pamanaun ban pakalakas ku. Ding kaluguran mi, ding McGee, ila ing mangasiwa king metung a malating kolonya da reng ketongin king D'Arcy Island, pilan a milya ibat Victoria. I Mrs. McGee munta yang England pilan a bulan, at kailangan ning asawa na ing kayabe at kasaup. Anti yang bakasyun uli ta ditak mu ing obra. Lima la mu ding ketongin, Chinese la sablang, at adwa kami mu. Mibie kami king Big D'Arcy, at malagwa mi yang libutan king kalahating oras. Malapit atin ing Little D'Arcy, a ala yang tau. Atin yang cove, a sakdal a paniago da reng bootlegger. Panaun ning Prohibition kanita king U.S., at pilan mu a milya ing kalayu mi king hangganan. Uli ta ala kaming paralan a mamialbe o mamagsanggalang, matinung ali mi papansinan ing malyari king palibut mi. Atin panaun

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ban isipan ing malyari king harapan at ipanalangin ing pamaging misyonaryu. Metung a aldo, ipakit na kanaku ning Ginu malino a nokarin man na ku ipadala, kailangan kung abaluan a lugudan ding tau, agyang anti la ali malugud king aliwang paralan. Kanita ali ku pa balu nung nokarin na ku buring munta. Atin kung isip tungkul king Africa ampo king Portugal ban saupan ing kapatad a i Swan.

Kareng banua a ita a manyanaya ku king Ginu ban buksan ing pasbul, dakal a saup ing tinanggap ku kang Brother Duncan McKerracher. Turuan na ing metung a klase da reng kayanakan a lalaki at kinuwa mi ing kayang kabaluan king Kasulatan. Minsan kaibat ning prayer meeting, tatayu kami king silung ning parul king dalan ampo ding Biblia mi, manintun sagut kareng kutang mi. Ipakilala na kanaku ding mayap a libru at makasaup a manunulat, anti kang Sir Robert Anderson, Dr. A. T. Pierson, at aliwa pa.

Metung a bengi, bisitan mi i Mr. Cecil Hoyle, matua na kanita, a meging misyonaryu king Spain ibat 1876 angga 1907.

Minsan isipan ku ding elder king Oaklands. Ding aliwa kareta atlung pulu pa mu ing edad, dapot mapalyari apulung banua ing tua da kanaku. Ilang apulung banua, atin ku na ing kakayanan king pangaral, pamanuru, at pamamuntuk king asembleya? Metung yang hamon ban lalu kung pagsikapan ing pamanaral king Amanu ning Dios.

Metung kareng matuang lalaki, i Billy James, a ali kasal, kakaiba ya ditak. Dapot tutu nang lalugud ing Ginu at bubuldit ya king ligaya ning Ginu. Chimney sweep ya at anti mu ali ne amisan ing uling king lupa na. Dapot king pamanyamba, ing marinat a lupa na kikislap ya king simple at tapat a pamakamal na kang Cristo. I Ima malino ne yang imbitan king bale para king pamangan king ugtu ning Dominggu, agyang isipan na a kailangan na ing mayap a pamanyalu!

Bengi ning Sabadu, atin open-air meeting king Government Street king lual ning metung a misyun a "Stranger's Rest" ing lagyu. Datang ya i Billy diretsu ibat king obra na, maitim ing lupa na king uling, at ipaburen na king sinuman a makaramdam, "Maitim ing lupa ku dapot maputi ing pusu ku, linisan ning dala ning Kordero." Metung a aldo ngana na kanaku, "Ikit mu ing Greek a mekiyari king tindaan dulsi king tawid dalan? Makalukluk ya

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king durungawan na king itas, pakiramdaman na ing buung bengi. Ipanalangin tamu ing pamanyalili na." King mumuna mi furlough, bisita kami king metung a bale king Long Beach, California. Atin Cristianung babai a saup king labada ning babaing mekiyari. Kabang mamalantsa ya, abalu ku a ibat yang Victoria. Ing asawa na pala, i Mr. Phillips, ya ing Greek a mekiyari king tindaan dulsi. Meligtas ya, binulag ne ing kayang negosyu, at minta ya king full-time a obra kareng Greek king U.S.

I Billy James malino yang mangan simpli king ugtu king Stranger's Rest. Inimbita na ku ban makiabe kaya karin at manalangin kami kayabe, at masaya ke ginawa. Abalu ku a minuna, i John Lamb mekiabe kaya king panalangin at minta yang Venezuela, nu ya pinagsilbi ing Ginu ibat 1920 angga 1932. Sinundan ya nang Dan Baillie. I Dan ibat ya Ladysmith, king itas ning Island, dapot mibie ya king Victoria. Limang banua ya (1921-1926) king Manchuria a misyonaryu. Pribilehiyu ku a sumundu at lumuhud king panalangin king sulok ning misyun kayabe ning mal a kapatad a iti. Ali ya minta king aliwang bayan, dapot sinaup yang ipanalangin ding aliwa angga king pamakaraus da.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 6

Pamanyadia para king Mission Field

"Ing GINU ayupusan na ing tungkul kanaku: ing malasakit mu, O GINU, manatili yang angga king alang angga: e mu sasalikwatan ing gawa ning sarili mung gamat." (Psa. 138:8)

Kareng mumunang bulan ning 1921, bisitan ne nang Mr. Tom Baird ing Victoria. Misyonaryu ya kanita king Malaya (1893-1906) at makapangyarian yang mangangaral, a sobrang malugud king alliteration. Metung kareng kayang sasabyan (ibat king gunam-gunam):

> *"Oh! Will my will to will God's will, then willing will be well.*
> *The willing will that wills God's will, within God's will will dwell."*

Kapamilatan na, abalu ku ing Missionary Training School king Brooklyn, New York, a pamunuan da Mr. at Mrs. Richard Hill. (Ing anak a babai da Mr. & Mrs. Baird asawa ne nang Rowland Hill, a kapatad nang Richard.) Ding Richard Hill meging misyonaryu la king Persia ampo Turkestan ibat 1908-1918, at pepamumpisan da ing eskwela ban saupan ding manyaling misyonaryu.

Sobrang mangmang ku kanita kabang ipanalangin ku a ding elder king Oaklands Chapel mikayabe la sablang makasadia a i-commend na ku para king obra misyonaryu, at pangunahin ban pilan a panaun ku king Missionary Training School. Ngeni a mas abalu ku na ing paralan da reng elder, ala na kung pamaniwala a manalangin anti kaniti. Dapot king kagandang loob, ni-commend da ku, at nung atin mang ali sang-ayun, ali da ku pebalitan. Ing payu nang Duncan McKerracher mal a saup at pamakapagpala kareng aldo a ita. King Agostu, king kauli-ulian tinanggap ku ing sagut nang Mr. Hill a tatanggap kanaku king Eskwela. Kaibat kung tinanggap ing sulat na, binasa ku ing Psalm 138 at dakal a pamakapagpala, siguradu a ayupusan ning Ginu ing kayang balak kanaku. Dapot ala ku pang gabay nung nokarin ku magsilbi, agyang ing isip ku papunta king Africa o baka king Portugal, uli ta balu ku a kailangan nang Mr. Swan ing saup karin.

Kabang papunta ku ibat Victoria pa-New York, mitagal ku metung a aldo king Port Hope, Ontario, ban bisitan i Aunt Millie ku ampo ding adwang pinsan ku. Ya ing pekamalating kapatad a babai nang Ima, at mikasal ya king metung a retiradu

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

a lalaki ning army. Mamaniwalang Cristianu ya kanu, a malino yang memalsinta king pisamban Baptist. Ding miembru karin malamang ali da balu nung makananu ya kasama mamakisabi king pamilya na. E mabayu bayu ku bisita, mag-obra ya king riles at mesakitan ya king aksidenti. Tutu yang pamanaya-ganaka para king dara ku ing makalayu ya king kayang kasaman.

Kabang malapit ne ing tren ibat Montreal king New York, magahit ku. King salamin ning washroom, akit ku ing metung a pasahero a binuklat ne ing maleta na, at king babo atin Biblia. Isipan ku a Cristianu ya, at isipan ku nung makananu ku makapagumpisang mamialbe kaya. Malino ya traveling salesman a kakilala na ing aliwang pasahero king washroom. Ngana ning kaya, "Nanu ita—Biblia? Ali ku balu a maniwala ka keta!" Sinagut ning lalaki, "Ali, dapot makasaup ya king pamaglabas king customs!"

Ing pamaging datang king Grand Central king New York at ing pamanintun dalan pa-Brooklyn tutu yang karanasan para king dayu. Kabang kinuwa ku ing maleta ku, atin lalaking mamie saup, dapot ali ku tinanggap uli ta atin kung duda king kayang tutung buri. Mekit ku ing subway train a "Brooklyn" ing makasulat, dapot masyadung masikan ku mimaba, ali ku pa makaluwal king downtown Manhattan. Kabang atyu ku king itas king plaza king City Hall, kinutang ku ing metung a lalaki nung makananu munta king Seventh Avenue, Brooklyn. Sinagut na, "Ikit mu ing matas a gusali ita? Ita ing Woolworth Towers, ing pekamatas a gusali king yatu (kanita)." Ali ku interesadu king spiel para king turista; buri ku mu munta Brooklyn. Tinuloy na, "Munta ka karin at king silung ning gusali a ita, akit mu ing subway pa-Flatbush, Brooklyn. Ing Seventh Avenue ibat ya king Flatbush."

Anya bayu ugtu mekit ku ing eskwela, dapot ding tau mu karin metung a pamilya da reng misyonaryu a makauli king furlough, i Mr. at Mrs. Asa Moore. Kapatad ne nang Richard Hill ing babai. Inyabe da ku king pamangan da king ugtu at sinabi da kanaku a ding sablang tau atyu la king conference king Sea Cliff, Long Island. Anya, kalahating gatpanapun, mekit ku na ing dalan papunta king conference king Sea Cliff. Malyari ya ing metung a pamipisan, metung a pamipisan kutang at sagut ampo da C.F. Hogg at Harold St. John king panel. Metung a kutang, buri nang abalu nung obat ding mananampalataya ibat king makayaliwang asembleya malagwang mikayabe karin, dapot potang mumuli la

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king bale, ala nang pakikiabe king pamagitan da reng aliwang asembleya ra. Pepaitas nang Mr. Hogg ing gamat na at sinagut, "Ing ali pamikasunduan da reng kapatad!" Ing aliwang kutang ing matuang kutang tungkul king bautismu para kareng mete. Ngana da Mr. Hogg at Mr. St. John dakal lang akit a paliwanag, dapot ala karetang meganaka karela. Ali da balu ing kayang kaibig sabyan. Kaibat ning pamipisan, minta ku king metung a grupu a makapalibut king metung a kapatad a anti atin yang sagut!

Kaibat ning pamipisan king bengi, mekit ku ing metung a higan king itas a palapag ning kapilya, ing malino a pipisanan ning asembleya king Sea Cliff. Ding kayanakan a lalaki a mamalagi karin magulu la at maingay. Ala nang anti mangasiwa. Mepagal ku kaibat ning malawig a aldo a punu ning bayung akit. Kaibat ning alas onse, isipan ku a e mayap a patutu iti para king asembleya kareng kaburi. Anya minta ku king itas ning agdan at kabang maingay, pinilit kung tumaimik la. Kaibat a abak, akit ku ding dagus a lawe king pamanuntun kanaku. Ala karelang akilala ing dayu, siguradu—at ali ku pebalitan karela.

Uli ta mahusay ku king karpinteriya at atin kung pilan a gamit kayabe ku, kaibat ning conference pakisabi da kanaku ban saup king pamag-ayus king Sea Cliff Yacht Club. Ing gusali a iti, a atin arapan king pampang ning Long Island Sound, sinaliri ning komite ning conference. Kaibat ning obra king gatpanapun ning Sabadu, minta ku king pantalan ban mangalangoy kayabe nang George Fraser, a manyadia ban munta Venezuela. Lumundag ya king danum a makasulud pa ing salamin na, at mesala ya. Dakal a pamanlundag, dapot ali ne mekit, at sobra yang mipagal uli ning ali na pamakakit. Kaibat a abak, abak-abak, kaibat nang ipanalangin ing kailangan a iti, minta ya king pampang uli ta mababa ing danum. Karin mekit ne ing salamin na, buu ya pa at ala yang gasgas, agyang dakal ing alun king pampang a mabatu.

Atin murin obra king gusali ning eskwela king Brooklyn kabang manyadia kami king pamanatili. Ding lalaki atyu la king pekamatas a palapag, at kayabe ku king kwartu i Leonard Bewick ibat Kansas City. I Horace Davey ibat Ottawa at i Tom Mornan ibat Buffalo atyu la king aliwang kwartu. Atyu murin king pekamatas a palapag ing metung mung mag-asawa king klase mi, i William at Margaret McKellin ibat Paterson, New Jersey. King

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

palapag king silung atyu la ding babai: i Carrie Saunders ibat Peterborough, a kaibat dakal a banua mikasal ya kang Horace; i Margaret (Peg) Fleming, a kaibat mikasal ya kang Mr. Kramer ning Guatemala; i Margaret (Meg) Dryden ning Seattle, a kaibat mikasal ya kang James Buckley; at i Irene Stedman, ing kasintahan nang Len, ampo i Anna Carson ibat Buffalo, a mikayabe king kwartu.

E mabayu kaibat ning pamumpisa ning klase king Septyembri, atin conference king Sabadu king asembleya king Richmond Hill, Long Island. Dakal a estudyanti ing makaplanung munta, dapot metung-metung lang ali tinuloy, anya i Anna Carson at aku mu ing minta. King pamipisan, i Scott Aspinall, metung a elder ibat Brooklyn, makalukluk ya adwang hanay king arap mi. Tatangu-tangu ya ing buntuk na, dapot ali uli ta sang-ayun ya king mangangaral a malawig ing pamialbe! Malumanay kung sinundul ing siku nang Anna ban ipakit ke ing kayang ali magtagumpay a pamagtagal a ali matudtud. Ala yang interes a pamakamal king sundul a ita. Kanita isipan ku pa a atin yang kasintahan king Buffalo. Pamanyuli mi king eskwela, ikuwentu ku la ding lalaki ing meyari, at ing pamagbiru da kaibat ing pepalyari king interes ku. Kaibat, kinuwentu da ing biru tungkul king metung a maitim a lalaki a sasaliri tabaku, dapot ali na balu nung nanung brand ing saliran na. Ali na murin balu nung ninung dalaga ing pakasalan na. Pakisabi ning tindero, "Havana," at masaya yang sinagut ning sasaliri, "Iyan ing gawan ku—I'll have Anna!" Dapot ali ku ita ing klasing gabay a pamanintunan ku! Dapot bayu ku ikuwentu nung makananu gumabay ing Ginu, kuwentuan ku pamu ing pibatan nang Anna Carson.

Kapamumpisa ning 1890's, metung a kayanakan a karpinteru, i Samuel Carson, linako ya king Ballymena king Ulster, N. Ireland, papunta Buffalo, New York. Mepaimpuyu ya uli ta metung mu ing asembleya a mekit na karin, uli ta kilala na ing Belfast a dakal ing asembleya. King Buffalo, mekilala ne ing metung a Irish a dalaga, i Rose Logan, a ibat king metung a baryu a mapalyari aduang pulung milya ibat Ballymena. Mikasal la at adwa la ing anak da king U.S. bayu la mibalik Belfast. Tutu, mibalik-balik lang tinawid king dagat. Kareng siyam a anak da, ing adwang pekamatua at ing adwang pekamalati mibait la king Buffalo, at ing aliwa king Belfast. Ing katengan kareng siyam i Anna, a atin yang adwang kapatad a lalaki at adwang kapatad a babai, matua at malati kaya.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Kabang apat o limang banua ya i Anna, linako la king Belfast ban mibalik Buffalo, at i Ima Carson ali na ne buring maglakbe pasibayu.

I Anna anti yang tomboy, a masaya nang buluan ding manika na potang atin pamanaun a maglaru baseball kayabe da reng lalaki. Kinutang ya ning metung a kaluguran a bisita nung makanu kalwat ya lumakad papunta king eskwela. Ali na balu, uli ta ali ya lumakad papunta eskwela. "Atlung minutu mu ku potang lumundag ku king bakud king kaburi at dumaan king alang lamang lote."

Uli ta pepalaki ya king Cristianung bale at malino yang memalsinta king Sunday school, balu nang Anna ing dalan ning kaligtasan. Ing maestra na king Sunday school i Jeannie Mowat, at metung a Dominggu kinutang na la ding dalaga nung meligtas la. Sinagut nang Anna, "Wa—anti ku isipan." Kaibat, i Gavin Mowat, ing asawa nang Jean, ing mangaral king pamipisan king bengi ning Dominggu. Kabang mumuli la, kinutang ne i Anna, "Anna, meligtas ka?" King panaun a ita, mekasagut yang atin pamagtiwala, "Wa, balu ku a meligtas na ku ngeni." Maniwala ya na minuna, dapot ala ya pang katiyakan ning kaligtasan.

Anya king Buffalo ya ginugul i Anna ding aldo ning pamag-eskwela na, elementarya at high school. Ing kayang interes king misyun dinagul uli ning pamikaluguran na kang Gavin at Jeannie Mowat. Ing kapatad nang Jean a i George Gibson mikasal ya kang Sarah, ing pekamatuang kapatad nang Anna. Ding Mowat minta la king Central Africa (1911-1927) at kaibat king South Africa (1928-1950). Ala nang tau a mabayu memalsinta king Assembly Hall king Buffalo a ali mekabalu tungkul king misyun. I Edward Fairbairn, metung a mamuntuk a kapatad, masigasig yang masigla king misyun agyang negosyanti ya king Buffalo.

Potang pebalu nang Anna ing buri nang maging misyonaryu, ali mekapagsadia i Ima Carson a mawalay ya ing anak na. Sobrang mal yang Cristianu, dapot masakit kaya ing pakikiarap king sakripisyu a anti kaniti. Kabang ita, turuan nang Anna ing metung a klase ning Sunday school da reng malating lalaki, kayabe di Lyndon at Laurence Hess ampo i William Oglesby, a sablang minta king serbisyu ning Ginu kaibat dakal a banua. Ali bisang Anna sumuway king buri nang ima na, uli ta siguradu ya a nung buri ning Ginu a maging misyonaryu ya, ibaling na ing pusu

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

nang ima na ban ibie ing pamaintulut na. Ing pamanyantala ning metung o adwang banua panaun ning pamanyubuk, bahagi ning pamanyadia ning Dios. King kauli-ulian, king 1921 inyabie nang ima na ing pamaintulut, at minta ya i Anna king Brooklyn. Malino na yang sasabyan manibat kanita, a nung ya sana ing masunud at minta ya maaga, malamang ali kami mekikilala.

Kabang dinalam ing interes ku kang Anna at meging pamakamal ya, akit ku ing kailangan a siguraduan kung mayap ing kalub ning Ginu king bage a iti, ing kayabe king bie. Potang mumuna kung dinatang king eskwela, atin minie kanaku ning leaflet a "The Will of God" (Ing Kalub ning Dios). Ing mekasabit kanaku king leaflet a iti ing katutuan a atin plano at layunin ing Dios para king bie ning balang mananampalataya. Pinasyan kung aralan nung nanu ing turu ning Bayung Tipan tungkul king kalub ning Dios. Kapamilatan ning concordance, binasa ku ing balang reperensya. Ali ya madali uli ta malino ing "will" gamitan dang auxiliary verb. Metung kareng mal a aral a abalu ku ing tungkul king Ginung Jesucristo tamu. King apat a Ebanghelyu, atlung besis mu nang binanggit ing sarili nang kalub, at balang besis para king pamakapagpala da reng aliwa.

Anya mepamumpisan kung manalangin a masikap ban ipakit na kanaku ning Ginu ing kalub na tungkul kang Anna Carson. Siguradu, potang lalung manalangin at manisip ku tungkul kaya, lalung dinagul ing pamagbuting ku kaya. Dapot ala yang green light ibat king Ginu, ala yang katiyakan a iti ing kalub na para kanaku. Milabas ding dominggu—panaun ning pamakilaban king espiritu. Metung a besis, pinasyan kung gawan ing metung a bage a balu kung ali tama. Pabayan ke ing Biblia ku a mabuklat bilang at lawen nung nanung bersikulu ing lumual. Siguradu, mebuklat ya ing Biblia king pengari ning tenga, king libru nang Job. King arap ning mata ku atyu la reng amanu a reti, "Mikipagtipan ku king mata ku; anya obat ku pa isipan ing metung a dalaga?" (Job 31:1). E ita ing buri ku! Lalu ya pang makapaimpuyu kabang tinuloy kung binasa, "Nung ing pusu ku melinlang ning metung a babai" (v.9). Dapot kabang ipanalangin ku iti, meparamdam ku king kamalian ning pamanggamit king Amanu ning Dios king paralan a anti kaniti. Ing gabay a tinanggap ku kanita ali tungkul king kayabe king bie, nung e tungkul king makananu ku i-apply ing Kasulatan king kalagayan ku kanita.

Dakal a dominggu ing milabas king pamanintun king pusu a iti, kabang manintun ku ban abalu ing kalub ning Ginu. Kaibat, metung a abak king klase mi kabang aralan mi ing bie

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

nang Cristo, atin metung a pangungusap king pengari ning outline. "Binulag da ing sablang bage at sinundan de" (Luke 5:11). Hinamon na ku! Apat a mangabit ing kakaku pamu mekakua ning pekamaragul a dakap a asan king bie ra—makananu kamal ing pamibili ra kareta king palengki! Dapot binulag da ing sablang bage—asan, kaluguran, kayamanan at pamilya—ban sundan de. Kanita akit ku a ali ku pa binulag ing sablang bage, agyang king masikap kung buri a abalu ing kalub na. King lalam ning pusu ku atin ing ali mesabi a buri, "Ginu, buri ku ing kalub mu, dapot pakisabi ku, sana iyan ing buri ku." Ali ku pa buung sumuku; ali ku pa binulag ing sablang bage. Kabang apupus ing klase king panalangin, menalangin ku ning sarili kung panalangin, "Ginu, nung buri mung munta ku king mission field a busal ku, makasadia kung gawan ing kalub mu."

Ali ya madaling aral. Kailangan ing buung pamanyuku king kalub na, ala yang itatagu king isip. "Nung buri ning ninuman a gawan ing kalub na, abalu na..." (John 7:17). Kailangan makasadia tamung gawan ing kalub ning Dios bayu tamu abalu nung nanu ing kalub na. (Ban abalu ing kalub ning Dios, kailangan makasadia tamung gawan agyang ing kasalungat mismu ning buri tamu.) Kanita abalu ku nung makananu kasikan ing grasya ning Dios tamu! Anti mu agad-agad kaibat kung abut ing kalagayan ning buung pamanyuku (at tutu ku ita), inyabie na kanaku ning Ginu ing buri ku. Dinatang kanaku ing katiyakan a kalub ya ning Ginu a pakisabyan ke i Anna ban yabe na ku king bie ku.

Uli ning itsura king kaburian, ding estudyanti a lalaki at babai ali la malagwang lumual a magpares. Ali mi linabag ing panuntunan a ita potang mikit kami kaibat. Anya king Disyembri 3, 1921, linual kami i Anna at aku at mikit kami king metung a lugal. Kanita mumuna kung sinabi kaya a kaluguran ke, at abalu ku a pantas ya murin ing pakiramdam na. Anam a pulung banua kaibat, sasabyan mi pa angga ngeni king metung at metung ing pamakamal mi! Dinan kami king Prospect Park (malamang ali na ligtas ngeni) nu ku sinabi kaya nung makananu ing pamamuntuk ning Ginu, at buri ku a ya ing mumuna king bie ku kaibat ning Ginu. Pakisabi nang Miss Annie Hill kang Anna ban saliran ne argyrol, dapot king kasiglan mi, arsenic ing kinutang mi! Ing lupa ning clerk king drugstore ing pekabalu kekami king kamalian mi. Ali na abalu nang Miss Hill nung makananu ya mepaligaligan uli ning pamikaluguran mi!

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Dakal a bage ing gagawan ning klase mi kayabe, at mayap ya ing espiritu ning pakikiabe. Malino kaming mikayabeng munta kareng conference, kareng pamamalam kareng aliwang misyonaryu, at kareng lingguhang lecture king medisina nang Dr. Baldwin. Ing dakal a gatpanapun gugulan mi king pamanyaup king outpatient department ning metung a ospital. Ding abak para king lecture king Biblia. I John Hill ya ing paburitung maestru da ning dakal. Negosyanti ya minuna, maayus ya ing isip na at ding outline na makasaup king pamanaral mi. Interesadu ya kareng estudyanti, at ayusan na ding biahi papunta kareng lugal anti king museo o king 42nd Street Library, nu kami pepakit da reng bihirang manuskritu ning Biblia. I Richard Hill mibaliw ya king kapatad na uli ta mas debosyunal yang mangangaral. Sobra ya ing paggalang da ning sablang tau kang George Aldrich uli ta ing kayang mayamang pamanuru king espiritu sinuportaan ning bie a maka-Dios. Ing kayang pamamasa king bahagi ning I Corinthians 15 ali malilingwan—iti king lamay nang Mr. Faulkner, ing tata nang Mrs. Richard Hill. I Brother Aldrich Anglican a pari ya minuna at sobra yang malagu ing pamanyalita na.

Metung a negosyanti ibat Wall Street, i Charles Bellinger, datang ya metung a bengi balang dominggu ban ituru ing Galatians. Kutang yang kutang a pilitan na kaming manisip para king sarili mi. Agyang tama ing sagut mi, minsan kakalabanan na ban lawen nung panindigan mi. Ding aliwang estudyanti mangamanga la, nung e tatakut! Dapot tutu yang kaluguran da reng estudyanti at sobrang interesadu king misyun. Mekatanggap kami murin pamakapagpala kareng pamamisita da reng aliwang mangangaral at misyonaryu. Ali mi malilingwan agad ing pamamisita nang Charles Kramer ibat Guatemala. Ditak mu ing Ingles na, dapot makusug yang kumanta king Kastila, angga king metung a aldo a pebalitan da kami ning pulis a ding kaburi magreklamu la.

Ing bie king eskwela atin murin ding masayang bahagi. Atin dang aliwa a tutung magduda nung bage kami bilang manyaling misyonaryu. Dapot kakalunus ku ing misyonaryung ala yang sense of humor. I Harriet ing kusinera, kapatad ya ibat king asembleya da reng Maitim king New York. Ing kwartu na tutu king silung ning banyu mi king pekamatas a palapag. Metung a bengi kabang lulub kami, akit mi i Anna at aku ing danum a tutulu king kwartu na. Atyu ya i Harriet king aliwang lugal king weekend. Mitalakad ku king itas at akit ku ing bathtub a lulual ing danum, anya pepatayan ku ing gripu. King kwartu nang Tom, atin pamisabian

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

a malyari, anti ning malino, tungkul king election o predestination. Malumanay kung kinutang nung ninu ing pamanyalu. Pepaitas nang Tom ing gamat na king takut—melingwan ne pala a ali ne pepatayan ing danum. E mabayu kaibat, pinintura mi pasibayu ding kwartu king itas. I Len Bewick ing ginawa king banyu. Uli ta masakit lumikod king tub, ginalo na ing metung a dulu at asira na ing koneksyun ning pamanyalisan. Pasibayu, ing kwartu nang Harriet mekatanggap ning ali buring ducha.

King aliwang paralan, ali sakdal ing kalagayan king eskwela. Pepaburen da kekami a "estudyanti mu" kami at abalu mi ing pamanyubli king mababang obra. Dapot atin kapakinabangan king pamanuru a tinanggap mi at murin kareng dakal a pakikiabe kareng tau at asembleya, lalu na king New Jersey.

Aliwang kapakinabangan ing pamikilala kareng dakal a tau ning Ginu kareng asembleya king lugal a ita, lalu na king New Jersey. Pribilehiyu mi ing mikilala kareng pilan kareng mamuntuk a tau ning Dios, at pakamalan mi pa angga ngeni ding gunam-gunam karela, a ding dakal karela atyu na king Ginu.

Malino kaming lalaki magpares ban bisitan ing metung a asembleya king Aldo ning Ginu, malino uli ning imbitasyun. Kasunduan mi a ing metung bayaran na ing pamasaje da ing adwa king pamunta, at ing aliwa bayaran na king pamanyuli. Metung a Dominggu, minta kami i Len Bewick at aku pa-New Jersey. Uli ta kulang ku king pera, pabayan ke ing mamayad king pamunta. Ing pera ku pebie ke king handug. Malino atin manyalbag pera king gamat mi king anti kaniting pamanaun. Dapot keng aldo a ita ala kung tinanggap, at duda ku nung atin yang dalang pera i Len a mamayad king pamanyuli mi. Lihim kung ipanalangin iti—agyang i Len ali na balu ing kalagayan ku. Metung kareng kapatad ing menatad kekami king istasyun ning tren, dapot makananu kami manaliri tiket a ala kaming pera? Kanita kabang mumaba kami king kotse, akaramdam ku ing metung a bill a mibulag king gamat ku kabang mamalam ku king kapatad—lagpas pa king kailangan para king pamasaje mi. Dakal a aral ning pamaniwala at nung nanu ing kaibig sabyan ning pamagtiwala king Dios ing abalu mi kareng aldo a ita.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 7

Gabay tungkul king Lugal ning Pamagsilbi

"Ipakit mu kanaku ding dalan mu, O GINU; iturú mu kanaku ding landas mu." (Psa. 25:4)

Kabang metung a banua kami king eskwela, dakal ing panalangin mi ban magabayan kami tungkul king lugal ning pamagsilbi a balak ning Ginu para kekami. Ing isip nang Anna papunta ya king South America, at ing kaku king Africa o Portugal. Metung a abak king Disyembri, ding sablang estudyanti mikayabe lang manalangin anti ning ugali aldo-aldo. Anti mu sinabi ning Ginu kanaku, "Munta ka king Filipinas!" Ali ku agyang balu nung nokarin ing Filipinas, dapot isipan ku a atyu la king metung a lugal king Pacific anti king Hawaii. Agyang tandanan ku, metung mu a besis ku mekarinig tungkul kareng pulu a reti. Bayu ita, king metung a sulat nang John Thomson, metung kareng elder king Oaklands Chapel, kinuwentu na ing pamamisita karin da Mr. at Mrs. George Wightman. Pinagsilbi da ing Ginu king Mexico minuna, at papunta la kanita king Filipinas. Potang mitagal ku king metung a tindaan da reng gamit a libru king Brooklyn pilan a aldo kaibat, mekit ku ing metung a libru tungkul king Filipinas. Malino ku munta kareng anti kaniting tindaan ban manintun libru tungkul king Biblia, dapot king besis a ita aliwa ing pamanintunan ku.

Keng Pasku a ita, inimbita da ku ban bisitan ing metung a matuang kaluguran ibat Victoria a magsaka king New England. Malumanay ing tag-lamig, anya tutu kung meligaya king pamanaun a lumayu king siudad at king pamanaral. Ala kung dakal a malagwang saup king saka, anya minta ku king malawig a pamanlakad. Metung a gatpanapun, dinatang ku king metung a pampang a mabulangan at lakad ku pabalik-balik king pisamping ning dagat. Ing panalangin ku, nung iyan ing lugal a pinili ning Ginu para kekami, ipaburen na pasibayu ing Filipinas king arap ku. Keng bengi a ita, kabang makalukluk kami king arap ning kikilat a api, mekiuristu kami i Joe at aku. Binanggit na i John Lamb king Venezuela, at sinabi na a Kastila ing amanu karin. Kaibat ngana na, metung kareng kaburi na mamialbe yang Kastila, uli ta abalu na ita king Filipinas kabang atyu ya king army. Ala yang balu i Joe tungkul king pamanyubuk king pusu ku tungkul king bayan a ita. Dapot uli ta sobrang simpli ing pamanyabi na, pakisabi ku king Ginu ing aliwa pang pamanatibay.

Pamanyuli ku king Brooklyn, atyu ku king watchnight service a malyari king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

eskwela. Kaibat a abak, minta ku king 13th Avenue Gospel Hall para king Apunan ning Ginu. King lamesa, atin dakal a kopya ning bayung labas ning "Voices from the Vineyard." Kabang dalunan ku ing magasin misyonaryu a iti, akit ku ing metung a sulat nang George Wightman. Dapot ing mekasabit king mata ku ing paunawa ning editor a makapalpad a sulat king babo mismu ning sulat. Ngana na, mapalyari mamagkatlung bahagi ning metung a siglu a ding Philippine Islands makasilung king pamamuntuk ning United States, dapot angga ngeni ala pang misyonaryung magsilbi king Ginu karin a ni-commend ning metung a asembleya king U.S. (ding Wightman ibat la Scotland). Iti ing sagut king panalangin ku ban magabayan. Aliwang pamanatibay, ing pantas a labas sinabi na murin a i A. G. Ingleby munta yang Portugal ban saupan i Mr. Swan. Anti mu sasabyan ning Ginu kanaku a atin ne pinili a aliwa para king Portugal.

King mumuna kung furlough, kinuwentu ku iti kang Richard Maclachlan, ing editor ning Voices. Tandanan na ing paunawa a ita, at ngana na ali na tandanan a gewa na iti king aliwang besis.

Ala yang duda king isip ku a munta kami king Filipinas, dapot buri nang Anna ing sariling katiyakan tungkul king kalub ning Ginu. Ali ya meganaka king katwiran ku—nung kalub ning Ginu a mikasal kami, ali na kami ipadala king makayaliwang lugal. Ing tutu, tatakut ya king puna a binaliwan na ing lugal ning pamagsilbi na uli kaku. Atin metung a estudyanti a pirmayan na ing autograph book a "Yours for India", dapot kaibat atin aliwang sulat a "Yours for China." King kauli-ulian, minta ya king Central America! Metung a bengi, mamalagi ya i Miss May Van Dine kayabe da Anna at Irene a bisita king bengi. Kabang magdebosyun ya kaibat a abak, linikod ya kang Anna at ngana, "Anna, isipan mu na nung makananu minsan pabayan tamu ing sasabyan da ning tau ban ilayu na tamu king buri ning Dios a gawan tamu?" Ali na murin balu nung nanu ing isipan nang Anna. Iti ing pepaniwala kang Anna a malagwa nang tanggapan ing pamunta king Filipinas bilang kalub ning Ginu para kaya murin.

Dakal a besis king lawig ning banua, sobra kaming pasalamat king pamaniwala a atin kami a pepadala na kami ning Ginu king Filipinas. Ing mumuna mi termino sobrang masakit, ampo ding ali inasahan a pamakapaimpuyu

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

at ding mibabalik-balik a pamanyubuk king pera. Minsan pakisabi kekami ning metung a kapamisyonaryu mi a maling lugal ing kekami at dapat kaming manintun aliwang lugal ning pamagsilbi. Madali sana ing maging misyonaryung minta na mu! Dapot atin kaming katiyakan a pepadala na kami ning Ginu karin king malino at siguradung gabay. Anya kailangan mi murin ing pantas a malinong gabay nung buri na kaming lumako.

Kabang malapit nang mayupus ing mumuna mi banua king eskwela, mikutang nung mibalik kami para king metung pang banua. Ali kami sablang masaya king kalagayan karin, anya pinag-isipan mi nung matinu ing pamanyuli. Aliwang kutang nung mikasal kami bayu munta king lugal ning pamagsilbi. Atin dang sobrang makusug a pamaniwala tungkul kaniti. Ding responsable a kapatad king Great Britain at Amerika pipilitan dang ding mag-nobyo dapat metung o adwang banua pamu king lugal ning pamagsilbi bayu la mikasal. Ibie na iti ing panaun para king pamanyanay king kultura at pamanaral king amanu bayu la pasanan ing tungkulin ning pamag-asawa. Ing metung mung exception, potang ing misyonaryu king lugal ya mismu ing mamie payu a mikasal pamu.

King pamipadala mi sulat kang Mr. Wightman, pakisabi na a munta kami agad nung malagwa at mikasal kami pamu. Uli ta ila mu ing misyonaryu ning grupu mi karin, masakit ing pamag-ayus ning maganakang bale para kareng ali kasal. Siguradu, masaya kami king payu na at sang-ayun la ding elder king Buffalo. Ing susunod a kutang nung nanu ing gawan mi keng tag-init ning 1922 bilang dagdag a pamanyadia king obra misyonaryu.

Metung a mayap a kaluguran ing menayus ban mag-aral i Anna king kurso king midwifery king Buffalo, uli ta maniwala ya a makasaup iti king mission field. Anya ing tag-init na gugulan na king pamanaral king medisina at king pamanyaup king metung a Cristianung doktor a atyu king tawid dalan. Makanyan, mekumpletu na ing kailangan a bilang da reng pamanganak, kayabe ning aral. Ing tutu, bihira na yang gamitan iti king Filipinas. Ali ya kailangan uli ta atin pasilidad king medisina para king dakal a tau.

Kabang linako kami king eskwela king Brooklyn, minta kami king Buffalo nu ku ipakilala king pamilya na. Ali ku isipan a sobra la

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

meanga angga king mengaral ku metung a bengi ning Dominggu king Assembly Hall. Mal a pamanyubuk iti para kanaku at tutu kung pinagsikapan ing pamanyadia. King kagandang loob, sinaup ya ing Ginu. Nung atin pamakapagpala king espiritu a tinanggap da ding mekarinig, ali ku balu, dapot balu ku a mayap ya ing reaksyun ning pamilya. Kareng atlung dominggu karin, sinaup ku murin kareng open-air meeting, kareng pamamisita king City Mission, at king pamamarti tract.

Kaibat minta ku king northern Ontario. Kabang papunta, mitagal ku king conference ning Dominion Day king Hamilton, nu ya metung kareng mangangaral ing matuang kaluguran ku a i Tom Baird. King kagandang loob, ipakilala na ku bilang misyonaryung lumako. Kaibat ning metung a bengi a pamanatili king Peterborough, tinuloy ku king Haileybury. Karin mekit ku ing bale nang Mr. Sam Taylor, metung a ebanghelista a mag-obra para king Ginu king lugal a ita, a mamuntuk king metung a espesyal a kampanya karin. Masipag yang mag-obra, disiplinadu ya king sarili at umasa ya a makanyan murin ding aliwa. Kabang buklat na ing pasbul, ipakilala ku ing sarili ku at ginabi na ku, "Malaus ka, nung dinatang ka ban gawan ing obra ning ebanghelista." Ali ku ali apansinan ing pamandiin na king obra, at abalu ku a tutu, atin obrang gawan.

Ding aliwang miembru ning grupu dinatang la ditak kaibat: i Tom Baird gegugulan na ing bahagi ning tag-init karin. Ding mensahi na, Bible study, at pribadung pamisabian tutu lang saup; i Arthur Smith malugud yang miembru ning grupu uli ning kayang makapanyulung ugali. Metung ya kareng pekamahusay a violinista king Canada at memalsinta ya kareng mataas a klasing orkestra. Makapanyulu ya ing pamakiramdam king pamanugtug na agyang ali ya tumugtug mu ban manyaliwa. Potang munta kami king metung a malating baryu para king open-air meeting, atin lalaking lulawe ibat king saloon at magpakulit, "Atyu ya i Smitty ampo ing fiddle na?" Mawalan ya tau ing saloon ampo ing pool hall ban pakiramdaman i Smitty ampo ing fiddle na at ing kayang makapanyulung paralan a pamaburen king Ebanghelyu. Nung ala i "Smitty," mangaral kami kareng ali akit a dinig—nung atin man!

Atin murin metung a kayanakan a maestru ampo ing bayung asawa na, i Mr. at Mrs. Horace Lockett. Baka karin na akua ing pilan a idea a dinala king summer Bible school king Guelph kaibat dakal a banua. I Miss Hartshorn ibat ya Peterborough bilang pianista at soloista. King

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kagulatan mi, mepamumpisan ing pamikaluguran da ampo i Sam Taylor. Isipan mi ali ne buring mikasal! Ali yang mangakanta i Sam! Metung a aldo king pamangan king ugtu, ngana na kang Muriel Hartshorn, "Potang dinatang ku king banua (langit), atin kung metung a ligaya a lagpas keka—king mumunang besis tutu kung makakanta." Kayabe da murin king grupu mi i Horace Davey, a kayabe mi king Brooklyn, at i Alvin Sauer ning Buffalo.

Ding abak para king Bible study. King gatpanapun, lumual kami king pamamarti tract king buung balen ning Haileybury at murin kareng open-air meeting king marayung baryu. Malino iti metung a saloon ampo pool hall, metung a general store a atin post office, at labing-aduang bale. Ali madali ing mangaral nung ali mi balu nung atin mamakiramdam. Bengi ning Sabadu saup kami king open-air meeting king Cobalt, a kilala kanita uli ning minas ning cobalt. Ding Dominggu, bisitan mi ing New Liskeard at saup kami king Sunday school at kareng pamipisan ning asembleya karin. Ing Haileybury atyu ya king pampang ning Lake Temiskaming, mayap a lugal a pamanlangoy angga king mesakitan ding aliwa kekami uli ning lumut king danum.

Kapamumpisa ning Septyembri, mibalik ku Buffalo, dapot ding aliwang mangagawa tinuloy da. Kulang metung a bulan kaibat ning pamanyupus ning kampanya king tag-init, metung a makapaligaligang sunug ing linibut king lugal a ita. Ing Haileybury mapalyari mewasak at dakal ing mete. Ali duda, kayabe karela ing dakal a mekarinig king Ebanghelyu keng kampanya a ita king tag-init. Mesalan ding mangagawa ding gamit da, dapot mekaluwal la kaibat dang saupan ding aliwa a mekatalakad.

King Septyembri 20, atin tahimik a kasal king bale da reng Carson, at kaibat reception king apartment da reng Gibson king itas. Ala kareng kamaganak ku ing mekadalo, at sobra kung masigla ban tandanan ing dakal kareng meyari. Pekasal da kami nang Mr. Hugh Kame ibat Erie, Pennsylvania. Ministru ya ning Baptist minuna, dapot binulag ne ing denominasyun ban pagsilbian ing Ginu kayabe da reng asembleya. Ding aliwang kayanakan makaplanu lang ugaganan kami potang lumako kami. Dapot linual kami king durungawan ning kwartu at sinakay kami king taxi a manyanaya, anya meligtas kami karela. Kaibat ning metung a bengi king Statler Hotel, metung a aldo mu ing honeymoon mi king Niagara

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Falls. Ali mi kaya ing mas malawig a pamanatili!

Ing aldo a linako kami king Buffalo, Oktubri 4, sobrang magulu, lalu na para kang Anna. Kailangan na pa ing metung a pamanganak ban mekumpletu ing kailangan a bilang, at i Dora Murset menganak keng abak a ita, sakdal ing pamanaun. Ing board examination na para kareng midwife keng gatpanapun a ita, kabang atyu ku king bale a pupupusan ing pamag-impake. Dinatang ya king bale king sakdal a oras ban mamalit at lumako papunta Assembly Hall para king pamangan at pamipisan a pamamalam mi. Ibat king Hall, dakal a kaluguran ing menatad kekami king istasyun ban sakyan ing tren king bengi papunta Chicago. Makareserba na ing higan mi adwang dominggu bayu, dapot king kagulatan ku ngana ning konduktor atin na kanung tau king berth. Ing ticket agent ing aldo ning pamibili ing sinulat na king tiket, ali ing aldo ning pamanyakad. Kabang pisabian ku iti kareng agent, akit ning metung a lalaki ing button ku a Canadian veteran. Canadian veteran ya murin, at pinilit ne ing konduktor ban ibie na kekami ing mas mayap a berth a ala yang tau. Iti ing pamanyadia ning Ginu kabang sobra yang mepagal i Anna.

Potang dinatang kami kaibat a abak king Chicago, akit ning mekiyari kekami, i Mrs. William Trotter, nung makananu kapagal i Anna, at pepatudtud ne angga king oras ning apunan. Mipapangan kami kayabe da Mr. at Mrs. Tom Bendelow at karin abalu mi ing sunug king Haileybury . Mengaral ku king Austin Street Hall keng bengi a ita, at king susunod a adwang bengi atin kaming pamipisan king Minneapolis at Duluth kapamilatan ning pamag-ayus nang Tom Baird. Kaibat ning pilan pang pamanatili, dinatang kami king Victoria.

Ali madali ing kalagayan para kang Anna, uli ta kapamamalam na pamu king pamilya na at kaibat makikilala ne pa pamu i Ima ampo ding kapatad kung babai. Ginabi de king marangal a paralan at tinanggap de anti metung a kapatad. Dapot i Florrie, isipan ku, ali ne pa buung pepatawad i Anna uli ning pamanguwa na king kapatad na. Atin yang malungkut a karanasan i Florrie king metung a lalaki a mamaniwalang Cristianu ya. Mibulag la potang abalu da a magpanggap ya mu bilang mananampalataya ban ligawan ya. Kaibat ita, sobra kaming mikalapit i Florrie at aku, malino kaming mikayabeng lumakad papunta king obra balang abak. Dapot ali ne pabayan nang Florrie a ing pakiramdam na makasala king suporta na kekami king panalangin na at kareng handug na.

Anam a dominggu kami karin, bisitan mi ding asembleya king Victoria (adwa

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kanita) at ding aliwa king itas ning Vancouver Island. King lawig ning banua, tapat la reng asembleya a reti king suporta da kapamilatan ning handug at panalangin da. Siguradu, dakal ing mibayu. Kareng pirmayan ing sulat ning pamag-commend kanaku, sablang atyu na king Ginu, at ing tauli kareta, i Mr. John Thomson, melakwan ne king Nobyembri 1980. Dapot ding susunod a henerasyun tapat la king pamanatili ning interes kekami at king obra ning Ginu a kayabe kami.

Makareserba kaming maglayag ibat Victoria king "S.S. Empress of Asia" king Nobyembri 30. Masakit iti para kang Ima uli ta king kaibat a abak ya ing ika-15 a anibersaryu ning pamanyuli nang Tata king Ginu. Malamig ing bengi kabang mipun la reng kaluguran king pantalan ban ihatid kami. Kabang mumpisa nang lumayu ing barku king pantalan, mekiyaliwa ku, "E yu pupupusan ing manalangin king Dios tamu para kekami" (1 Sam. 7:8). Ing cabin mi punu ya bulaklak at kahun da reng tsokolate at dulsi, ding aliwa ibat kareng kaluguran king Vancouver, nu ya mepamumpisan ing biahi ning barku. Ipapangan ne ing apunan dapot buri ming matudtud na mu.

Megulat ya ing chief steward a akit na kami king almusal; isipan na mewala kami king Vancouver. Atin metung a matuang babai karin a pamanintunan na kami. Atin metung a grupu da reng misyonaryu ning Scandinavian Alliance king barku a papunta China, anya meligaya kami king pakikiabe da agyang ditak mu ing Ingles da. Metung a gatpanapun, sinabi kekami ning aliwang misyonaryu a mekarinig yang matuang babai king grupu a ita a kumikiak king cabin na. Minta i Anna ban lawen nung atin yang agyang isaup, dapot kabang pakiramdaman na, akit na a ing mal a kapatad makaluhud ya at pakikalulu ya para kareng mewalang kaladua king China.

Kabang dadalan kami king pisamping ning Aleutians, sobrang malamig at mabagyu. Minsan ing deck sakluban ning yelu at ali malagwang lumual ding pasahero. King Yokohama, ding aliwa kekami minta lang metung a aldo king pamamasyal king Tokyo. King pamanyuli mi, mimaba kami king tren king istasyun a makasulat Yokohama, dapot agad mi abalu a ali ya iti ing pinanakayan mi keng abak a ita. Pinagsikapan ming manintun dalan, lalakad pabalik king barku. Agad kaming mesala, lilibut kareng makitid a dalan at lalawen da kami a makapag-isip-isip da reng Japanese a manyadia king apunan da. Kanita pamu atin

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

kalaban king Amerikanu, anya ali la anti mapagmalasakit at ala kaming mekit a tau a mamialbe Ingles. King kauli-ulian, mibalik kami king istasyun nu mi pepamumpisan ing pamanlakad mi, uli ta malino a linibut kami mu. King istasyun atyu la ding aliwang pasahero a pantas ing karanasan. Mikayabe kaming manintun tau a makapagie dalan king Ingles. Kulang metung a banua kaibat, ing dakal king Tokyo at Yokohama mewasak uli ning maragul a lindol at sunug.

Mitagal kami murin king Kobe at Nagasaki; ing kaduang ita lugal ning pamanyakarga uling. Kabang makaangkla ya ing barku king look, ding barge a makakarga uling sinandal la king pisamping. Agad-agad megawa ing andamyu a kawayan king barge at king pisamping ning barku, at agad yang mepunu lalaki at babai a pasasa-pasan ing basket da reng uling ibat king metung angga king metung ban ibuang king chute. King gatpanapun meyari ne ing obra at ding tripulanti abala lang pamakawani ning alikabuk ning uling king deck at pisamping ning barku.

Ing susunod a pamanatili Shanghai, nu ya mekaangkla ing barku king bunganga ning Whangpoo River. Dinala la reng pasahero papunta king siudad kapamilatan ning launch—sobrang malamig a biahi king tenga ning Disyembri. Atin kaming address nang Dr. Parrott ampo ing asawa na, at pasalamat kami potang pepalakas na ing heater. Ali kagulatan a ding Chinese manyulut lang makapal a damit king tag-lamig! Meligaya kami king pakikiabe karela keng Dominggu a ita at murin kang Mr. Eldridge ning British and Foreign Bible Society, a meging agent king Manila minuna.

Linako ya ing barku king Shanghai bengi ning Dominggu at dinatang ya king Manila abak ning Mierkules. Bigla kaming linipat ibat king lamig ning tag-lamig angga king pali ning tropiko. Dakal a besis kaming minta king cabin ban mamalit mas malamig a damit. Abak-abak kaming mibangun king Mierkules ban akit ing mumunang tanawan king Philippine Islands, ing lugal a pinili ning Ginu para kekami. Lagpas metung a banua mu manibat ngana ning Ginu, "Munta ka king Filipinas." Dinalit mi ya uli ning paralan a pamamuntuk na kekami.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 8

Ing Pamamumpisa ning Obra Misyonaryu Mi

"At lawen mu, kayabe da ka, at alagan da ka king nanumang lugal a puntalan mu...uli ta ali da ka buluan, angga ali ku agawa ing sinabi ku keka." (Gen. 28:15)

Ing mumunang pamaba king dayung lugal malino yang makapainteres a karanasan. Agad kaibat ning pamakaraus ning barku mi king quarantine, dakal a tau ing sinakay. Kayabe karela i Mrs. Wightman (i Mr. Wightman atyu ya king aliwang bayan kanita) at i Mr. Jesus Alvarez, metung a kayanakan a kapatad king asembleya king Walled City. Estudyanti ya ning batas minuna, dapot kaibat na tutung ikilala ing Ginu, pinasyan nang ibie ing bie na king serbisyu ning Ginu. Saup ya king obra king Walled City potang dinatang kami. Kaibat minta ya seminaryu at mibalik ya king dati nang denominasyun, nu ya king kauli-ulian meging obispu.

Ing mumunang bengi, Disyembri 20, 1922 (a ika-36 sanang anibersaryu ning kasal da reng pengari ku), minta kami king prayer meeting king hall king Walled City. Karin ginabi da kami king malugud a paralan da reng mananampalataya, at para kekami mal a ligaya ing pamikilala karela. Potang mireklamu kami king pali, sinabi da kekami a tag-lamig pala kanita! Anya tatakut kami king tag-init, dapot ali ya sobrang masama uli ta mitagumpay kaming manyanay kabang tutukal ing temperatura. Ing tutu, ali ya maragul ing pamibaliw uli ta ing temperatura ali mibabaliw lagpas atlung pulung degree Fahrenheit king buung banua.

Baka mayap a lugal iti ban kuwentuan ing pamamumpisa ning obra keni kareng kilala bilang Brethren. Kuwanan ku ibat king "Echoes Manual" a sinulat ku king 1929.

"Ali metung mu ing atin bahagi king pamamumpisa ning obra keni a maka-ayun king Kasulatan, dapot ing mumunang menamumpisa ning anti kaniting asembleya i Mr. William Averyt, a sinulat na tungkul king pamunta na king Filipinas, makanyan,

" 'King Hulyu 8, 1911, king kwartu ku bandang ala una king Jonesboro,

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Arkansas, ing Dios, kapamilatan ning Anak na, mamialbe yang kapayapan king kaladua ku…. Agad na kung tinulak palayu kareng saup ning tau papunta king lugal ning ani. King Philippine Islands ku pepadala ban maka-istasyun king 13th Infantry king Cuartel de Espana at kaibat king Ft. McKinley… Malino kung ginabayan ning Espiritu Santo kareng estudyanti ning high school king Walled City.'

"E mabayu kaibat ning pamakarating na, o kapamumpisa ning 1912, mepamumpisan nang bisitan ding estudyanti a reti kareng kwartu ra. Kareng mumunang meligtas atyu i Sulpicio Guillen ampo ing pinsan na. (I Mr. Guillen dakal a banua yang linotype operator king Manila Daily Bulletin. Kaibat ning pamagretiru na, linipat ya king Kapatagan, Lanao del Norte nu atin yang pilan a gabun a sasakan. Melakwan ne pilan a banua na, dapot mipapadala kami pa sulat king balu na a mapalyari walung pulu't limang banua na at malati na ing katawan.)

"Ditak kaibat, mepamumpisan ing metung a klase king Biblia king metung a kwartu king Calle Victoria, Walled City, at kanita murin i Major (kanita Capt.) Moses T. Barlow pansamantalang milipat ibat Albay at mekilala ne i Mr. Averyt. Dakal ing pakikiabe ra king Amanu ning Dios. Kaibat, king 1913, atyu ya pasibayu i Major Barlow king Manila at keni ibie ku ing sariling kuwentu na tungkul kareng aldo a ita:

" 'Mal a saup i Bro. Averyt kang Mrs. Barlow at kanaku. Pepaniwala na i Mrs. Barlow a dapat yang tumalima king Ginu king bautismu ning mananampalataya, at bautismuan ne king Manila Bay. Sinaup na ku murin ban apangabalu ing dakal a katutuan.

" 'Sinabi nang Bro. Averyt kekami a turuan na ding estudyanti a reti, at mapalyari sablang ipaburen dang meligtas la at mebautismuan la. Sinabi na kekami a mag-obra ya angga king lugal a buri nang pamumpisan ing regular a asembleya, mipisan king paralan a inutus ning Dios balang Aldo ning Ginu king palibut ning kayang lamesa king pamaniwala, uli ta balu da a atyu ya king tenga ra, bilang pamanupad king kayang pangaku. Kabang atyu kami king Manila mepamumpisan ing pamipisan. I Mrs. Noronha ampo ing anak nang babai mekumbinsi la murin a ita ing tamang lugal para karela at mipisan lang kayabe mi. Ali ganap ing pamikabalu mi, dapot kinuwa mi mu ing Kasulatan, at pinarangalan ning Ginu ing pakisabi ming pamikabalu at king kagandang loob

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

binuklat na kekami ing kalub na, kabang pagtiwala mi a gawan na iti. Ding pamipisan a ita king kwartu ning estudyanti king Calle Victoria ila ing pekamaka-Dios a pamipisan a memalsinta kami. Atin karin ing kainit king espiritu, masikap a pamanintun king Dios, at ali mapagkamalan a pamikaatyu ning Espiritu Santo bilang bunga. Duda ku nung memalsinta ku pa king mas maka-espiritu a pamipisan angga king Maragul a Pamipisan kayabe ning Manyaligtas tamu king lawak. Ing asembleya kanita walu o siyam ing makipakikiabe.

" 'Linako ku king Manila papunta U.S.A. king Disyembri 15, 1913, at mibalik ku king Hunyu 2, 1914. Kabang atyu ku king United States, tinanggap da ku king pakikiabe king asembleya king San Francisco at dakal ing abalu ku. Ing malating pamipisan atyu ya pa, dapot mipipisan na la king bale nang Mrs. C. H. Noronha, Malate. Megulat ku at pasalamat ku a akit ku a ing kumpanya ku maka-istasyun mismu king siudad ning Manila. Lagpas metung a bulan mu bayu ya milipat king aliwang lugal, dapot malino kung munta Manila, at tinuloy ya ing pamipisan king bale nang Mrs. Noronha kaibat mi king kauli-ulian linako king Filipinas king Hunyu 19, 1919.' "

I Mr. at Mrs. George Wightman, uli ta pilitan da la ning pilan a batas ning Mexico a buluan ing obra ra king Tehuacan, Mexico, ipanalangin da king arap ning Ginu ing aliwang lugal ning pamagsilbi. Potang mipakilala la kang Major Barlow, abalu da ing kayang panalangin para king tau a mamaltuloy king obra kaibat ning pamanyuli na king United States. I Mr. Averyt mibalik ya murin king U.S., nu ya ginubra king staff ning Chicago Tribune. King Marsu 1929 pribilehiyu ku ing mipapangan kaya karin king mumuna mi furlough. Miuli ne king Ginu atlung banua kaibat. Uli ta maniwala la a kalub ya ning Ginu para karela, dinatang la reng Wightman king Islands king Mayu 1919, metung a bulan mu bayu linako i Major Barlow ampo ing pamilya na papunta U.S.

Uli ta akit da ing pamanaun kareng estudyanti king Walled City, at ala yang aliwang obra karin, minupa lang metung a hall. Ing hall a iti, tutu king tawid ning Roman Catholic Cathedral, binuklat ya king Hulyu 1919 at gegamitan adwang banua. Kaibat, linipat la

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king kanto ning Victoria at Magallanes Streets, a atyu murin king Intramuros. Kailangan dang ayusan pasibayu ding gusali a reti ban maging maganaka a pipisanan. Kanita mapalyari 14,000 a tau ing mibie king bahagi a ita ning siudad. Dakal kareng matuang klasing bale Kastila mibie la dakal a estudyanti. Dapot makusug ya ing impluensya ning Roman Catholic, ampo ding dakal dang pisamban at institusyun king lugal a ita a mapalyari lagpas metung a square mile.

I Major Barlow aktibu yang mangagawa, at pinasigla na ing pamipisan kareng baryu king palibut ning Fort McKinley. Karin la mibie ding sundalung Filipinu at ding pamilya ra. King tag-sibul ning 1920, sinaliri ing metung a simpling gusaling kawayan king Masilang at tinuloy da reng Wightman ing obra karin. Mapalyari anam a milya iti ibat king siudad, dapot madaling puntalan kapamilatan ning electric streetcar.

Atin adwang problema a kasalungat ning pamangatindag ning permanenteng obra king Walled City ampo king Masilang. Ing metung, ding estudyanti at sundalu lilipat-lipat la. Ding estudyanti lalako la king Walled City malino potang apupus da ing pamanaral da at mamumpisa lang mag-obra king aliwang lugal. Ding sundalu, nung ali milipat king aliwang lugal, mepalual la king serbisyu. Ing aliwang problema ing amanu. Ding adwang grupu a reti ibat la king makayaliwang bahagi ning Islands at king makayaliwang lugal ning amanu. Ding pamipisan king Walled City king Ingles uli ta ding estudyanti mag-aral la king amanu a ita. King Masilang, mapalyari Tagalog, agyang dakal kareng memalsinta ing ali mahusay king amanu a ita.

Potang dinatang kami king Manila, kabang pakaraus ku ding maleta mi king customs, linapit kanaku ing metung a Filipinung ali maka-uniporme. Pepagulat na ku kabang kinutang na nung atin kung lisensya king pamanyalan baril. "Ala," sinagut ku, "ala kung baril king buung bie ku!" Kaibat buri nang abalu nung nanu ing atyu king bulsa ku king likud. Ampo ngiti ngana ku, "E ya baril ita—espada ya!" Mewala ya king dapat sabyan potang linual ku ing Biblia ku king bulsa. Siguradu, ali na apangabalu nung nanu ing buri kung sabyan king espada. Atin ya pang duda uli ta potang minta ku king aliwang gusali ban kuwanan ding maleta ku king lalam ning barku, linto ya pasibayu at

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

pinilit nang buklatan ding kahun. Baka umasa ya pa a makakit yang armas!

Uli ta Ingles ing pamipisan, agad na kung pepaobra. Ing tauling aldo ning 1922 Aldo ning Ginu, labing-metung mu a aldo kaibat ning pamakarating mi. Uli ta pakisabi da kanaku ban mangaral ku keng abak a ita, ipanalangin ku a pakapagpalan ning Ginu ing mumunang mensahi ning Ebanghelyu king bayung lugal ning pamagsilbi ku. Ing pakisabi ku, nung kalub na, ibie na ing kaligtasan ning metung a kaladua ban patunayan a tinawag na kami king Filipinas. Makananu kayap ing Ginu a king kagandang loob sinagut na ing panalangin a ita. Kaibat ning mensahi, metung a kayanakan a lalaki a i Joaquin dela Cruz ing lagyu ing tinanggap ne ing Ginu bilang Manyaligtas na. Atin ya nang ditak a kabaluan king Kasulatan minuna, dapot pepagulat na kami kabang pakisabi nang mebautismuan ya keng aldo a ita. Ala ya karin ing matuang misyonaryu; kaku ing pamagpasya. Ing pamanyanay at karanasan ku ala pang pamagsuri king kandidatu para king bautismu. Dapot ing isip ku, ding bayung meligtas dapat manyanaya ditak ban patunayan ing katutuan ning pamanyalili ra. Ali ya pepatantan i Joaquin king makanyan. Pinatibay na ing bage para kekami kabang ngana, "Bukas Bayung Banua. Buri kung pamumpisan ing Bayung Banua king bayung bie." Anya keng bengi a ita, minta kaming grupu king pampang ning dagat king lugal ning Manila Yacht Club ngeni. King maliwanag a bulan ning tropiko, atin kaming malating pamipisan at atin kung ligaya a bautismuan ing mumunang Filipinung meligtas king pamagsilbi ku king Ginu.

Ing Gospel Hall ya mu ing obra Protestanti king Walled City. Ding pamipisan king Ingles at ding memalsinta mapalyari kayanakan a lalaki a estudyanti. Liban kareng misyonaryu, adwa mung mag-asawa ing atyu dapot ala yang dalaga. Uli ta bayung kasal kami, akaramdam mi i Anna at aku a e ya maganaka ing kalagayan a ita. Ding kayanakan a lalaki a reti manintun la kayabe a babai king aliwang lugal at mawala la kekami. Dapot ing pamanyatad dalaga kareng pamipisan kanita ali madali. Mayap lang bantayan at ali la lumual a busal da. Ing kayanakan a lalaki at dalaga ali la lumual a mikayabe nung ala lang aliwang kayabe. Ding dalaga a datang king siudad ban mag-aral, pangakuan da kareng ima ra a manatili lang tapat king pisamban da.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Ala karela ing mapangahas a espiritu da reng kayanakan a lalaki.

Pisabian mi ing problema a iti kayabe ning metung a kaluguran a misyonaryu. Akaramdam ya a atin kakulangan ing obra kareng estudyanti tungkul king pamangatindag ning permanenteng obra. Kailangan abutan ding pamilya, uli ta potang mepanalunan la reng pengari, malamang sumundu la reng anak. Ing pamagsikap ming ilako ding dalaga kareng pamipisan ala yang mekuang bunga.

Uli ta ala yang Sunday school, pepamumpisan mi ya at inimbita mi ding pilan kareng anak king kaburian. Keni kailangan ing Tagalog, anya ing bahagi mi limitadu king pamanuru kareng anak king pamanyanta chorus at king pamanyalakal bersikulu king Ingles. Atin aliwang saup king pamanuru, at metung karela i Joaquin, agyang Bisaya ya. Ginubra ya ing Ginu king pusu da reng aliwang mas matuang anak, at atin kaming ligaya a akit ing aliwa kareta a pagtiwala kang Cristo para king kaligtasan da.

Ditak kaibat, inimbita mi ing adwang dalagang tinedyer ban mamalagi pilan a aldo king bale mi. Metung a bengi, minta na la king kwartu ra at aku mag-obra king lamesa ku king kabilang dake ning manipis a dingding. Mipisabian la ding dalaga. Ngana ning metung, potang meligtas ka na ali ka na magkasala, at ing aliwa ali sang-ayun. Ali ku mepigilan a aparandaman la. Ban patunayan ing katwiran na, ituru na ku ning metung a dalaga bilang alimbawa, ngana a meligtas ku at ali ku magkasala! King debosyun mi king lamesa ning almusal king kaibat a abak, pinagsikapan ming itama ing isip da tungkul king bage a ita ning teolohiya!

Agad mi akit a kailangan ming abalu ing Tagalog. Agyang dakal ing mamialbe Ingles uli ta ing sablang pamag-aral kanita king Ingles, ing kabaluan king Tagalog, ing pangunahing amanu ning Filipinas, kailangan ban mikalapit kami kareng tau. Dapot ala yang eskwela ning amanu at sobrang ditak ing gramatika o diksyunaryu. I Mrs. Guillen, metung kareng mananampalataya, sinaup na kami king aldo-aldong Tagalog. Pilan a panaun, binayaran mi ing metung a principal ning elementarya ban turuan na kami balang Sabadu. Ali ya sobrang mayap uli ta ali ya makasadia at ali na apangabalu ding problema ning ali Filipinu a mag-aral king amanu. Metung a aldo kaibat nang ibie kekami ing pilan a panuntunan at amanu, kinutang mi ya, "Ibie mu kekami ing pilan a panuntunan tungkul

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king pamanggawa at pamanyusun da reng pangungusap?" Kaibat nang pinag-isipan ditak, ngana na, "Nanu mang paralan ing pekamasanting pakiramdaman!" Ala kanitang masanting pakiramdaman para kekami! Dapot tama ya, uli ta ing Tagalog amanu yang malagung pakiramdaman at atin paralan a talagang mas masanting pakiramdaman.

Swerti kami a mekakua kaming adwang matuang gramatika at metung a matuang diksyunaryu a binulag nang Major Barlow, dapot ing amanu ali abalu kapamilatan mu ning libru. Kailangan ming lumayu king Manila nu dakal ing mamialbe Ingles at nu dakal ing makayaliwang amanu. Agyang Bicolano ya i Jesus Alvarez ibat Camarines Sur, ayusan na ban munta kami king Camarines Norte, ing timugang hangganan ning lugal a mamialbe Tagalog kanita. Mumuna, minupa mi ing bale ning metung a Chinese a negosyanti king Daet, ing kapital, para king adwang bulan. Mibie iti kekami ning lugal ban manintun aliwang lugal king probinsya a ita. Kareng adwang bulan mi karin, metung a sunug king malapit ing pepakatunu king dakal a bale. Mepaimbangun kami king maingay a pamikulit at akit mi ing sunug king tawid dalan king likud ning lote. Malisan ming ipasok ing dakal kareng ditak ming gamit kareng baul at maleta at ikarga mi la king kariton ning damulag king bakuran. Makasadia kaming lumako nung lumundag ya ing sunug king tawid dalan. King pisamping ning kariton atin metung a bodega a yeru. Pemaliwa ku nung obat ding Chinese ipapasok la basang sacu king bubung. Kaibat abalu mi a karin pala la iyimbak ding gasolina at gas da! Mepigilan ya ing sunug kapamilatan ning pamanyira kareng pilan a kubu king dalan na, at king masigasig a bucket brigade a manyatad danum ibat king ilug.

Mekit kaming bale king Indang (ngeni Vinzons) at minupa mi ing itas a palapag king apulung Piso ($5.00) balang bulan. Buri ming upan ing silung para king Gospel Hall, dapot karin iyimbak ning mekiyari ing pale na. Agad mi abalu a iti ing manyabit kareng dagis, at minyanay kaming akit ding dagis a mitalakad king babo ning bubung king bengi. Ing kulambu ali ya sobrang saup, dapot swerti mi a ding dagis ali mipapaslang! Ding bitag ali la sobrang silbi, dapot metung a bengi metung a ubingan ning pale ing pikawani king metung a dagis.

Ala yang obra ebanghelikal king Indang at agyang balu mi, metung mung lalaki ing mamaniwalang Protestanti ya king lagyu. Ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

balen makasilung king pamamuntuk ning kura paroku. Aldo-aldo pamuni la ding kampana ning pisamban para king kasal, pamanganak, o lamay. Ing pekamababang bayad a P25.00 para king nanuman kareti mabigat a pasan para kareng mapapanaya. Anya malino da kaming pakisabyan ning ambag ban saup. Metung a aldo, buri ning labandera mi abalu nung nokarin ku minta. Sinabi nang Anna a atyu ku kareng baryu manyaliwa Biblia. Ngana ning babai a ali balung bumasa, sinabi kanu ning pari karela a masamang libru ya ing Biblia at ali da dapat basan. Ngana na murin a ing pari meging mayaman uli karela, dapot munta la pa kaya ban mangumpisal. Dapot inamin na a ali ya mayap a tau uli ta atin yang sariling anak a babai a mibie king bale ning pisamban.

Ali sapat ing Tagalog mi ban mamuntuk pamipisan, dapot atin kaming klase para kareng anak king bale mi, nu mi la turuan bersikulu at chorus. Metung a bengi kabang lumakad kami, tutu kabang dadalan mi ing pari, mekarinig kaming boses da reng anak king metung a bale a kekanta, "The best book to read is the Bible." Atin kaming maragul a pisara a sinulatan ku bersikulu ning Ebanghelyu aldo-aldo at ipatindag ku king arap ning bale. Akit da ning sablang dadalan, dapot ali da abutan ding anak.

King mumunang Biernes Santu mi karin, dinan ya ing prusisyun king arap ning bale mi. King balang bale atin kandilang makasindi; atin kaming lawag ibat king Amanu ning Dios a basan da ning sablang tau kabang malumanay lang dadalan. Kareng makayaliwang larawan a dinala king prusisyun, atyu ya ing metung mung karu ning patay king balen. Iti ing pamanlibing kang Cristo! King karu atin kabaong, at king kabaong atin larawan nang Cristo a kasing-dagul ning tau. King metung a saglit, mepaligaligan kami king kakaibanan ning Cristo (agyang larawan mu) a atyu king kabaong. Kaibat, ginabayan ning Espiritu, sinabi ku kang Anna a makatindag king pisamping ku, "Mabie ya!" Ing katutuan ning pamangabiung pasibayu meging tutung-tutu ya kekami keng saglit a ita.

Ing pamanlakad-lakad a dala ing bag da reng Kasulatan atin adwang layunin. Metung yang paralan ning pamipalaganap king Amanu ning Dios, at mibie yang pamanaun ban parinigan at gamitan ing Tagalog. Ali mu ing balen ning Indang ing linibut mi, nung e pati ding aliwang balen. Ing sobrang pekaligaya mi ing pamaglakbe king lalam da reng niyugan o

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

king tawid da reng palayan papunta kareng marayung baryu. Mamalan kaming sandwich para king pamangan king ugtu at manaliri buku, inumen a ligtas at malinis, a binutelya ning kalikasan. Kaibat ning pilan a panaun, kailangan nang manatili i Anna king bale uli ta magdalang tau ya king mumuna mi anak. King lual ning Labo atin ilug, anya king ugtu lumual ku ditak king balen ban mamalangoy king ilug at mangan. Ing principal ning eskwela king Indang mibie ya king tawid dalan, at pebantan na ku a atin buaya king ilug a ita.

Paralan ya murin iti ban abalu ing kultura da reng tau. Abalu ku a malino ding babai ing mamagtagu ning pera. Ali metung mu ing lalaki a mekumbinsi a manaliri Biblia angga king kinutang ne ing pera king asawa na—kanita mewala ne ing pamibili! Minsan ala lang pera, anya tinanggap ku ing pilan a sariwang ebun o pilan a buntul a sariwang mais. Tinawa da ding tau ding kamalian ning mangmang a Amerikanu a iti, dapot mayap ing ugali ra at, anti ning malino king Filipinas, sobrang malugud king bisita. Lawen da ding apat a Ebanghelyu—San Mateo, San Marcos, San Lucas, at San Juan—at buri dang abalu nung atin kung San Geronimo o Santa Maria. Ali metung mu ing Bayung Tipan a apibili ku kapamilatan ning pamakit kareng sulat nang San Pedro!

Simpli ing bie. Atin kaming danum a dadaluyun potang dadalan mi ya ibat king balun king lual mismu ning pasbul mi! Metung a abak kabang mibangun kami, mekarinig ku ing lalaki ibat king tawid dalan a sasakdu danum. Ing mumunang pakulub ing timba, dapot ing kaduang pakulub siguradu ing lalaki! Tutu, atyu ya ing lalaki king lalam ning balun. Agad mipun la ding kaburi at pisabian da nung makananu ya mebulus king balun. "Ali bale," ngana ku, "lualan tamu ya." Anya pepamaba ing metung a malawig a kawayan at mikalual ya ing lalaki at tinindag, basang-basa, king tenga ra kabang muwan de uli ning kayang ali pamagingat. Ngana ning kaburi mi king katulung mi a marinat ding Amerikanu—ali na la akit a mamalu king pisamping ning balun! Sinabi na kaya a gewa mi ing metung a sulok ning kusina mi a banyu—ampo saplag a kawayan ala yang problema king makasukal a pamanyalisan! Ali ya mekumbinsi—ing akit, ya ing paniwalan!

Metung a gatpanapun makalukluk kami king bale mi, mag-aral Tagalog at mangan malating saging, kabang bigla anti mu dinulum

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ya. Kakaiba, uli ta ali panaun ning uran. Mekarinig kaming tau a mamikulit at mitalakad; agad-agad dang sasaklub ing balun. Datang ya ing metung a kumpul a balang. Sakluban da ing gabun at bubung potang mitapak la, at ding aliwang tau sasakdu karela king sacu. Ding aliwa kakanan de, dapot ding aliwa ali. Malino a mamangan la ding balang king aliwang lugal, uli ta abalu mi kaibat a sinira da ing tanaman at pati ding niyug king aliwang lugal. Lalawen ku ing metung a malawig at mababang gusali king tawid dalan, kabang king metung a saglit anti mu lulutang ya ing bubung, dapot ing tutu ding kumpul a balang a mipapasabay lang tumayup.

Pilan a bulan kaibat, metung a makapaligaligang bagyu ing dinan king lugal a ita. King metung a lugal akit ku kaibat ing lugal da reng abaca a pinutul anti king metung a maragul a lalik. Abak-abak sobrang makusug ing angin, aitas na ing atep a nipa anya basang-basa kami king uran. Uli ta isipan ku a mas ligtas king silung, linawe ku. Mapalyari ali ku mekatindag laban king angin. Ing arapang dingding king silung mebagsak papalual, anya king masakit mekasilung kami karin, kayabe ding pale at dagis! Agad ya ing bubung mi "Gone with the wind." King kalahating abak, agad-agad mitigil ing angin at uran—atyu kami king mata ning bagyu. Uli ta balu mi a agad nang datang pasibayu ing bagyu dapot king kasalungat a dake ing angin, minta kaming manyilung kayabe ning dakal a tau king panaderya king dalan. Matibay yang mababang gusali at agad-agad mepibili ding tinapay na. Mikayabe kaming sablang mipipiktal karin angga king kalahating gatpanapun.

Meyari ya ing bagyu. Ing metung mung tuyung bage king bale mi ing kuna nang Leonard, a sakluban mi king metung a oilcloth. Nung iti mu, atin yang tuyung kama ing sanggol. Ding parti a dutung ning makina a pamanyait atyu la king metung a buntun king silung ning bakal. Ding letra ibat kareng velvet a teksto mekadikit la kareng dingding king makayaliwang lugal. Ing kahun da reng Kasulatan a kakarating mu, mebuklat ning angin at ding laman na mebasa at mikalat. Ali ya iti ing sakdal a paralan ning pamipalaganap king bini ning Amanu! Metung a mapagmalasakit a tindero ing pepabie kekami pansamantala king metung a kwartu king itas ning tindaan na, nu ya murin mibie. Mimua ya ing pari kaya uli kaniti, uli ta isipan na a paralan iti ban palisan na kami king balen. Pinilit na murin

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ing mekiyari a ali na ayusan ing bubung, angga king sinabi ku king mekiyari a mumpisa nang tumubu ing pale na. Kanita, inuna na ing sariling interes na kesa king ning pisamban. Iti mu ing besis a mekakan kami king tatawagan dang "$1000.00 salad." Metung a lalaki king balen a mababa ing isip ing menatad kekami ing ubud ning metung a puno ning niyug a mebagsak. Sobra yang manyaman. Mal ya uli ta ing pamanguwa king ubud pamatayan na ing puno.

Atin kaming pilan a makapatawang problema king pamanaral king amanu. Atin metung a amanu king Tagalog a gamitan potang kuwanan ing sinabi ning aliwang tau. Kutangan da ku ding tau nung makanu ing ebanghelyu. "Adwang sentimu," sasagut ku. Kaibat sabyan ning metung kareng aliwa, "Two centavos daw." Ali ku balu nung nanu ing "daw," dapot potang gamitan ku ya, mangatawa la sobra. Kaibat dakal a besis mi aparandaman ing amanu a "Kwan."

Balang kutang mi nung nanu ing "Kwan," mibaliw ing sagut a tatanggapan mi. Sobrang makapaligaligan angga king metung a gatpanapun a lumawag ing isip ku at sinabi ku kang Anna, ing "Kwan" ibig sabyan "Ing-tatawag-mu-kaya" at malagwa yang gamitan para king tau at para murin king bage. Malino kaming pagsikapan a mamialbe Tagalog (ampo Amerikanung accent) at makapaimpuyu ya potang ing sagut, "Ali ku apangabalu ing Ingles." Mal yang tagumpay potang metung a aldo sinagut na ku ning metung a tau king Tagalog—apangabalu na ing buri kung sabyan!

Ding aliwang abak ning Dominggu, munta ku king Presbyterian Church king Daet uli ta kilala mi la karin kabang mibie kami king Daet. Malino da ku pakisabyan ban mangaral. Abalu ku a minsan ding interpreter ali da ulitan ing sinabi ku, nung e ing isipan dang dapat kung sinabi, ayun king isip da. Anya karin ku pepamumpisan ing mumunang pamagsikap a mangaral, o mas tama, mamasa sermon king Tagalog. King gatpanapun ning Dominggu, i Anna at aku tandanan mi mu ing Ginu king Apunan ning Ginu, ikami mung adwa. Metung a aldo kaibat ning malati ming pamipisan, akaramdam ku ing kakaibang pamikaatyu ning Ginu. Kaibat kung linako king lamesa, linuhud ku king camp cot a gamitan ming upuan king sala. Pilan a saglit kaibat, linuhud ya murin i Anna king pisamping ku kabang tahimik ming tinuloy ing pamanyamba at pamanalbe king Dios uli ning sablang grasya na. Mepaimpuyu kami king pamikabalu a ing Ginu kayabe ya

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

mi, agyang ala kaming balung aliwang mananampalataya king dakal a milya.

Kabang atyu kami king Indang, kailangan ming munta Manila para king pamanganak king mumuna mi anak. Ala yang sapat a pasilidad kanita king Camarines Norte. Kabang papunta kami, kailangan ming dumaan king Naga, ing kapital ning Camarines Sur. Swerti mi atin karing klasing hotel uli ta mapalyari metung a dominggu kaming mipantala karin. Ing barku a dapat manyatad kekami ibat Pasacao angga Aloneros atyu ya king dry-dock. King Manila mamalagi kami kang Mr. at Mrs. G. B. Cameron, ding agent ning American Bible Society. Masakit ya ing pamanganak nang Anna kang Leonard. Minta kami king Mary Johnston Hospital bandang alas singku ning abak, at mibait ya ing sanggol bayu ya ugtung bengi. I Dr. Rebecca Parish ing mangasiwa king maternity hospital a iti—sobrang mahusay a doktor at mayap murin a Cristianu. Ngeni ing Mary Johnston Hospital pilan a block ya ibat king pampang ning dagat, palibut ning slum at lugal ning pantalan. Kanita atyu ya king pampang mismu ning Manila Bay, at ding mangabit ilatag da ding dala ra ban mamaga king sea wall ning ospital. Dakal a gabun ing akua pabalik ibat king dagat.

Mayap yang sanggol i Leonard at bihira yang mumbangun king bengi. Atin yang dakal a mamanuntun king Indang uli ta ya ing mumunang maputing sanggol king balen a ita. Ding anak malugud dang lawen potang mamalu ya king abak, at masaya yang manyapik danum karela. Potang ilual mi ya ban mamasyal king gatpanapun, ding matuang babai sasabyan da, "Ala yang buak." Kaibat, kabang malumanay dang ibanlad ing buntuk na at ing kayang mangatiang buak, ngana ra, "Oh, wa, atin yang buak—anti yang abaca."

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

KAPITULU 9

Pamanyuli king Manila

"Dapot pinili ning Dios ding mangmang a bage ning yatu ban ipadiri ne ding marunung; at pinili ning Dios ding malati a bage ning yatu ban ipadiri ne ding makapangyarian." (1 Cor. 1:27)

Dinatang ya ing panaun a pamagpasya tungkul king lugal ning pamagsilbi mi king Ginu. Tuluyan mi king Camarines Norte at pagsikapan ming patindagan asembleya karin? O mibalik kami Manila at saupan ming patibayan ing obra king lugal a ita? Malino a mabayu ing pamangatindag ning sariling asembleya king Indang. Atin pilan a tau a manintun kekami, dapot ibat la king aliwang lugal. Ing Indang anti mu sobrang makasilung king impluensya ning pari, anya ding matua ali la agad tumanggap king mensahi mi. Anti kaming makalayu uli ta ing biahi papuntang Manila minsan ali siguradu. Ikami mu, at anti mu ali malagwa a ing nanumang obra karin manatili a busal na potang dinatang ing panaun ning furlough. Anya pinasyan ming mibalik Manila.

Kanita, i Brother Wightman linub ya king negosyu ban tustusan ing sarili na kabang tutuluyan na ing obra king Walled City. Minupa kaming apartment king Ermita a malapit lakaran papunta king Gospel Hall. Dakal ing pamanyubuk king pamaniwala kareng aldo a ita. Bayu kami minta Camarines, atin nang pamanyubuk. Metung a besis atin kaming libru da reng tiket ban manaliri tinapay, dapot pilan mu a sentimu ing kaya mi para king lata ning guava jelly a ipalam king tinapay. King Eneru 9, 1923, sinulat ku, "Mababa ing pundu—maragul ing pangaku." Bayu ya pa ing panaun da reng maingay a radyu, dapot ing kaburi mi atin yang ponograpu ampo pilan a plaka a gamitan na ibat abak angga bengi. Dakal a bengi lumakad kami papunta king pampang ning dagat at makalukluk kami kareng batu ban lawen ing kilalang pamanlubug ning aldo king Manila at manyaya-ganaka ditak.

Kabang mibie kami king Ermita, atin dakal a mabigat a pamanyubuk. Ali metung mu ing besis a lumual ku king abak ban manyaliwa Kasulatan ban atin kung sapat a pera a manaliri tuyung bulai para king pamangan mi. Metung a abak, tinapay mu ing atyu king bale mi. Dapot kabang magbilu kami, dinatang ing metung kareng Filipinung mananampalataya ibat king probinsya ampo ing "pasalubong"

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

(handug a pamanyaliwa) a ebun at prutas. Ali na balu a ya pala ing menyadia king almusal mi! Balu mi a atin layunin ing Ginu king pamaintulut king anti kaniting pamanyubuk, a masakit kanita, dapot malino atin "kaibat" a pamakapagpala. "Ngeni ala yang pamandisiplina a king ngeni anti yang makaligaya, nung e makapalungkut: dapot kaibat, ibie na ing mapayapang bunga ning katulirangan kareng menyanay kapamilatan na" (Heb. 12:11).

Pilan a banua kaibat ku abalu a ding Levita a tatanggap kareng ikapulu ning Israel kailangan lang mamie ikapulu murin. Uli ta ibibie mi king obra ning Ginu ing sablang malagwa lagpas king tutung gastus king bie, ali mi isipan ing mamie bahagi ning tatanggapan mi. Ing tutu, ali ne ba gagastusan ing sablang tatanggapan mi king metung a paralan king pamagsilbi king Ginu? Dapot malagwa ming patutuan a manibat a pepamumpisan ming ibie ing espesyal a bahagi king Ginu, ali na kami pinanyubuk anti kabigat ning minuna. Siguradu, sabyan ning aliwa a iti uli ta kanita mas kilala na kami, at ali duda a atin yang bahagi iti.

Metung a bengi ning Sabadu, tinanggap mi ing sulat ibat king metung a kaluguran king Victoria, a atin postscript a pamakiramay kekami king pamanyuli nang Ima king Ginu. Mepagulat kami sobra uli ta ali mi agyang balu a masakit ya. Ding kapatad kung babai isipan da a kesa pagulatan da ku king cable, sumulat la mu ning sulat a atin sablang detalye. Bayu ya pa ing panaun ning airmail, at ing sulat ning kaluguran mekasakay ya pala king mas maagang barku. Maka-iskedyul kung mangaral king kaibat a abak, at ing aral tungkul king pangamate nang Esteban bilang martir. Ali ya madali king kalagayan a ita. Pilan a panaun kaibat, tinanggap nang Anna ing balita ning pamanyalis ning malating kapatad nang i Mae. Dapot ali ya bigla a pamagulat uli ta mabayu yang masakit. Agyang makanyan, masakit ing isipan a ing malagung dalaga a ita mekuwa king kayanakan na; dapot ing pamanyulu, a ing adwa reti "atyu na king Ginu."

E mabayu kaibat ning pamanyuli nang Ima king Ginu, mibait i Kenneth king Mayu 2, 1926, king Mary Johnston Hospital. Bilang gunam-gunam kang Ima, binie mi kaya ing middle name a Sheldon, a ya ing pangalan nang Ima

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

bayu ya mikasal. Mitatagal yang bronchitis kabang malati ya pa at, agyang mekayap ya, anti mu apektadu ing pamaniudtud na. Lalabanan na ing pamagsikap ming patudtuden ya king bengi, angga king puputan na ing mata na.

Aliwang makapaimpuyu a problema king mumuna mi termino ing masakit a pisasabi kayabe da reng kapamangagawa mi. Dakal ya ing lungkut a dinala na. Kayanakan kami at ala pang karanasan, at ala yang aliwa king grupu mi a malagwa ming pakisabyan payu. King pamanlawe pabalik kareng banua, balu mi ngeni a dapat aliwa ing reaksyun mi, dapot kanita kailangan mi ing payu a ala kanita. Ituru na kekami ning karanasan ing kailangan ning pamanalbe at pamakamal agyang king arap ning isipan ming mali kanita.

Dapot atin murin maliwanag a bahagi kabang tinuloy mi ing obra king lugal ning Manila. Liban kareng regular a pamipisan king hall a minupa mi king Walled City, sinaup ku king metung a tindaan libru mi karin, a mibie dakal a pamaniyaliwa kareng tau. Kanita murin pepamumpisan ku ing pamanlibut kareng sablang bale king Walled City. Mabayu ya uli ta dakal, nung ali dalan-dalan a tau, ing mibie kareng Matuang Bale Kastila, dakal king balang kwartu, sobrang masikip. Ding aliwa mibie la kareng lugal a makatakup king landing at agdan. Mapalyari ing buung abak gugulan mu king metung a maragul a bale. Metung a aldo, mamialbe ku king metung a grupu king patiyu kabang metung a palanggana danum ing ibuang kekami ibat king itas. Malino a ali na buri—ibuang na ing danum, kaibat lawe ya! Kaibat, ing pamamarti Kasulatan a iti mipalawak ya king mapalyari sablang distritu ning Manila, king timug ning Pasig River.

Tinuloy ya ing obra king Masliang malapit king Fort McKinley (ngeni Fort Bonifacio). Dapot ing kapilyang kawayan at nipa sobra nang sira, anya pinasyan ming buluan ya. King pangunahing dalan papunta king kampu king Guadalupe, mekit kaming storefront a upan, at tinuloy ing obra da reng klase para kareng anak at ing pamangaral king Ebanghelyu. Linibutan mi murin ing lugal a iti ampo literatura at imbitasyun, dapot ditak mu ing tinanggap. Mabagal ding tau a mamanintun king metung a bayung relihiyun, anti ning pamanlawe ra. Kabang furlough mi king 1929, mitigil ya ing obra a iti.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Kabang bantayan ku ing tindaan libru metung a abak, linto ya ing metung a kayanakan a lalaki a memalsinta kareng pamipisan ban makisabi. I Simeon Endaya tahimik yang tau, metung a postal clerk. Sinabi na kanaku a pepalaki ya Roman Catholic at memalsinta yang sakristan. Kaibat linipat ya ing pamilya ra king independiente a Aglipayan Church, a mewalay ibat king Iglesia Romana. Kabang estudyanti ya ning high school king Manila, linub ya king metung a Methodist Church. Karin tinanggap de bilang miembru at mebautismuan ya kapamilatan ning wisik king kaduang besis, baka katlu pa. Uli ning patutu king Gospel Hall, mananampalataya ya na kang Cristo. Kailangan nang mebautismuan kapamilatan ning pamanlubug? Binie ku kaya ing pilan a reperensya ban aralan na at sinabi ku kaya ban lawen na nung nanu ing buri ning Ginu a gawan na at ali mu ing amanu ku ing paniwalan na. Mibalik ya kaibat a abak, pakisabi nang malubug ya.

Metung a bengi king obra na king registry division ning post office, pirmayan na ing resibu ning maragul a pera a ipadala king Culion Leprosarium. Ing barku a papunta Culion ali ya linayag king kaibat a abak anti king iskedyul. Potang mibalik ya king opisina, sinuri nang Simeon at king kauli-ulian mekit ne ing bag, ala nang laman. Pepalinto ding detective ibat lual, at pagdudan de i Simeon uli ta ali mu ya ing tinanggap king bag, nung e ya murin ing mekakit a ala nang laman. Buung aldo de tinanung, dapot pinanindigan na a ala yang kasalanan. Bandang gatpanapun, pebintangan ya ning metung a detective a atin yang itatagu karela. Sinagut nang Simeon, "Wa, atin metung a bage a ali ku pa sinabi kekayu." Mikulit la, "Sige, sabyan mu na." Ngana na, "Ali ku pa sinabi kekayu tungkul king Manyaligtas ku. Uli ning pamaniwala ku kaya, ali ku agyang nakawan ing pera a ita." Pepalaya de dapot bantayan de pa. Pilan a bulan kaibat, metung a janitor king post office bigla yang anti dakal a pera—ya ing atin kasalanan.

Kabang ibibie na ing patutu na king prayer meeting, makanyan ing sinabi nang Simeon. "King buung karanasan a iti, akaramdam ku ing kapayapan a mamalaga king pusu at isip tamu. Sabyan yu, 'Atin kang kapayapan uli ta balu mu a ala kang kasalanan.' Dapot ali makanyan. Ing metung a kapamangagawa ku, a ala murin kasalanan, ala yang kapayapan. Minta ya king pisamban king Quiapo ban manalangin king Black Christ (metung a kilalang larawan)

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

dapot ala ya pa murin kapayapan." Atin pamanaun i Simeon a mamie patutu kaya tungkul king pibatan ning tutung kapayapan kang Cristo.

Malino potang oras ning pamipisan king Hall, ding aliwa kekami tatayu king lual at pilitan dang imbitan ding dadalan ban lumub. Metung karela ing matuang lalaki, i Lutgardo Ramos. Uli ta adik ya king inuman at sugal, sobrang marinat ing damit na at ali na buring lumub king hall. Agad mibayu ya ing bie na potang pagtiwala ya kang Cristo bilang Manyaligtas na. Sobra yang kakalaban ing asawa na. Pigilan na ding anak ra a munta king Sunday school at kinuwa na ing Biblia na. Agyang potang bisitan mi ing bale ra, anti na kami ali pepansinan. Kakaiba iti uli ta ding Filipinu malino lang malugud king bisita. Tinuloy nang Brother Ramos a tapat agyang dakal ing kasakitan. Akit ya ing pamagbayu agyang king paralan ning pamanyulut na. Malino na ita banggitan potang ibibie na ing patutu na. Kaibat dakal a banua, dakal ing saup na kekami potang pepamumpisan mi ing obra king San Juan. Malugud yang mangaral ning Ebanghelyu at malino ibat king Ebanghelyu nang Juan. Miuli ne king Ginu kabang kaduang furlough mi.

King pantas a panaun, metung a lalaki a sobrang mibaliw ing klasi ing mepamumpisan memalsinta kareng pamipisan. Chief clerk ya ning Bureau of Health at mayap ing pamag-aral na. King pamanintun na king katutuan, atin yang pakikiabe kareng Seventh-Day Adventist, dapot ali ya meganaka. Mekit na ing katutuan kang Cristo kabang datang ya king hall at agad yang meging aktibu para king Ginu. Mepamumpisan ing pamipisan king bale na king distritu ning Paco ampo ing saup nang David Shepherd. I David misyonaryu yang mamie para king sarili na, ibat Paisley, Scotland, mangasiwa king metung a negosyu ning plate-making, a manyadia plate para king pamag-imprenta Biblia para king American Bible Society. Kabang dinagul ing obra king Paco, minupa lang storefront king 1931. I Geronimo Mercado atin yang pasan king pusu para king kailangan king balen na king Tanay, Rizal. Lumako ya king opisina na king ugtu ning Sabadu at munta ya karin diretsu. Atin pamipisan karin king bengi ning Sabadu at abak ning Dominggu, malino king lual nung paintulutan ning panaun. Kaibat ing patutu a iti mipalawak ya kareng kaburing balen ning Pililla at Guisao. Metung a malating kapilyang kawayan ing megawa king Pililla, at metung kareng meligtas a mebautismuan karin matuang lalaki a 96 banua na.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

King gatpanapun ning Dominggu, mibalik ya i Geronimo king Paco para kareng pamipisan karin. Aliwang menyaup pilan a panaun kareng obra a reti i George Burns. Taga-New England ya, beterano a ditak a apektadu ing katawan king Mumunang Gera Pangyatu. Mibie ya king pension na at atin yang sigla king pamamarti tract at pamie patutu king tau. I Brother Mercado kaibat inyabie na ing metung a lote para king pamangatindag kapilya king Tanay. Melakwan ne king tauling bahagi ning Kaduang Gera Pangyatu, at ing balu na pilan a banua kaibat. Ding anak nang babai ampo ding pamilya ra aktibu la king asembleya king San Juan. I Geronimo Mercado atin yang kaloob king pamamalis amanu at linikas yang dakal a himnu ning pamanyamba at sinulat murin ing pilan a orihinal a himnu king Tagalog a atyu la pa kareng himnaryu a gamitan mi angga ngeni.

Ing malating kapatad na, i Sergio, meligtas ya kaibat dakal a banua, at kaibat ning pamanyuli mi king Filipinas king 1949, malino yang sumabay kekami papunta Tanay ban saup king obra karin. Ginubra ya murin king Bureau of Health, king malaria control. Ing obra na malino na yang ilayu king bale, at king metung kareng biahi a ita, ing bus a sasakyan na tinambangan da reng rebelde. I Brother Sergio Mercado metung karela a mete. Maragul a pamagkawani iti uli ta masikap yang estudyanti ning Amanu at mahusay yang mangangaral anti ing kapatad na.

King 1927, ding malalang gulu da reng komunista king Central China ing pepalinto kareng adwang misyonaryu ibat karin ban mikayabe kekami pilan a panaun. I James Buckley ibat ya Ottawa, Canada at i Fred Pucknell ibat ya England. Sinaliri nang Jim ing metung a matuang Model-T Ford. Ding matua mu ing makatanda kareng sasakyan a reti, a kapamilatan na pepalapit nang Henry Ford ing kotse kareng mangagawa. Ala karela ding kaginhawan da reng modernong kotse. Dapot simpli la, a ing mekiyari a balung mekaniko malagwa nang gawan ing dakal a pamag-ayus. Linual mi ing upuan king likud at pepasok mi ding kahun ban dalan ding gamit, kasangkapan, at ding Kasulatan.

Lumako kami abak-abak ning Lunes at atyu kami king dalan angga bengi ning Biernes. Potang dinatang kami king balen, iparada mi malapit king palengki. Ing metung manatili king sasakyan at manyaliwa Kasulatan, at ding aliwang adwa linibut bale-bale. King Las Pinas, king timug mismu ning Manila, atin kilalang pipe organ a gewa king kawayan ning metung a paring Kastila kapamumpisa ning siglu 19. Kabang linibutan mi

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ing lugal, at lalakad ku king pagitan da reng bale, atin magulu at ding lalaki mitalakad king balang dake. Malisan mewalay ing metung a sugal uli ta isipan da a pulis ku. Potang abalu ra ing layunin ku, mibalik la a mipapadiri at atin kung dakal a tau para king malating patutu. King aliwang balen, akit ku ing metung a sugalan. Metung a lalaki ngana na ala yang pera a manaliri Biblia. Kabang mamialbe ku kareng aliwa, menalu ya king taya, dapot ali ne pa buring ibie ing pera na para king Kasulatan.

King makanyan, malagwa ming libutan ing adwa o atlung balen king metung a aldo. King gatpanapun manintun kaming lugal a pamanatili king bengi king silung ning lona a dala mi. Malino madali a ing mayor o ing hepe ning pulis mamie permit para king open-air meeting. King dakal a balen atin plaza king tenga ning balen, minsan atin bandstand. Mayap lang lugal para king pamipisan, liban king dakal a lugal ing pisamban ning balen arapan na murin ing plaza. Mitagal kami king Cabuyao, Laguna, kabang mumuli kami metung a bengi ning Biernes. Binie na kekami ning hepe ning pulis ing permit. Kabang pepamumpisan mi ing pamipisan, akit mi ing pari a lalakad-lakad king arap ning pisamban na. E mabayu kaibat, linto ya ing metung a pulis at sinabi na kekami a kailangan ming mitigil uli ning utus ning mayor. Ipakit mi ing permit mi ibat king hepe ning pulis. Balu ning pulis nung ninu ing tutung amu king balen, dapot pakisabi ku a sumabay ya i Jim kaya ban mamialbe king mayor kabang tutuluyan mi i Fred at aku. Mabayu kaming mengaral at kaibat mamie kaming Kasulatan a apibili. Mewala-wala la ding tau, dapot ali mi pa akit i Jim. Tinuloy nang mamialbe angga siguradu yang malawig ing panaun mi para king pamipisan!

King makanyan, linibutan mi ding sablang probinsya a mamialbe Tagalog. Ali malino madali ing manintun lugal a pamanatili king bengi. Adwang besis paintulutan da kaming mamalagi king bengi king munisipyu. Metung kareng biahi mi adwang dominggu, potang tinawid kami papunta king silangang pampang ning Luzon, bisitan ing Infanta king metung a dalan at ing Atimonan king aliwa. Ing kaduang dalan a ita dinala na kami king matarik a zigzag a dalan a tatawid kareng bunduk, a ya ing gulugud ning Island. King mumuna, ali na kami sana paintulutan da reng autoridad uli ta sobrang matarik king metung a lugal, a uli ning gravity feed ali dadaluyun ing gasolina papunta king

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

motor. Pepunu mi ing tangke at pirmayan mi ing release, at pepalakad da kami. Ing matuang Ford mekaukyat a ala yang problema, dapot ing pamaba king kabilang dake aliwang kuwentu. Upus na ding brake band; pati ing reverse band ala na potang king kauli-ulian dinatang kami king patag a dalan. Anya kailangan ming pa-ayus at kailangan kaming ihila pabalik ning metung a trak.

King Lucena, mekit kaming matuang lalaki a atin Biblia king Tagalog, a malino a mayap a gamitan. Pinanindigan na a Roman Catholic ya at mapagmalasakit ya potang siguraduan mi kaya a ali kami Seventh-Day Adventist. Malino a mananampalataya ya, at bayu kami linako binie na kekami ing malating mensahi tungkul kareng atlung pamanggamit king "Abba, Ama" king Bayung Tipan. Ipakit na iti a balu na ing Kasulatan at murin ing kabaluan na king espiritu. Dapot ali na mepatunayan ibat king Biblia ing pilan kareng ugali ning Iglesia Romana.

King limang anti kaniting biahi, bisitan mi ing 63 a balen (metung mu karela ing adwang besis) at atin kaming 35 a pamipisan. Mapalyari 7.000 a Biblia, Bayung Tipan, at Ebanghelyu ing apibili at lagpas 20,000 a tract ing mipamarti. Dakal a bale ing mebisita at dakal ing pamakiabe king tau. Mitanam ya ing mayap a bini ning Amanu. Nung makanu karela ing mebulus king mayap a gabun, ing alang angga mu ing mamaburen.

Balang banua atin maragul a fair at karnabal a malyari king lugal a ngeni Rizal Park king dauntaun ning Manila. King 1921 minupa nang Brother Wightman ing metung a lugal kareng pansamantalang dingding a gamitan para king anunsyu. Pepintura na karin ing John 3:16 king maragul a letra. Keng banua a ita, metung a sunug ing sinira king karnabal kabang malyari ya. Minta ya i Mr. Wightman ban lawen nung malagwa yang mekakua rebate uli ta ing teksto ali ya karin king buung panaun ning kontrata. (Siguradu uli ning kayang kalakwatan Scottish.) Ali na tutung inasahan at ala yang rebate a mekua. Sinabi da kaya a ing teksto na malino a akit kareng litratu ning sunug king balita, anya mas dakal ing mekabasa.

King susunod a banua, king bengi ning pamamuklat, minta ku ampo ing dakal a tract king gamat ku at mepamumpisan kung imarti king pasbul. Ali ku ne kailangan imarti, ding tau la mismu ing manguwa kanaku. Ding aliwa kinuwa la ing metung a dakap at tinindag king pisamping ku a saup. King kalahating oras, ala ne ing dala ku.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Linibut ku ban lawen nung makanu ing mebuang, at mapalyari ala. King aliwang banua, pepatigil da kami ning pulis king kaduang bengi; nung ibuang da ding tau, kayabe kami king pamagkalat basura. Metung a kumpanya ing minupa eroplanu ban ikalat ing leaflet a anunsyu ibat king lawak. Kesa gawan da iti king gatpanapun potang atyu la ding dakal a tau ban pulutan, ikalat da la king abak ning Dominggu. Maragul a pamagkalat basura iti.

Kaibat dakal a banua, minupa kaming booth kareng exhibit at manyaliwa Kasulatan at mamarti literatura. Ampo poster at slide at pamakisabi king tau, dakal ing pamanaun ban ipabalu ing dalan ning kaligtasan. Metung a bengi, linto ya ing grupu da reng seminaristang Roman Catholic a makasadia king pamisabian. Ali ku buri iti, dapot uli ta dakal ing tau king palibut, ali ku agyang umatras. Pinagsikapan kung gamitan ing pamisabian at ing pamanyagut kareng kutang bilang pamanaun ban ipaburen ing Ebanghelyu. King metung a bahagi, binanggit da ing Papa bilang Buntuk ning Iglesia. Kinutang ku, "Maniwala kayu king Biblia?" Uli ta maniwala la, ituru ku ing Colossians 1:18, binasa ku ya king makapalibut a tau a interesadu. Ing sagut da, adwa la kanu ding buntuk ning Iglesia, metung king banua (langit) at metung king yatu. Sinagut ku, "Ngeni apangabalu ku na ing kakulangan ning pisamban yu. Ing nanumang katawan a adwa ing buntuk ali normal, at ipakit ya kareng kakaibang tanawan keni king karnabal." Ali ya ing pekamalumanay a sabyan, dapot meganaka la ding tau at mepadiri la, at mayupus ya ing pamisabian.

Limang banua kaming tinuloy king lalam ning malino makapaimpuyu a kasakitan. Ing bakasyun king bunduk ali mi kaya, at mepagal na kami. Dapot king Eneru 1928, pepalagwa na ning Ginu ing pamanatili mi pilan a panaun king Baguio. Minta kami third class king tren papunta Damortis, i Anna, i Len, i Ken, at aku. Kaibat, kapamilatan ning bus, inukyat mi ing 5000 a talampakan papunta Baguio king Kennon Road. Kanita metung mung sasakyan ing malagwang dumaan, anya ing trapiku kontrolan da kapamilatan ning sistema da reng gate. Ala yang dingding ing bus, at uli ta makalukluk ku king lual a upuan king arap, anti mu malino ing bitis ku makabitin king babo ning malalam a bangin king pisamping ning dalan. Mapagingat ya ing drayber dapot mabilis uli ta balu na ing dalan at balu na a

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

ala yang sasalubung a sasakyan. Ing tanawan ibat king babo ning tauling zigzag tutu yang makapanyulu.

Ing bale a minupa mi a ari da reng Methodist, king pisamping ning Easter School, metung a eskwela Anglican para kareng anak ning bunduk. King likud ning cottage atin matas a pukatan, a ibat king babo na akit mi ing Baguio king metung a dake at ing Trinidad Valley king aliwa. Ing masaganang lambak a iti kilala king pamagtanam gulay at strawberry. Mikayabe ya kekami i Fred Pucknell king bahagi ning panaun. Metung a abak, sinakay kaming taxi papunta king pengari ning Mt. Sto. Tomas, pitung kilometru ibat Baguio. Ibat karin, sinundan mi i Fred at aku ing walung kilometrung landas papunta king babo, nu atin rest house. Mepagal at magutum kami potang dinatang kami, anya linub kami ban mipainit at mangan king ugtu. Mali ita—kabang mangan kami, dinatang ding ulap. Ali mi tutung akit ing tanawan kareng bunduk king palibut o ing Lingayen Gulf king silung. Mikit kaming pilan a survey men karin, at mamie lang manyatad kekami king metung a kweba ning pamanlibing da reng Igorot kabang mumaba kami. Mababa ing pasbul, dapot king lalam malagwa kaming tumindag king tenga da reng bungu at kalansay. Ding datu malino a melibing king simpling kabaong a gewa king pine tree a pepatulat ing lalam. Ngana nang Fred, nung atin yang anti kaniting bungu king kwartu na king China, ali ne kailangan tatakut king magnanakaw! Ding tau king bunduk minuna mangangayaw. Anya ban siguraduan a manatili kekami ing mayalagang bahagi a ita ning katawan mi, ala kaming ginalo. Kaibat dakal a banua, inukyat mi ing Sto. Tomas king maliwanag a bulan ban lawen ing malagung pamanyalakbang aldo king babo ning bunduk. Kaibat ning almusal king rest house, mumuli kami king bale bayu ya kalahating gatpanapun.

Kabang mumuli kami ibat Baguio, sobrang masikip ing tren. Minta i Anna king CR. Agad-agad, metung a babai mepamumpisan a tuktukan ing pasbul. Siguradu, isipan nang Anna a metung yang ali makapanyaya, anya ali ya sinagut. Kaibat, tinawag da ku ban mamagitan. Ing babai mataba at uli ta masikip ing tren, makatindag ya. Potang sinara nang Anna ing pasbul, mesipit ing bahagi ning matabang gamat na at ali ya mekalaya. King babo ning ingay ning tren at da reng tau, king kauli-ulian apansin nang Anna ing pamikulit ku. Potang ing

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

babai mepalaya, atin malawig a gulut king laman ning itas a gamat na.

Metung a banua bayu ita, mepamumpisan ming saliran ing metung a bale limang milya ibat king dauntaun ning Manila king suburb ning San Juan. Bayung lugal ya a nu sinaliri da reng Wightman ing bale ra. Ing handug ning metung a mayap a kaluguran ya ing down payment, at ding balang bulan a bayad kulang pa king upa a bayaran mi. Metung kareng sangkan ning pamanlipat, i Leonard mitatagal yang rickets at kailangan mi ing lugal a malagwa yang lumual king aldo. Ampo ing sariling lugal mi, malagwa kung ayusan ya, ayun king kaya mi.

Kaibat ning biahi mi king Baguio, mepamumpisan ming iplanu ing furlough. Kareng aldo a ita, ding misyonaryu inasahan dang manatili king terminong pitung banua. Ding aliwang kapatad king Britain ipaburen da ing pamagaligaga ra a kaanam mi pamu banua. King Eneru, pinasyan nang Fred Pucknell a mibalik China, uli ta anti mu tahimik na karin. Kabang ita, i Jim Buckley mikasal ya kang Margaret Dryden ibat Seattle. Pilan a banua nang kaluguran ning pamilya mi ing pamilyang Dryden. Makaplanu lang manatili pamu king Manila, anya isipan mi a mayap a panaun iti ban lumako.

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers

Tutuluyan king Kaduang Bahagi

Tutuluyan ya ing kuwentu king Kaduang Bahagi ning *Grace Triumphant*: Kapitulu 10–18.

Buklatan ing Kaduang Bahagi

Ing balang kapitulu makalista ya naman king Laman.

Nanu ing Susunod

Iti ing *Grace Triumphant*, metung a kayabeng libru ning *Ginu, Ibie Mu Kekami Ining Bunduk*. Basan yu ing kuwentu da Cyril at Anna Brooks ampo ding Engle king Kawalung Tomu. Ing Laman ilista na ing balang libru king serye.

> Pakisabi ku pin, e yu agawan ing Dios king anggang nanung kaluwalhatian uli ning pamamye karangalan kekami.
>
> Cyril H. Brooks, Pamuklat

Grace Triumphant © 1985 Walterick Publishers. Gamitan king serye a iti ning pamilya ampo ing paunawa ning copyright king balang pahina. Meragdag king 13 Oktubri 2026.